

საეოქალაქო პროცესი

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: http://www.supremecourt.ge/default.aspx?sec_id=133&lang=1

სასამართლო სიტყვის თავისუფლება

განჩინება

№ას-923-885-2014

26 თებერვალი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: პ. ქათამაძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
ბ. ალავეცი

დავის საგანი: ზიანის ანაზღაურება, ქმედების დავალდე-
ბულება

აღწერილობითი ნაწილი:

ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოს სარჩელით მიმართა მ.
მ-მ მოპასუხე შ. კ-ას მიმართ და მოითხოვა:

1. მოპასუხისათვის წერილობით ბოდიშის მოხდის დავალდე-
ბულება;

2. მოპასუხისათვის მატერიალური ზარალის ასანაზღაურებ-
ლად თვეში 150 ლარის დაკისრება.

მოსარჩელის განმარტებით, 19.08.2013წ. მან სარჩელით მი-
მართა სასამართლოს მოპასუხე სს „მ-ის“ წინააღმდეგ და მო-
ითხოვა იძულებითი განაცდურისა და მატერიალური ზიანის
ანაზღაურება. ამ საქმესთან დაკავშირებით მიმდინარე
24.10.2013წ. სასამართლო სხდომაზე მოპასუხის წარმომადგე-
ნელმა შ. კ-ამ, მოპასუხის დანაშაულებრივი ქმედების დაფარ-
ვის მიზნით, სასამართლოს განუმარტა, რომ 03.10.2008წ. განა-
ჩენით მოსარჩელე კი არ გამართლდა, არამედ შეწყალებულ იქ-
ნა. ამ განმარტებით შ.კ-ამ სასამართლოს მიაღებინა საქმის წარ-
მოების შეწყვეტის გადაწყვეტილება. მოსარჩელე მიიჩნევს,
რომ მოპასუხის წარმომადგენლის ზემოხსენებული განმარტე-
ბით შეილახა მისი პატივი და ღირსება და მიადგა ზიანი.

ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 22 იანვრის
გადაწყვეტილებით მ. მ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

რაიონულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ 2013 წლის 24 ოქ-
ტომბერს სასამართლო სხდომაზე, №2/462-13 საქმის განხილ-
ვისას, მოპასუხის წარმომადგენელმა შ. კ-ამ მოსარჩელის მისა-
მართით გამოიყენა სიტყვები – „შეწყალებული იქნა“, ნაცვლად
სიტყვებისა – „გამართლებული იქნა“.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელემ ვერ წარმოადგინა

იმის დამადასტურებელი მტკიცებულება, რომ მოპასუხის მიერ წარმოთქმული სიტყვით შეილახა მისი პატივი და ღირსება და ზიანი მიადგა.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ ზემოხსენებულ გარემოებათა დამტკიცების ტვირთი, „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, მოსარჩელეს ეკისრებოდა.

სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოპასუხე შ. კ-ას მიერ სადავო სიტყვების წარმოთქმა გამონეული იყო შეცდომით, რომელიც მან იქვე გამოასწორა. აქედან გამომდინარე, რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში მოსარჩელემ ვერ დაადასტურა მოპასუხის მიერ წარმოთქმული სიტყვებით მისთვის ზიანის მიყენების ფაქტი.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე სააპელაციო საჩივარი შეიტანა მ. მ-მ, რომელმაც მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ივნისის განჩინებით:

1. მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა;

2. უცვლელად დარჩა ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება.

სააპელაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 230-ე მუხლიდან გამომდინარე, დამტკიცებულად ჩათვალა მოსარჩელის (იგივე აპელანტის) მიერ მითითებული შემდეგი ფაქტობრივი გარემოება: შ. კ-ამ ერთ-ერთ სასამართლო სხდომაზე მ. მ-ის მიმართ წარმოთქვა სიტყვები, რომ ის იქნა შეწყალებული. მიუხედავად ამისა, სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ზემოაღნიშნული, დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოება იურიდიულად არ ამართლებდა მოსარჩელის მოთხოვნას, რის გამოც სააპელაციო სასამართლოს სხდომაზე გამოცხადებული მხარის შუამდგომლობა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ, უსაფუძვლო იყო.

სააპელაციო სასამართლომ, საქმის განხილვისას იხელმძღვანელა საქართველოს კონსტიტუციის მე-17 მუხლითა და 24-ე მუხლის პირველი ნაწილით, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-10 მუხლით, სამოქალაქო კოდექსის მე-18 მუხლის მე-2 ნაწილით, „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ კანონის პირველი მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით, ამავე კანონის მე-13 მუხლით.

ზემოთ დასახელებული ნორმებიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ ცილისწამებისათვის პირს პასუხისმგებლობა უნდა დაეკისროს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის გაავრცელებს არსებითად მცდარ ფაქტებს, რითაც ამ პირს ზიანი მიადგა, ანუ ფაქტი უნდა იყოს მცდარი, მოგონილი, ყალბი და მან ზიანი უნდა მიაყენოს მოსარჩელეს.

სააპელაციო სასამართლოს შეფასებით, შ. კ-ას მიერ მ. მ-ის მიმართ წარმოთქმული სიტყვები, რომელიც მან წარმოთქმისთანავე შეასწორა, არ შეიძლებოდა მ. მ-ის მიმართ არასწორი ინფორმაციის გავრცელებად და მისთვის ზიანის მიყენებად მიჩნეულიყო, შესაბამისად, მ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი იურიდიულად გაუმართლებელი იყო და იგი დაკმაყოფილებას არ ექვემდებარებოდა.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მ. მ-მ.

კასატორის მოთხოვნა:

გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და საქმეზე ახალი გადაწყვეტილების მიღება ან საქმის ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოში დაბრუნება.

საკასაციო საჩივრის საფუძვლები:

სასამართლომ შეფასება არ მისცა იმ გარემოებას, რომ კასატორის მიმართ არსებობს გამამართლებელი განაჩენი;

განჩინებაში მითითებული გარემოება იმის შესახებ, რომ სხდომაზე წარმოთქმული სიტყვა გაასწორა შ. კ-ამ, არ დასტურდება შესაბამისი მტკიცებულებებით;

არასწორია განჩინებაში მითითებულ გარემოება იმასთან დაკავშირებით, რომ მ. მ-მ მოითხოვა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღება და სარჩელის დაკმაყოფილება, სინამდვილეში მან ითხოვა სასამართლო სხდომის გადადება.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, საკასაციო საჩივრის საფუძვლების შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ მ. მ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილია, რომ ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 24 ოქტომბრის სხდომაზე მოპასუხე სს „მ-ის“ წარმომადგენელმა შ. კ-ამ განმარტა, რომ 03.10.2008წ. განაჩენით მოსარჩელე კი არ გამართლდა, არამედ შეწყალებულ იქნა.

მოსარჩელე მიიჩნევს, რომ სასამართლო სხდომაზე მოპა-

სუხის წარმომადგენლის მიერ გავრცელებული ზმოსხენებული ინფორმაცია არ შეესაბამება სინამდვილეს, ე.ი. ცილისწამებაა, რაც ლახავს მის პატივსა და ღირსებას და აყენებს ზიანს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ იმ საკითხის გარკვევამდე, წარმომადგენს თუ არა სადავო განცხადება ცილისწამებას, უპირველესად, უნდა შემოწმდეს, ხომ არ არსებობს ცილისწამებისათვის პასუხისმგებლობის გამომრიცხველი რომელიმე გარემოება. ასეთი გარემოების არსებობის შემთხვევაში, სასამართლო არ არის უფლებამოსილი დააკმაყოფილოს ცილისწამების თაობაზე აღძრული სარჩელი, თუნდაც სადავო განცხადება სინამდვილეს არ შეესაბამებოდეს.

„სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის შეიცავს იმ გარემოებათა ჩამონათვალს, რომლებიც გამორიცხავენ ცილისწამებისათვის პასუხისმგებლობას, კერძოდ, მითითებული მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ცილისწამებისათვის პასუხისმგებლობას არ იწვევს განცხადება, რომელიც გაკეთებულია: ა) პოლიტიკური დებატების ფარგლებში, აგრეთვე პარლამენტის ან საკრებულოს წევრის მიერ თავისი მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით; ბ) წინასასამართლო ან სასამართლო პროცესზე, სახალხო დამცველის წინაშე, პარლამენტის ან საკრებულოს, აგრეთვე მათი კომიტეტის სხდომაზე, პირის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში; გ) უფლებამოსილი ორგანოს მოთხოვნით.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ განსახილველი ნორმა შეეხება წინასასამართლო ან სასამართლო პროცესზე პირის მიერ გაკეთებულ არა ნებისმიერ განცხადებას, არამედ მხოლოდ ისეთ განცხადებას, რომელიც პირის მიერ გაკეთებულია თავისი უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში, რაც უშუალოდ უკავშირდება მისი, როგორც პროცესუალური მხარის უფლებამოსილებას. ასეთი განცხადება ცილისწამებისათვის პასუხისმგებლობას არ იწვევს (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2009 წლის 3 დეკემბრის განჩინება, საქმეზე №ას-268-591-09; ამავე სასამართლოს 2013 წლის 24 ოქტომბრის განჩინება, საქმეზე №ას-335-319-2013).

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ სადავო განცხადება გაკეთებულია სასამართლო პროცესზე მოპასუხის წარმომადგენლის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში, შესაბამისად, ასეთი განცხადება ვერ გამოიწვევს ცილისწამებისათვის პასუხისმგებლობას. აქედან გა-

მომდინარე, მართებულია სააპელაციო სასამართლოს დასკვნა იმის შესახებ, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა სადავო განცხადების უარყოფისა და ზიანის ანაზღაურების თაობაზე უსაფუძვლოა და არ ექვემდებარება დაკმაყოფილებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო არ დააკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს, თუ: ა) კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი; ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას საფუძვლად არ უდევს კანონის დარღვევა; გ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად იმის, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს შესაბამის დასაბუთებას.

განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო არ აკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს, ვინაიდან სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებულ განჩინებას საფუძვლად არ უდევს კანონის დარღვევა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408.3-ე და 410-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მ. მ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დარჩეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ივნისის განჩინება;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

დავის საგნის ფასის განსაზღვრა

განმარტვა

№ას-159-149-2015

11 მარტი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ზ. ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ნ. ბაქაქუერი

დავის საგანი: ფულადი ვალდებულების შესრულება, იპო-
თეკით დატვირთული ქონების რეალიზაცია

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. ყ-მა სარჩელი აღძრა სასამართლოში რ. დ-ას მიმართ ფუ-
ლადი ვალდებულების შესრულებისა და იპოთეკით დატვირთუ-
ლი ქონების რეალიზაციის შესახებ.

მოსარჩელემ განმარტა, რომ 2013 წლის 19 ივლისს მ. ყ-მა რ.
დ-ას ასესხა 21500 აშშ დოლარი ყოველთვიურად 3,5%-ის და-
რიცხვით. სესხის უზრუნველსაყოფად იპოთეკით დაიტვირთა
ი. ქ-ის სახელზე რიცხვული ქ.თბილისში, შ-ის ქ. №3-5-ში მდებარე
უძრავი ნივთი. მოპასუხეს ნაკისრი ვალდებულება არ შეუს-
რულება და თანხა მოსარჩელისათვის სრულად არ გადაუხდია,
რის გამოც მას უნდა დაეკისროს ძირითადი სესხის – 18500 აშშ
დოლარის, პირგასამტეხლოს – 2776 აშშ დოლარისა და ძირითა-
დი თანხის 0,15%-ის – 27,75 აშშ დოლარის ანაზღაურება გა-
დანყვეტილების აღსრულებამდე.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მოსარჩე-
ლის მოთხოვნა არასწორად იქნა ჩამოყალიბებული, ამასთან,
ექვე იწვევს ი. ქ-ის ქმედუნარიანობის საკითხი და მას არ შეეძ-
ლო, არანაირი ხელშეკრულების გაფორმება.

რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 10 სექტემ-
ბრის გადაწყვეტილებით მ. ყ-ის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმა-
ყოფილდა, რ. დ-ას მ. ყ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა 18500 აშშ
დოლარის, ასევე სარჩელის აღძვრამდე 100 დღის შემცირებუ-
ლი პირგასამტეხლოს – 925 აშშ დოლარისა და სარჩელის აღ-
ძვრის დღიდან – 2014 წლის 12 მარტიდან გადაწყვეტილების
აღსრულებამდე ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 0,05%-
მდე შემცირებული პირგასამტეხლოს გადახდა ყოველ ვადაგა-
დაცილებულ დღეზე 9,25 აშშ დოლარის ოდენობით, თანხის გა-

დაუხდებლობის შემთხვევაში დადგინდა იძულებითი აღსრულება განხორციელდეს იპოთეკით დატვირთული საგნის, ი. ქ-ის კუთვნილი ქ.თბილისში, შ-ის ქ. №3-5-ში მდებარე უძრავი ქონების რეალიზაციის გზით.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება პირგასამტეხლოს ოდენობის შემცირების მოთხოვნით აღნიშნულ ნაწილში მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 26 დეკემბრის განჩინებით რ. დ-ას სააპელაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად შემდეგ გარემოებათა გამო:

სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინებით აპელანტ რ. დ-ას უარი ეთქვა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სასამართლო ხარჯებისაგან გათავისუფლებაზე, მასვე დაევალა, წარმოედგინა დაზუსტებული სააპელაციო საჩივარი, რომელშიც მითითებული იქნებოდა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა, კერძოდ, რამდენი პროცენტით ითხოვდა პირგასამტეხლოს შემცირებას, დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრით განესაზღვრა სააპელაციო საჩივრის ფასი იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც ითხოვდა პირგასამტეხლოს შემცირებას, წარმოედგინა დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრის შესაბამისად 10 დღის ვადაში გადაეხადა სახელმწიფო ბაჟის სახით დავის საგნის ღირებულების 4%. ამავსე განჩინებით აპელანტს განემართა, რომ სასამართლოს მიერ დადგენილ ვადაში ხარვეზის შეუვსებლობის შემთხვევაში სააპელაციო საჩივარი დარჩებოდა განუხილველად.

2014 წლის 1 დეკემბერს აპელანტმა რ. დ-ამ განცხადებით მიმართა სააპელაციო სასამართლოს და იშუამდგომლა საპროცესო ვადის 10 დღით გაგრძელების თაობაზე იმ საფუძველზე, რომ ესაჭიროებოდა სპეციალისტის კონსულტაცია დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრის წარმოსადგენად, ამასთან, დრო სჭირდებოდა სახელმწიფო ბაჟის სახით თანხის მოსაძიებლად. აპელანტმა აღნიშნა, რომ იმყოფებოდა მძიმე მატერიალურ მდგომარეობაში, წარმოადგენდა აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირს, მეუღლე ჰყავდა საკმაოდ მძიმედ ავად და ესაჭიროებოდა სოლიდური თანხები სამკურნალოდ. აღნიშნულის დასადასტურებლად აპელანტმა წარადგინა მტკიცებულებები დანართის სახით.

სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 8 დეკემბრის განჩინებით რ. დ-ას შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა და ხარვეზის

ვადა გაუგრძელდა 10 დღით.

2014 წლის 25 დეკემბერს აპელანტმა რ. დ-ამ განცხადებით მიმართა სააპელაციო პალატას და, 2014 წლის 8 დეკემბრის განჩინებით დადგენილი ხარვეზის შევსების მიზნით, წარადგინა სახელმწიფო ბაჟის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი – 204 ლარი.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 41-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტზე, და აღნიშნა, რომ მოცემულ შემთხვევაში აპელანტ რ. დ-ას მ. ყ-ის სასარგებლოდ დაკისრებული ჰქონდა სარჩელის აღძვრის დღიდან – 2014 წლის 12 მარტიდან გადაწყვეტილების აღსრულებამდე ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 0.05%-მდე შემცირებული პირგასამტეხლოს გადახდა ყოველ ვადაგადაცელებულ დღეზე 9,25 აშშ დოლარის ოდენობით, რაც შეადგენდა 9990 აშშ დოლარს ($9.25 \times 30 = 277.5$, $277.5 \times 12 = 3330$, $3330 \times 3 = 9990$) 9990 დოლარის 4% არის 399.6 დოლარი. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სახელმწიფო ბაჟის სახით აპელანტს უნდა გადაეხადა 399.6 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 63-ე მუხლის, 368-ე მუხლის მეხუთე და მეშვიდე ნაწილების საფუძველზე სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ აპელანტს ხარვეზი სრულად არ შეუვსია და არც საპროცესო ვადის გაგრძელების მოთხოვნით სასამართლოსათვის არ მიუმართავს, რაც სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვების საფუძველია.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე რ. დ-ამ შეიტანა კერძო საჩივარი, მოითხოვა მისი გაუქმება და საქმის დაბრუნება იმავე სასამართლოსათვის, რათა აპელანტს მიეცეს დამატებითი ვადა ხარვეზის შესავსებად და შესაძლებლობა, დაიცვას საკუთარი უფლებები სასამართლოში შემდეგი საფუძველებით:

კერძო საჩივრის ავტორმა მიუთითა, რომ სასამართლოს უნდა განესაზღვრა აპელანტისათვის გადასახდელი სახელმწიფო ბაჟის კონკრეტული ოდენობა მის მიერ დაზუსტებული სააპელაციო მოთხოვნის შესაბამისად. სააპელაციო პალატას უნდა გაეთვალისწინებინა, რომ რ. დ-ა არის იძულებით გადაადგილებული პირი, აქვს მძიმე მატერიალური მდგომარეობა, ჰყავს 3 მცირეწლოვანი შვილი და ონკოლოგიური დაავადების მქონე მეუღლე, ამდენად, მას გაუჭირდა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნის დაზუსტება.

მხარემ აღნიშნა, რომ სააპელაციო სასამართლოში სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა შეადგენს დავის საგნის 4%-ს, მაგრამ არანაკლებ 150 ლარს, ხოლო აპელანტმა გადაიხადა 204 ლარი,

რაც იძლეოდა შესაძლებლობას, სასამართლოს მიეღო საქმე წარმოებაში და სააპელაციო საჩივრის მიღებისას ემსჯელა სახელმწიფო ბაჟის იმ მოცულობამდე, რაც შემდგომ გასაჩივრებული განჩინებით მხარეს განუსაზღვრა.

კერძო საჩივრის ავტორის მოსაზრებით, საქმეში წარმოდგენილი არ არის განჩინება 2014 წლის 1 დეკემბრის განცხადებასთან დაკავშირებით. აღნიშნული განცხადების პასუხად მხარემ მიიღო სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინება, რომელიც უკვე ჩაბარებული ჰქონდა.

მიუხედავად იმისა, რომ საქმეში წარმოდგენილი იყო სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლებისათვის საჭირო ყველა მტკიცებულება, სააპელაციო სასამართლომ არასწორად მიიჩნია, რომ მხარემ თავისი მძიმე მატერიალური მდგომარეობა სათანადო მტკიცებულებებით ვერ დაადასტურა. 2014 წლის 26 დეკემბრის განჩინებაში კი, სასამართლომ მიუთითა, რომ აპელანტმა წარადგინა მტკიცებულებები დანართის სახით. ამდენად, მხარემ მიიჩნია, რომ აღნიშნული მტკიცებულებების საფუძველზე სააპელაციო პალატას უნდა გაეთავისუფლებინა ან გადაევადებინა მაინც სახელმწიფო ბაჟის გადახდა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო კერძო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების იურიდიული დასაბუთების შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ რ. დ-ას კერძო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს, სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება გაუქმდეს და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოცემული საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინებით აპელანტ რ. დ-ას უარი ეთქვა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სასამართლო ხარჯებისაგან გათავისუფლებაზე, მხარეს დაევალა, წარედგინა დაზუსტებული სააპელაციო საჩივარი, რომელშიც მითითებული იქნებოდა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა, კერძოდ, რამდენი პროცენტით ითხოვდა პირგასამტეხლოს შემცირებას, დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრით განესაზღვრა სააპელაციო საჩივრის ფასი იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც ითხოვდა პირგასამტეხლოს შემცირებას, წარმოდგენილი დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრის შესაბამისად, 10 დღის ვადაში გადაეხადა სახელმწიფო ბაჟის სახით დავის საგნის ღირე-

ბულების 4%. ამავე განჩინებით აპელანტს განემარტა, რომ სასამართლოს მიერ დადგენილ ვადაში ხარვეზის შეუვსებლობის შემთხვევაში სააპელაციო საჩივარი დარჩებოდა განუხილველად.

ასევე დადგენილია, რომ რ. დ-ას შუამდგომლობის საფუძველზე სააპელაციო პალატამ 2014 წლის 8 დეკემბრის განჩინებით ხარვეზის შევსების ვადა მხარეს აღნიშნული განჩინების ასლის ჩაბარებიდან 10 დღით გაუგრძელა, თუმცა 2014 წლის 8 დეკემბრის განჩინების აპელანტისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი მტკიცებულება საქმეში წარმოდგენილი არ არის. მართალია, სააპელაციო სასამართლო იგი აპელანტს გაუგზავნა, თუმცა გზავნილი მხარეს არ ჩაბარდა ადრესატის სახლში არყოფნის გამო. საქმეში არსებული ხელწერილი დასტურდება, რომ რ. დ-ას 2014 წლის 15 დეკემბერს ჩაბარდა 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინება.

2014 წლის 25 დეკემბერს (მხარის მიერ სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინების ჩაბარებიდან – 2014 წლის 15 დეკემბერიდან მე-10 დღეს) რ. დ-ამ განცხადებით მიმართა სააპელაციო სასამართლოს და, ხარვეზის გამოსწორების მიზნით, დააზუსტა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა. მან მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება პირგასამტეხლოს დაკისრების ნაწილში, რომლითაც აპელანტს დაევალა ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე 2014 წლის 12 მარტიდან 9,25 აშშ დოლარის გადახდა, რაც, მხარის განმარტებით, შეადგენდა 2682 აშშ დოლარს. შესაბამისად, აპელანტმა სახელმწიფო ბაჟის სახით გადაიხადა 204 ლარი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო პალატამ რ. დ-ას სააპელაციო საჩივარი არასწორად დატოვა განუხილველად, კერძოდ:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 368-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის თანახმად, თუ სააპელაციო საჩივარი არ უპასუხებს ამ ნორმის მოთხოვნებს, ან სახელმწიფო ბაჟი არ არის გადახდილი სასამართლო ავალებს საჩივრის შემტან პირს შეავსოს ხარვეზი, რისთვისაც მას ვადას უნიშნავს. თუ ამ ვადაში ხარვეზი არ იქნება შევსებული, სააპელაციო საჩივარი აღარ მიიღება.

დასახელებული ნორმიდან გამომდინარეობს, რომ სააპელაციო საჩივრის ხარვეზის არსებობისას სასამართლო განსაზღვრავს იმ საპროცესო მოქმედებებს, რომელიც ხარვეზის შესავსებად უნდა განხორციელდეს და საპროცესო ვადას, რომლის განმავლობაშიც აპელანტი ვალდებულია, შეასრულოს გან-

ჩინებაში დადგენილი მოქმედებები. სასამართლოს მიერ მითითებული ვადის უშედეგოდ გასვლის შემდეგ კი სააპელაციო საჩივარი აღარ განიხილება და დარჩება განუხილველად.

სასამართლოს მიერ დადგენილი ხარვეზის შეუვსებლობისას სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვება, ერთი მხრივ, წარმოადგენს გარკვეულ სანქციას იმ მხარისათვის, რომელმაც უგულებელყო სასამართლოს მიერ სააპელაციო საჩივრის წარმობაში მიღებისათვის დადგენილი წინაპირობების შესრულება, ხოლო მეორე მხრივ, იგულისხმება, რომ აპელანტმა დაკარგა ინტერესი მისი სააპელაციო საჩივრის განხილვასთან დაკავშირებით.

შესაბამისად, ზემოაღნიშნული ნორმის საფუძველზე სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვებისას სასამართლომ უნდა შეაფასოს მითითებული საფუძვლებიდან რომელმა გამოინვია ხარვეზის შეუვსებლობა – აპელანტის მხრიდან სასამართლოს მითითებების უგულებელყოფამ, თუ სააპელაციო საჩივრის განხილვისადმი მხარის ინტერესის დაკარგვამ.

მოცემულ შემთხვევაში ცხადია, რომ რ. დ-ას რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 10 სექტემბრის განწყვეტილებაზე თავისი სააპელაციო საჩივრის განხილვისადმი ინტერესი გააჩნდა, რადგან მან გადაიხადა სახელმწიფო ბაჟი – 204 ლარი, რაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით სააპელაციო საჩივარზე დადგენილი სახელმწიფო ბაჟის მინიმალურ ოდენობას აღემატება. ვინაიდან აპელანტს სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 8 დეკემბრის განჩინება მისთვის ხარვეზის ვადის 10 დღით გაგრძელების შესახებ არ ჩაბარებია, არამედ 2014 წლის 15 დეკემბერს განმეორებით ჩაბარდა ამავე პალატის 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინება ხარვეზის თავდაპირველად დადგენის თაობაზე, უნდა მივიჩნიოთ, რომ 2014 წლის 25 დეკემბერს სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნის დაზუსტებითა და სახელმწიფო ბაჟის გადახდის დამადასტურებელი ქვითრის წარდგენით მხარეს სასამართლოს მიერ მიცემული ვადა არ დაურღვევია.

საკასაციო სასამართლო სავსებით იზიარებს სააპელაციო პალატის მითითებას, რომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 368-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის თანახმად, სააპელაციო საჩივარზე ხარვეზის შესავსებად სააპელაციო სასამართლოს მიერ დანიშნული ვადა სასამართლომ შეიძლება გააგრძელოს მხოლოდ მხარეთა თხოვნით, ხოლო რ. დ-ას 2014 წლის 25 დეკემბრის განცხადებით საპროცესო ვადის გაგრძელება და სახელმწიფო ბაჟის ოდენობის დაზუსტება არ მოუთხოვია. შესაბამის-

სად, აღნიშნულთან დაკავშირებული კერძო საჩივრის არგუმენტი დაუსაბუთებელია, თუმცა საკასაციო სასამართლო თვლის, რომ სააპელაციო პალატა ვალდებული იყო, წარმოებაში მიეღო რ. დ-ას სააპელაციო საჩივარი სულ ცოტა აპელანტის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის პროპორციულად.

საკასაციო სასამართლოს სურს, ყურადღება გაამახვილოს სააპელაციო საჩივრის საგნის ღირებულებაზე, რომელიც განისაზღვრება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 41-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით. მითითებული ნორმის მიხედვით, ვადიანი გასაცემის ან გადასახდელის შესახებ სარჩელის დავის საგნის ფასი განისაზღვრება არა უმეტეს სამი წლის განმავლობაში გასაცემი ან გადასახდელი თანხების ერთობლიობით.

კანონის დასახელებული დანაწესის შესაბამისად, ვადიანი გასაცემის ან გადასახდელის შესახებ სარჩელზე დავის საგნის ფასის გამოთვლა ხდება გარკვეული პერიოდის განმავლობაში გასაცემი ან გადასახდელი თანხების შეჯამებით, თუმცა კანონმდებელი ადგენს აღნიშნული პერიოდის მაქსიმალურ ზედა ზღვარს, რაც გულისხმობს, რომ სასამართლო უფლებამოსილია, სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა გამოითვალოს არა მხოლოდ სამი წლის განმავლობაში გასაცემი ან გადასახდელი თანხების ჯამიდან, არამედ, საქმის კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით, თავად განსაზღვროს, თანხების რა პერიოდის ჯამით განსაზღვროს დავის ღირებულება. ამასთან, აღნიშნული ღირებულება უნდა იყოს გონივრული და მოიცავდეს საქმის წარმოების შესაბამისი სტადიის მიმდინარეობისათვის ადეკვატურ პერიოდს.

განსახილველ შემთხვევაში დავა ეხება სწორედ ვადიან გადასახდელებს – პირგასამტეხლოს სახით ყოველდღიურად 2014 წლის 12 მარტიდან გადანყვეტილების აღსრულებამდე 9,25 აშშ დოლარის გადახდევინებას.

სააპელაციო სასამართლომ დავის საგნის ფასი გამოთვალა მაქსიმალური ოდენობით, 3 წლის განმავლობაში გადასახდელი თანხების ჯამიდან, რაც შეადგენდა 9990 აშშ დოლარს ($9.25 \times 30 = 277.5$, $277.5 \times 12 = 3330$, $3330 \times 3 = 9990$). 9990 დოლარის 4% 399.6 დოლარია, ხოლო რ. დ-მ გადაიხადა 204 ლარი.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ სააპელაციო საჩივარზე გადასახდელი სახელმწიფო ბაჟის ოდენობის განსაზღვრისას მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული აპელანტის მიერ მითითებული გარემოებანი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები იმის შესახებ, რომ რ. დ-ა იძულებით გადაადგი-

ლებული პირია, ჰყავს სამი მცირეწლოვანი შვილი და მძიმედ დაავადებული მეუღლე.

მართალია, საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო პალატის მოსაზრებას, რომ აღნიშნული გარემოებანი ვერ გახდება სახელწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლების საფუძველი, თუმცა მითითებული ფაქტები გათვალისწინებულ უნდა იქნეს დავის საგნის ღირებულების განსაზღვრისას, რაც საბოლოოდ გავლენას იქონიებს სახელმწიფო ბაჟის ოდენობაზე.

ამდენად, საკასაციო პალატა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, რ. დ-ას სააპელაციო საჩივრის ღირებულება განისაზღვროს 2014 წლის მარტიდან სააპელაციო საჩივრის შეტანამდე პერიოდში (სააპელაციო საჩივარი შეტანილ იქნა 2014 წლის ოქტომბერში) გადასახდელი თანხის ერთობლიობით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო პალატის გასაჩივრებული განჩინება უნდა გაუქმდეს და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად, რა დროსაც სააპელაციო პალატამ უნდა გაითვალისწინოს მოცემული განჩინების კვლევით ნაწილში მითითებული მსჯელობა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 419-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. რ. დ-ას კერძო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს.
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 26 დეკემბრის განჩინება და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად.
4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

საპროცესო მოქმედების შესრულების ვადა

განჩინება

№ას-843-807-2014

12 იანვარი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ლ. მურუსიძე

დავის საგანი: მოძრავი ნივთის საკუთრებაში გადაცემა

აღწერილობითი ნაწილი:

ა. თ-ამ თბილისის საქალაქო სასამართლოში მ. ჯ-ას წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა მოპასუხის მფლობელობაში არსებული გობელენის „ლ. ბ-ი“ საკუთრებაში გადაცემის მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 29 მაისის გადაწყვეტილებით ა. თ-ას სარცელი დაკმაყოფილდა, მოსარჩელე საკუთრებაში გადაეცა მ. ჯ-ას მფლობელობაში არსებული გობელენი „ლ. ბ-ი“.

აღნიშნული გადაწყვეტილება მოპასუხემ სააპელაციო წესით გაასაჩივრა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 25 ივლისის განჩინებით მ. ჯ-ას სააპელაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ ვინაიდან აპელანტი კანონით დადგენილ ვადაში საქალაქო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად არ გამოცხადდა, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადის ათვლა გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს დაიწყო და 11 ივლისს ამოიწურა. სააპელაციო საჩივარი კი, 14 ივლისსაა შეტანილი.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება მოპასუხემ კერძო საჩივრით გაასაჩივრა. მისი მითითებით, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადა დარღვეული არ ყოფილა და სააპელაციო სასამართლოს განჩინება უკანონოა. მისი მითითებით, დასაბუთებული გადაწყვეტილება მზად არ იყო სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არაუადრეს 20 და არა უგვიანეს 30-ე დღისა, გარდა ამისა, გასაჩივრების ვადის ათვლა უნდა დაიწყო არა 30-ე, არამედ 31-ე დღიდან.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა კერძო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები და მიიჩნევს, რომ მ. ჯ-ას კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადაა 14 დღე. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია და იგი იწყება მხარისათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტიდან. დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტად ითვლება დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის მხარისათვის ჩაბარება ამ კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლების ან 259¹ მუხლის შესაბამისად, ასევე 259¹ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ.

იმავე კოდექსის 259¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ გადაწყვეტილების გამოცხადებას ესწრება გადაწყვეტილების გასაჩივრების უფლების მქონე პირი, ან თუ ასეთი პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ცნობილი იყო გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე (მისი წარმომადგენელი) ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი; წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

განსახილველ შემთხვევაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი 2014 წლის 29 მაისს გამოცხადდა, მოპასუხის წარმომადგენლისათვის ცნობილი იყო სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადების თარიღი, შესაბამისად, გასაჩივრების მსურველი მხარე არა უადრეს 18 ივნისისა და არა უგვიანეს 28 ივნისისა უნდა გამოცხადებულიყო დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად. საქმის მასალებით არ დასტურდება, რომ აპელანტი ამ ვადაში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად სასამართლოში გამოცხადდა. მხარის მხოლოდ სიტყვიერ განმარტებას, რომ დასაბუთებული გადაწყვეტილება კანონით დადგენილ ვადაში მზად არ იყო, საკასაციო სასამართლო მხედველობაში ვერ მიიღებს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის 2014 წლის 30 დეკემბრის №ას-1161-1106-2014 განჩინებით განმარტებულია, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 259¹-ე მუხ-

ლის განმარტება უნდა მოხდეს ამავე კოდექსის მე-60 მუხლის დანაწესის გათვალისწინებით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-60 მუხლი აწესრიგებს ამავე კოდექსის სხვადასხვა ინსტიტუტებით გათვალისწინებული საპროცესო ვადის დენის დასაწყისის მომენტს და, შესაბამისად, ვრცელდება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 259¹-ე მუხლით დადგენილ ვადებზეც. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 259¹-ე მუხლის დათქმა იმის შესახებ, რომ „წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს“, მიგვითითებს პრეზუმფციასზე, რომლის თანახმად კანონი ადგენს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30 დღეს დაინტერესებული მხარისათვის გადაწყვეტილების ასლის ჩაბარებისათვის. აღნიშნული ფაქტი უკავშირდება საპროცესო მოქმედების შესრულების ზუსტ კალენდარულ თარიღს (სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე მუხლის პირველი ნაწილი), რომლის ათვლის საპროცესო წესი მოცემულია ამავე კოდექსის მე-60 მუხლის მეორე ნაწილით.

აღნიშნული განმარტების საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო იზიარებს კერძო საჩივრის ავტორის მტკიცებას, რომ სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადის ათვლა უნდა დაიწყოს არა სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღიდან, არამედ მომდევნო დღიდან – 29 ივნისიდან.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 61.2 მუხლის თანახმად, თუ ვადის უკანასკნელი დღე ემთხვევა უქმე და დასვენების დღეს, ვადის დამთავრების დღედ ჩაითვლება მისი მომდევნო პირველი სამუშაო დღე. განსახილველ შემთხვევაში, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადის ბოლო დღე 12 ივლისის შაბათი იყო, შესაბამისად, საპროცესო ვადა 14 ივლისს ამოიწურა და მ. ჯ-ას სააპელაციო საჩივარი ვადაშია შეტანილი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადაწყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების დარღვევითაა დადგენილი.

ვინაიდან მ. ჯ-ას სააპელაციო საჩივარი განუხილველად არასწორად იქნა დატოვებული, გასაჩივრებული განჩინება უნდა გაუქმდეს და საქმე ხელახლა განსახილველად სააპელაციო სასამართლოს უნდა დაუბრუნდეს, ამასთან სააპელაციო სასამართლომ უნდა შეაფასოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის სხვა წინაპირობები.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მ. ჯ-ას კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 25 ივლისის განჩინება და საქმე მ. ჯ-ას სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის ეტაპიდან ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

საკროცესო მოქმედების შესრულების ვადა

განჩინება

№ას-210-197-2015

19 მარტი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: ზ. ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავეიძე,
ნ. ბაქაქუჩი**

დავის საგანი: სამკვიდრო მონუმობის ბათილად ცნობა, ქონების ნილზე მესაკუთრედ ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. ტ-მა სარჩელი აღძრა სასამართლოში ე. ტ-ის მიმართ და მოითხოვა 2008 წლის 23 სექტემბერს ნოტარიუს ნ. ბ-ის მიერ გაცემული №2-1008 სამკვიდრო მონუმობის ბათილად ცნობა იმ ნაწილში, რომლითაც ე. ტ-ი ცნობილ იქნა გარდაცვლილი მ. ტ-ის დანაშთი მთლიანი ქონების მემკვიდრედ, ასევე მოითხოვა გარდაბანში მდებარე უძრავი ქონების 1/2-ის მესაკუთრედ ცნობა. მოსარჩელემ განმარტა, რომ მ. ტ-ი გარდაცვლილი მ. ტ-ის შვილიშვილია და მისი პაპის გარდაცვალების შემდეგ დაეუფლა მის დანაშთ ქონებას. მ. ტ-ის გარდაცვალების ადგილია ქ. თბილისი, მ-ის ქ. №1-ის მე-4 ჩიხი და მისი გარდაცვალების შემდეგ

მის დანაშთ ქონებას დაეუფლა მამკვიდრების შვილი – გ. ტ-ი, ხოლო ამ უკანასკნელის გარდაცვალების შემდეგ დანაშთ ქონებას დაეუფლა მ. ტ-ი.

მხარის მითითებით, მისთვის ახლახანს გახდა ცნობილი ე. ტ-ის სახელზე სადავო სამკვიდრო მონუმობის გაცემის ფაქტი. ნოტარიუსის მიერ გაცემული სამკვიდრო მონუმობის საფუძველზე ე. ტ-ი რეგისტრირებულ იქნა მესაკუთრედ სამკვიდრო ქონებაზე შესაბამისად, მ. ტ-მა უშედეგოდ მიმართა ნოტარიუსს სამკვიდრო მონუმობის გაცემის მოთხოვნით, ვინაიდან სამკვიდრო მონუმობა უკვე გაცემული იყო ე. ტ-ის სახელზე.

ე. ტ-მა სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მ. ტ-ი ბაბუის – მ. ტ-ის გარდაცვალებამდე სადავო ბინაში რეგისტრირებული არ იყო და ქონებას არ დაეუფლა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილებით მ. ტ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა, რაც ე. ტ-მა გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 20 იანვრის განჩინებით ე. ტ-ის სააპელაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად შემდეგ გარემოებათა გამო:

სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს სხდომის ოქმის თანახმად, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებას ესწრებოდნენ ე. ტ-ი და მისი წარმომადგენელი ა. გ-ა. შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე, 259¹ მუხლებით და მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყო მისი სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღის მომდევნო სამუშაო დღეს, 2014 წლის 16 დეკემბრიდან და ამოიწურა 2014 წლის 29 დეკემბერს, ე. ტ-მა კი სააპელაციო საჩივარი წარადგინა 2014 წლის 30 დეკემბერს, კანონით დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე ე. ტ-მა შეიტანა კერძო საჩივარი და მოითხოვა მისი გაუქმება.

კერძო საჩივრის ავტორმა განმარტა, რომ ე. ტ-ისათვის სასამართლო გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის დენა, მართლაც, დაიწყო სააპელაციო სასამართლოს მიერ მითითებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღის მომდევნო სამუშაო დღიდან – 2014 წლის 16 დეკემბრიდან და ამოიწურა 2014 წლის 29 დეკემბერს.

2014 წლის 29 დეკემბერს კერძო საჩივრის ავტორის წარმო-

მადგენელმა ა. გ-მ ფოსტას ჩააბარა ე. ტ-ის სააპელაციო საჩივარი, რაც დასტურდება შპს „სკს-ს“ №002109228 ქვითრითა და №7774616 ჩეკთან გათანაბრებული დოკუმენტით.

სააპელაციო საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ჩაბარდა 2014 წლის 30 დეკემბერს.

მხარემ მიუთითა, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 61-ე მუხლის მესამე ნაწილის თანახმად, აპელანტს გადაწყვეტილების გასაჩივრების კანონით დადგენილი 14-დღიანი ვადა არ დაურღვევია.

კერძო საჩივრის ავტორმა მიიჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორად გამოიყენა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 63-ე და 374-ე მუხლები და არ გამოიყენა ამავე კოდექსის 61-ე მუხლის მესამე ნაწილი.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო კერძო საჩივრის საფუძვლების შესწავლისა და გასაჩივრებული განჩინების იურიდიული დასაბუთების შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ ე. ტ-ის კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება გაუქმდეს და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებას ესწრებოდა ე. ტ-ი და მისი წარმომადგენელი ა. გ-ა, რომლის შესაბამისი უფლებამოსილება დადასტურებულია საქმის მასალებში წარმოდგენილი მინდობილობით.

ამდენად, სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე, 259¹ მუხლებით და მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყო მისი სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღის მომდევნო სამუშაო დღეს, 2014 წლის 16 დეკემბრიდან და ამოიწურა 2014 წლის 29 დეკემბერს, ე. ტ-მა კი სააპელაციო საჩივარი წარადგინა 2014 წლის 30 დეკემბერს, კანონით დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ.

სააპელაციო საჩივრის შეტანის პირობებს ადგენს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე მუხლი, რომლის თანახმად, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადაა 14 დღე. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია და იგი იწყება მხარისათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტი-

დან. დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტად ითვლება დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის მხარისათვის ჩაბარება ამ კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლების ან 259¹ მუხლის შესაბამისად, ასევე 259¹ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ. თუ დასაბუთებული გადაწყვეტილების გამოცხადებას ესწრება სააპელაციო საჩივრის შეტანის უფლების მქონე პირი, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადა იწყება მისი გამოცხადების მომენტიდან. გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტად ითვლება ამ გადაწყვეტილების ასლის მხარისათვის ჩაბარება უშუალოდ სასამართლოში ან მისი მხარისათვის ამ კოდექსის 70-78-ე მუხლების შესაბამისად გადაგზავნის დრო. ამავე კოდექსის 259¹ მუხლის პირველი ნაწილით კი, თუ გადაწყვეტილების გამოცხადებას ესწრება გადაწყვეტილების გასაჩივრების უფლების მქონე პირი, ან თუ ასეთი პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ცნობილი იყო გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე (მისი წარმომადგენელი) ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი; წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მითითებული ნორმების ანალიზიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ იმ მხარისათვის, რომელიც ესწრებოდა გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან თუ ასეთი პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ცნობილი იყო გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, კანონმდებელი განსაზღვრავს ვალდებულებას, რათა გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი.

აღნიშნული ვალდებულება ფაკულტატურია და, შესაბამისად, ამ ვალდებულების შეუსრულებლობა აისახება მხოლოდ უშუალოდ მხარის მიერ გადაწყვეტილების გასაჩივრების წესზე, კერძოდ, განსახილველი ნორმის თანახმად „გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე (მისი წარმომადგენელი) ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი“. ამდენად, ამ ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვე-

ვაში მოქმედებს დანაწესი, რომლის თანახმად „წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს“.

მოცემულ საკითხთან მიმართებით მნიშვნელოვანია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 61-ე მუხლის მეორე ნაწილი, რომლის თანახმად, თუ ვადის უკანასკნელი დღე ემთხვევა უქმე და დასვენების დღეს, ვადის დამთავრების დღედ ჩაითვლება მისი მომდევნო პირველი სამუშაო დღე.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მითითებული ნორმა უნდა განიმარტოს ამავე მუხლის მთლიანი კონტექსტის გათვალისწინებით, რომელიც ეხება საპროცესო ვადის დამთავრებას და არა დაწყებას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 259¹ მუხლის შინაარსი არ შეიძლება გაგებულ იქნას გადაწყვეტილების გასაჩივრების უფლების გარეშე. განსახილველი ნორმა აწესრიგების გასაჩივრების უფლების დაწყების წინაპირობებს და, ამდენად, თავისი ბუნებით არეგულირებს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის დაწყების და არა დამთავრების საკითხს. შესაბამისად, აღნიშნულის მიმართ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 61-ე მუხლის მეორე ნაწილის დანაწესი არ გამოიყენება (სუს 2013 წლის 11 თებერვლის №ას-124-118-2013 განჩინება).

ამდენად, სასამართლო გადაწყვეტილების მსურველი მხარის მიერ გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღემდე დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად სასამართლოში გამოუცხადებლობა წარმოადგენს იმის საფუძველს, რომ გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადების 30-ე დღის (მიუხედავად იმისა, უქმე დღეა თუ არა აღნიშნული) მომდევნო დღიდან, რადგან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის კოდექსის მე-60 მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, წლებით, თვეებით ან დღეებით გამოსათვლელი საპროცესო ვადის დენა იწყება იმ კალენდარული თარიღის ან იმ მოვლენის დადგომის მომდევნო დღიდან, რომლითაც განსაზღვრულია მისი დასაწყისი (სუს 2015 წლის 12 იანვრის №ას-843-807-2014 განჩინება).

განსახილველ შემთხვევაში ე. ტ-ს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან მე-20-30-ე დღეებში – 2014 წლის 4-14 დეკემბერს დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად სასამართლოსათვის არ მიუმართავს, ამდენად, მის მიმართ სააპელაციო სა-

ჩივრის შეტანის ვადის ათვლა დაიწყო 30-დღის – 2014 წლის 14 დეკემბრის (კვირა დღე) მომდევნო დღიდან – 2014 წლის 15 დეკემბრიდან (და არა 16 დეკემბრიდან, როგორც ეს სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა) და ამოიწურა 2014 წლის 29 დეკემბერს (28 დეკემბერი იყო უქმე დღე).

საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს სააპელაციო პალატის მოსაზრებას, რომ აპელანტმა სააპელაციო საჩივარი შეიტანა 2014 წლის 30 დეკემბერს, რადგან წარმოდგენილ კერძო საჩივარს ერთვის „TNT-ს“ მიერ გაცემული დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს, რომ ე. ტ-ის წარმომადგენელმა ა. გ-მ თბილისის საქალაქო სასამართლოსათვის გასაგზავნი გზავნილი ფოსტას ჩააბარა 2014 წლის 29 დეკემბერს და იგი რეგისტრაციაში გატარდა მომდევნო დღეს – 2014 წლის 30 დეკემბერს. ამავდროულად, სააპელაციო საჩივარზე დასმული ბეჭდითაც დასტურდება, რომ სააპელაციო საჩივარს ერთვოდა კონვერტი. აღნიშნული გარემოება არ იქნა გათვალისწინებული სააპელაციო სასამართლოს მიერ საფოსტო ინფორმაციის შემცველი ზემოაღნიშნული დოკუმენტის საქმის მასალებისათვის მოგვიანებით დართვის გამო, რაც ასახულია სააპელაციო სასამართლოს მოსამართლის თანაშემწის მიერ შედგენილი აქტშიც.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სააპელაციო პალატამ არ გაითვალისწინა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 61-ე მუხლის მესამე ნაწილის დანაწერი, რომლის თანახმად საპროცესო მოქმედება, რომლის შესასრულებლადაც დადგენილია ვადა, შეიძლება შესრულდეს ვადის უკანასკნელი დღის ოცდაოთხ საათამდე. თუ საჩივარი, საბუთები ან ფულადი თანხა ფოსტას ან ტელეგრაფს ჩაჰბარდა ვადის უკანასკნელი დღის ოცდაოთხ საათამდე, ვადა გასულად არ ჩაითვლება.

ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ე. ტ-ის კერძო საჩივარი საფუძვლიანია, რის გამოც გასაჩივრებული განჩინება უნდა გაუქმდეს და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ე. ტ-ის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 20 იანვრის განჩინება და საქმე დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხის ხელახლა შესამოწმებლად.

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

ხარვეზის განჩინების მხარისათვის ჩაბარება

განჩინება

№ას-1124-1071-2014

25 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: ვ. როინიჭვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ლ. მურუსიძე**

დავის საგანი: თანხის დაკისრება, ქონებით სარგებლობა

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. და დ. ე-ებმა ბათუმის საქალაქო სასამართლოში ნ. ბ-ის, კ. ე-ის, ნ. ე-ის წინააღმდეგ სარჩელი აღძრეს მოპასუხეთათვის 72803,17 ლარისა და თანხის დაბრუნებამდე უძრავი ქონებით სარგებლობის დაკისრების მოთხოვნით.

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 27 მაისის გადაწყვეტილებით მ. და დ. ე-ების სარჩელი სრულად დაკმაყოფილდა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება მოპასუხეებმა სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 25 აგვისტოს განჩინებით აპელანტებს განჩინების ჩაბარებიდან 10 დღის ვადაში სახელმწიფო ბაჟის – 3087 ლარის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა დაევალა.

იმავე სასამართლოს 2014 წლის 26 სექტემბრის განჩინებით ნ. ბ-ის, კ. ე-ის, ნ. ე-ის სააპელაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა.

სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, ხარვეზის განჩინე-

ბა აპელანტების წარმომადგენელ ე. მ-ს გაეგზავნა და 3 სექტემბერს ჩაბარდა. შეტყობინების ბარათზე მისი პირადი ნომერია მითითებული. 2014 წლის 16 სექტემბერს ე. მ-მ სახელმწიფო ბაჟის გადახდის გადავადება, ოდენობის 50%-ით შემცირება ან საპროცესო ვადის 10 დღით გაგრძელება მოითხოვა. ვინაიდან მხარეს ხარვეზის განჩინება 3 სექტემბერს ჩაბარდა, ხარვეზის შევსების ვადა 15 სექტემბერს ამოიწურა. განცხადებები კი, ფოსტას 16 სექტემბერს გადაეცა.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება ნ. ბ-ის, კ. და ნ. ე-ების წარმომადგენელმა ე. მ-მ კერძო საჩივრით გაასაჩივრა. მისი მითითებით, საქმეში წარმოდგენილი შეტყობინების ბარათი გზავნილის ჩაბარების შესახებ არასარწმუნოა. ბარათში არასწორადაა მითითებული საქმის ნომერი. შევსებულია ჩაუბარებლობის მიზეზი „გადასულია სხვა მისამართზე“. გზავნილის ჩაბარების გრაფაში წერია სიტყვა „წარმომადგენელი“, არ არის მითითებული სახელი და გვარი, არ არის მიმღები პირის ხელმოწერა, დაფიქსირებულია ჩაბარების ორი თარიღი. გზავნილის წონად მითითებულია 0 კგ, ანუ, კონვერტი ცარიელი იყო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა კერძო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული განჩინების სამართლებრივი დასაბუთებულობა და მიიჩნევს, რომ ნ. ბ-ის, კ. და ნ. ე-ების კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად, კერძო საჩივრების განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარმოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით.

იმავე კოდექსის 70-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მხარეს ან მის წარმომადგენელს სასამართლო უწყებით ეცნობება სასამართლო სხდომის ან ცალკეული საპროცესო მოქმედების შესრულების დრო და ადგილი. უწყება მხარისათვის და მისი წარმომადგენლისათვის ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ იგი ჩაჰბარდება ერთ-ერთ მათგანს ან ამ კოდექსის 74-ე მუხლით გათვალისწინებულ სუბიექტებს, ხოლო 73-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით კი, სასამართლო უწყება იგზავნება ამ კოდექსის 70-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ტექნიკური საშუალებით, ფოსტით, სასამართლო კურიერის მეშვეობით ან მხარეთა შეთანხმებით გათვალისწინებული ჩაბარების განსხვავებული წესის მიხედვით. სასამართლო თვითონ იღებს

გადანყვეტილებას, უწყების გაგზავნის რომელი ფორმა გამოიყენოს, რომელ მისამართზე გააგზავნოს უწყება და არ არის ვალდებული, დაიცვას თანამიმდევრობა. სასამართლომ დასაბარებელ პირს უწყება შეიძლება ჩააბაროს ასევე სასამართლოს შენობაში. თუ პირველად გაგზავნისას უწყების ადრესატისათვის ჩაბარება ვერ ხერხდება, იგი დასაბარებელ პირს უნდა გაეგზავნოს დამატებით ერთხელ მაინც იმავე ან სასამართლოსთვის ცნობილ სხვა მისამართზე. ამავე მუხლის მე-8 ნაწილის მიხედვით, ფოსტით ან კურიერის მეშვეობით მოქალაქისათვის გაგზავნილი სასამართლო უწყება მას უნდა ჩაჰბარდეს პირადად. ამ ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში უწყების ჩაბარება დასტურდება მის მეორე ეგზემპლარზე უწყების მიმღების ხელმოწერით.

როგორც საქმის მასალებით ირკვევა, სააპელაციო სასამართლოს ხარვეზის განჩინება ერთი გზავნილით გაეგზავნა აპელანტებსაც და მათ წარმომადგენელ ე. მ.-საც. გზავნილში სასამართლოსათვის ცნობილი ყველა მისამართია მითითებული.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს კერძო საჩივრის ავტორის მითითებას, რომ საქმეში არსებული შეტყობინების ბარათით უტყუარად არ დასტურდება, გზავნილი ვის ჩაბარდა.

შპს „სკს-ს“ შეტყობინების ბარათზე შევსებულია გზავნილის ჩაუბარებლობის მიზეზი: „გადასულია სხვა მისამართზე.“ საკასაციო სასამართლოსათვის გაუგებარია, ეს მითითება ვის ეხება, უშუალოდ მხარეს, თუ წარმომადგენელს, ვინაიდან, როგორც აღინიშნა, ხარვეზის განჩინება ყველასთან ერთი გზავნილით გაიგზავნა. გზავნილის ჩაბარების გრაფაში მითითებულია მხოლოდ „წარმომადგენელი“, არ არის მითითებული მიმღები პირის სახელი და გვარი. ბარათი ხელმოუწერელია. მართალია, ბარათზე არსებული პირადი ნომერი, სავარაუდოდ, ე. მ.-ს ეკუთვნის (საქმეში არსებულ ბარათზე პირადი ნომრის ბოლო ციფრი არ იკითხება, მაგრამ დანარჩენი სიმბოლოები ე. მ.-ის პირად ნომერს ემთხვევა), მაგრამ საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მხოლოდ ეს გარემოება გზავნილის ამ უკანასკნელის მიერ მიღებას არ ადასტურებს, ვინაიდან, პირადი ნომერი მითითებულია როგორც საქმეში, ისე სხვადასხვა დოკუმენტებში, მათ შორის მინდობილობებშიც.

ვინაიდან ხარვეზის განჩინების მხარისათვის ჩაბარება უტყუარად არ დასტურდება, აპელანტების მიერ ხარვეზის განჩინების საპასუხოდ წარდგენილი განცხადებები ვადაში შეტანილად უნდა იქნეს მიჩნეული, ამდენად, სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვების საფუძველი არ არსებობდა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ნ. ბ-ის, კ. და ნ. ე-ების კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 26 სექტემბრის განჩინება და საქმე ნ. ბ-ის, კ. და ნ. ე-ების სააპელაციო საჩივარზე ხარვეზის დადგენის ეტაპიდან ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

მტკიცების ტვირთი

განჩინება

№ას-406-383-2014

17 აპრილი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: **ზ. ძლიერიშვილი, (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),**
პ. ქათამაძე,
ბ. ალავიძე

დავის საგანი: მიუღებელი შემოსავლების დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

შპს „ა-მა“ სარჩელი აღძრა სასამართლოში მოპასუხე შპს „ჯ-ის“ მიმართ, რომლითაც მოითხოვა მოპასუხისათვის მიუღებელი შემოსავლის – 1 058 819,34 ლარის გადახდის დაკისრება.

სარჩელის ფაქტობრივ საფუძველად მითითებულია, რომ 2002 წლის 2 აპრილს მხარეებს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება კომპანია ჯ-ში კვების ბლოკის შექმნაზე. ხელშეკრულების მიხედვით, დამკვეთი (მოპასუხე/შპს „ჯ-ი“) უკვეთავდა და შემსრულებელი (მოსარჩელე/შპს „ა-ი“) იღებდა პასუხისმგებლობას ჩამოყალიბებინა კაფეტერია დამკვეთის მომსახურე 100 პირისათვის, დამკვეთის კუთვნილ და მის მიერ შერჩეულ ტერიტო-

რიაზე. ხელშეკრულების მოქმედების ვადა განისაზღვრა 2005 წლის 31 დეკემბრამდე. მოსარჩელემ კვების ბლოკის შექმნის მიზნით შეიძინა ინვენტარი და მოწყობილობა, რომელიც განათავსა მოპასუხე კომპანიაში. ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ მოპასუხემ არ დააბრუნა ინვენტარი და მოწყობილობები. მხარეთა შორის დავა მოძრავი ნივთების დაბრუნების შესახებ გადაწყდა საერთო სასარჩელო წესით და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2010 წლის 26 თებერვლის გადაწყვეტილებით შპს „ა-ის“ სარჩელი დაკმაყოფილდა. შპს „ჯ-ს“ დაეკისრა მოსარჩელის სასარგებლოდ კვების ბლოკის დანადგარების, ინვენტარისა და მოწყობილობების დაბრუნება ან შესაბამისი საფასურის გადახდა. გადაწყვეტილების აღსრულების მიზნით, 2011 წლის 21 თებერვალს შპს „ჯ-მა“ შპს „ა-ს“ ჩაურიცხა ქონების ღირებულება. თუმცა 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე ანუ, იმ პერიოდში ვიდრე შპს „ა-ის“ ინვენტარი და მოწყობილობები იმყოფებოდა მოპასუხის მფლობელობაში შპს „ა-ს“ მიადგა ზიანი მიუღებელი შემოსავლის სახით, რომლის ოდენობაა 1 058 816,34 ლარი.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ საქმის მასალებით არ დასტურდებოდა 8000 ლარის ღირებულების მოწყობილობებისა და ინვენტარის გამოყენებით შპს „ა-ის“ მიერ 1 058 816,34 ლარის შემოსავლის მიღების შესაძლებლობა. საქმეში წარმოდგენილი ფინანსური ექსპერტიზის დასკვნა კი, მოპასუხის მოსაზრებით, ამ გარემოების დამადასტურებელ მტკიცებულებად ვერ შეფასდება, გამომდინარე იქიდან, რომ მასში მითითებული არ არის თუ რის საფუძველზე მივიდა ექსპერტი იმ დასკვნამდე, რომ შპს „ა-ი“ ნამდვილად მიიღებდა 1 058 816,34 ლარის ოდენობით შემოსავალს. აგრეთვე, მოპასუხემ სადავო გახადა მხარეებს შორის არსებული სამართლებრივი ურთიერთობის ქირა-იჯარის ურთიერთობად შეფასება და განმარტა, რომ 2002 წლის 2 აპრილს მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულება კომპანია ჯ-ში კვების ბლოკის შექმნაზე წარმოადგენდა წარდობას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 19 აპრილის გადაწყვეტილებით შპს „ა-ის“ სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა შპს „ა-მა“, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 27 თებერვლის წინასწარი (შუალედური)

გადანყვეტილებით შპს „ა-ის“ სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 19 აპრილის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნა წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება. დადგენილ იქნა შპს „ჯ-ზე“, შპს „ა-ის“ სასარგებლოდ, თანხის დაკისრების ფაქტობრივი საფუძვლების არსებობა. ამავე გადაწყვეტილებით დადგენიდა, რომ შპს „ჯ-ზე“ შპს „ა-ის“ სასარგებლოდ დაკისრებული თანხის ოდენობა განისაზღვრებოდა წინასწარი გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ.

მოცემულ საქმეზე თბილისის სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის თაობაზე, რომ 2002 წლის 02 აპრილს შპს „ჯ-სა“ და შპს „ა-ს“ შორის გაფორმდა ნარდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად, შპს „ა-მა“ აიღო ვალდებულება, ჩამოეყალიბებინა და ემუშავებინა შპს „ჯ-ში“ დასაქმებული 100 პირისათვის კაფეტერია. კაფეტერიის მოწყობა უნდა განხორციელებულიყო შპს „ჯ-ის“ ტერიტორიაზე შპს „ა-ის“ ინვენტარითა და ხარჯებით. ხელშეკრულების თანახმად, შპს „ა-ის“ ვალდებულებას წარმოადგენდა დამკვეთის შენობის გარეთ, საკუთარ ტერიტორიაზე ცხელი საკვების მომზადება და კაფეტერიისათვის მიწოდება. შპს „ჯ-ს“ მომსახურების საფასურის გადახდა უნდა ეწარმოებინა საბანკო გადარიცხვით ყოველი თვის 15 რიცხვში თითო პირზე 8 ლარის ოდენობით, დღგ-ს ჩათვლით. ხელშეკრულების მოქმედების ვადა განისაზღვრა 2005 წლის 31 დეკემბრამდე. ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ, შპს „ა-ს“ უნდა გადასცემოდა მის მიერ შპს „ჯ-ში“ განთავსებული ინვენტარი.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2010 წლის 26 თებერვლის კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ შპს „ა-ის“ მიერ 2002 წლის 2 აპრილის ხელშეკრულების საფუძველზე, შპს „ჯ-ის“ ტერიტორიაზე კაფეტერიის მოსაწყობად შეტანილი ინვენტარი ხელშეკრულების ვადის ამონურვის შემდეგ შპს „ა-ს“ არ დაბრუნებია და შპს „ჯ-ი“ მათზე ახორციელებდა უკანონო მფლობელობას. აღნიშნულის გათვალისწინებით, სასამართლო გადაწყვეტილებით შპს „ჯ-ს“, შპს „ა-ის“ სასარგებლოდ, დაეკისრა კვების ბლოკის დანადგარების, ინვენტარისა და მოწყობილობების დაბრუნება ან შესაბამისი საფასურის გადახდა. აღნიშნული სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძველზე, 2011 წლის 21 თებერვალს შპს „ჯ-მა“ შპს „ა-ს“ ჩაურიცხა სადავო ქონების ღირებულება.

სააპელაციო სასამართლომ დადასტურებულად მიიჩნია, რომ

შპს „ჯ-ი“ 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდში უკანონოდ ფლობდა შპს „ა-ის“ კუთვნილ ინვენტარს.

დადგენილ იქნა სადავო ფაქტობრივი გარემოება იმის თაობაზე, რომ მხარეთა შორის არსებობდა არა ქირა-იჯარის ურთიერთობა, როგორც ამაზე უთითებდა შპს „ა-ი“, არამედ წერილობითი ხელშეკრულება მომსახურების შესახებ, რომლითაც განსაზღვრული იყო განეული მომსახურების ანაზღაურების სახე და ფორმა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2010 წლის 26 თებერვლის კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების საფუძველზე იმ ფაქტობრივ გარემოებას, შპს „ა-ის“ კუთვნილი ინვენტარი 2006 წლის 1 იანვრიდან იმყოფებოდა შპს „ჯ-ის“ უკანონო მფლობელობაში მიენიჭა პრეიუდიციული მნიშვნელობა. ასევე დადგენილ იქნა, რომ შპს „ა-ი“ წარმოადგენდა კომერციული მიზნით შექმნილ იურიდიულ პირს, რომლის საქმიანობის საგანი იყო სხვადასხვა დანესებულებებში კვების ობიექტების მოწყობა და დანესებულების თანამშრომელთათვის საკვების მიწოდება, რისთვისაც იყენებდა თავის საკუთრებაში არსებულ სპეციალურ ინვენტარს. სამოქალაქო საქმეთა პალატამ დადგენილად მიიჩნია, რომ შპს „ჯ-ის“ მხრიდან 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდში შპს „ა-ისათვის“ კუთვნილი ინვენტარით სარგებლობის უფლების წართმევით, ამ უკანასკნელმა დაკარგა გარკვეული შემოსავალი, რომელსაც ის მიიღებდა შპს „ჯ-ის“ მხრიდან ხელშეკრულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო. ზიანის დასადასტურებლად შპს „ა-მა“ სასამართლოში წარადგინა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტიზის დაკვნა.

იმის გათვალისწინებით, რომ სასამართლოს მიყენებული ზიანის ოდენობის დაანგარიშებისათვის უნდა გამოეყენებინა ხსენებული დასკვნა, შეეფასებინა მასში მოყვანილი რიცხობრივი და ფაქტობრივი მაჩვენებლები, დაედგინა ხანდაზმული და არახანდაზმული მოთხოვნების მოცულობა, სააპელაციო სასამართლომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 246-ე მუხლზე დაყრდნობით, მიზანშეწონილად მიიჩნია, რომ მიღებულიყო წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება და დადგენილიყო, რომ არსებობდა თუ არა შპს „ჯ-ის“ მიერ შპს „ა-ისათვის“ ზიანის მიყენების შედეგად შპს „ჯ-ზე“ შპს „ა-ის“ სასარგებლოდ ზიანის დაკისრების ფაქტობრივი საფუძველები. რაც შეეხებოდა ზიანის ოდენობას, სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრებით, აღნიშნული უნდა განაზღვრულიყო წინასწარი (შუალედური) გადაწყვე-

ტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 27 თებერვლის წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა შპს „ჯ-მა“, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

საკასაციო საჩივრის დასაბუთება აგებულია იმ გარემოებაზე მითითებით, რომ საქმის განმხილველი სასამართლოს მსჯელობა ზიანის მიყენების ფაქტის არსებობის (დადგენის) თაობაზე ეწინააღმდეგება ამ კატეგორიის საქმეებზე საქართველო უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილ პრაქტიკასა და საკანონმდებლო ნორმების სწორ ინტერპრეტაციას, სახელობრ, სამოქალაქო კოდექსის 394-ე, 411-ე მუხლების სამართლებრივ მიზნებს, რომლის თანახმად, ფაქტი ზიანის მიყენების შესახებ უნდა დგინდებოდეს არა სუბიექტური დამოკიდებულებით, არამედ ობიექტური მოცემულობით, რაც სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ ზიანის დაკისრებისათვის სახეზე უნდა იყოს რეალური ზიანი. მოცემულ შემთხვევაში კი, საქმის განხილველი სასამართლო ზიანის არსებობის (მიყენების) ფაქტის დადგენისას დაეყრდნო საქმეში წარმოდგენილ ექსპერტიზის დასკვნას, რომელშიც მითითებულია სავარაუდო შემოსავალი, რომელსაც შპს „ა-ი“ მიიღებდა მისი კუთვნილი ინვენტარისა და მოწყობილობების გაქირავებისა თუ იჯარით გაცემის შემთხვევაში. საუბარი იმაზე, რომ ეს არის „სავარაუდო შემოსავალი“, არ გულისხმობს, რომ სახეზეა ნამდვილი, რეალურად მიუღებელი შემოსავლის სახით დამდგარი ზიანი. ამდენად, კასატორის მოსაზრებით, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება იურიდიულად არ არის საკმარისად დასაბუთებული და გადაწყვეტილების დასაბუთება იმდენად არასრულია, რომ სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმება შეუძლებელია.

ამასთან, კასატორი სადავოდ ხდის სარჩელის ხანდაზმულობას და აღნიშნავს, რომ მოსარჩელე ზიანის ანაზღაურებას ითხოვს 2002 წლის 2 აპრილის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულების დარღვევის გამო და უფლების დარღვევის საწყის პერიოდად თავად ასახელებს 2006 წლის იანვარს. სარჩელი კი, წარადგინილია 2012 წლის შემოდგომაზე.

კასატორი სადავოდ ხდის ასევე იმ გარემოებას, რომ სასამართლომ მოსარჩელისათვის მიყენებული ზიანის დასაანგარიშებლად უნდა გამოიყენოს ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტის დასკვნა. კასატორის პრეტენზია იმ საფუძ-

ვლითაა გამყარებული, რომ წარმოდგენილი დასკვნის მიხედვით, არსებობს მხოლოდ მოსაზრება, რომ „იმ შემთხვევაში, თუ 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე შპს „ა-ის“ მფლობელობაში იქნებოდა დანადგარები, ინვენტარი და მონ-ყობილობები, საზოგადოება მათი ქირა-იჯარის სახით ყოველ-თვიურად თუ მიიღებდა დღგ-ს ჩათვლით 17 172,54 ლარს, საო-რიენტაციოდ სულ მიიღებდა 1 058 816,34 ლარის შემოსავალს“. კასატორის აზრით, აღნიშნული დასკვნა მთლიანად ეფუძნება ვარაუდს და არ არის გამყარებული რაიმე მტკიცებულებით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმე-თა პალატის 2015 წლის 20 თებერვლის განჩინებით შპს „ჯ-ის“ საკასაციო საჩივარი ცნობილ იქნას დასაშვებად.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გა-საჩივრებული განჩინების სამართლებრივი დასაბუთება, საკა-საციო საჩივრის საფუძვლები და მიიჩნევს, რომ საკასაციო სა-ჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი გარემოე-ბების გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნა-წილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცე-ბულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის და-საშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

მოცემული დავის საგანია შპს „ა-ის“ შემდეგი დასახელების ნივთების: ჭურჭლის სარეცხი მანქანა (ერთი ცალი); ნაგვის კონ-ტეინერი (ერთი ცალი), ჭურჭლის მისაწოდებელი ელევატორი (ერთი ცალი); საკვების მისაწოდებელი ელევატორი (ერთი ცა-ლი); ბარის ბოთლების სადგომი (ორი ცალი); უჟანგო ჭურჭელი (სამასორი ცალი); ფოდნოსი (ორი ცალი); სამზარეულოს ჭურჭე-ლი (ორას თექვსმეტი ცალი); საკმი (ას ოცი ცალი); მაგიდა (ოც-დაათი ცალი); თერმობლოკი (ორი ცალი); მაგიდა (სამი ცალი), დაუბრუნებლობით მიყენებული ზიანის ანაზღაურება. მოსარ-ჩელე ზიანს ითხოვს არა ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისათვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლისათვის.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ განსახილველი დავის საგნის, სასარჩელო მოთხოვნისა და მის საფუძვლად მოსარჩე-ლის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების ანალიზი, გვაძლევს იმ დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ მო-სარჩელის მოთხოვნის მატერიალურ-სამართლებრივ საფუძ-ველს წარმოადგენს სამოქალაქო კოდექსის 411-ე, ასევე, 394-ე

მუხლები.

სამოქალაქო კოდექსის 394-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების დარღვევისას კრედიტორს შეუძლია მოითხოვოს ამით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება. ვალდებულების დარღვევა ზოგადი ფორმულირებაა და იგი შეიძლება სხვადასხვა ფორმით გამოიხატოს, მათ შორის არა-ჯეროვან შესრულებაში. მტკიცების ტვირთის ობიექტურად და სამართლიანად განაწილების პირობებში, როგორც ზიანის მიყენების ფაქტის, ასევე განცდილი ზიანის ოდენობის დამტკიცების ტვირთი მოსარჩელის (კრედიტორის) მხარეზეა. ამასთან, ზიანი ობიექტური მოცემულობით უნდა შეფასდეს და არა სუბიექტური დამოკიდებულებით.

სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლის მიხედვით, ზიანი უნდა ანაზღაურდეს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისთვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლისთვისაც. ამავე მუხლითაა განმარტებული მიუღებელი შემოსავალი, კერძოდ, მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც იგი მიიღებდა, ვალდებულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო დავის სწორად გადაწყვეტას მნიშვნელოვნად განაპირობებს მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძვლის ზუსტად განსაზღვრა, რაც განეკუთვნება სასამართლოს უღებამოსილების სფეროს, თუმცა, ასევე არანაკლებ მნიშვნელოვანია სასამართლომ მართებულად დაადგინოს დავის გადაწყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტების (მტკიცების საგანში შემავალი ფაქტების) ამომწურავი ჩამონათვალი, იმისათვის, რომ სასამართლოს არ მოუწიოს იმ გარემოებათა დადგენა, რომლებსაც საქმისათვის არანაირი მნიშვნელობა არ აქვთ, და პირიქით, მთელი სამართალწარმოება საძიებელ ფაქტებზე უნდა იქნეს აგებული.

მოცემულ საქმეზე თბილისის სააპელაციო სასამართლომ დადგინა დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

2002 წლის 2 აპრილს შპს „ჯ-სა“ და შპს „ა-ს“ შორის გაფორმდა ნარდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად, შპს „ა-მა“ აიღო ვალდებულება, ჩამოეყალიბებინა და ემუშაებინა შპს „ჯ-ში“ დასაქმებული 100 პირისათვის კაფეტერია. კაფეტერიის მოწყობა უნდა განხორციელებულიყო შპს „ჯ-ის“ ტერიტორიაზე შპს „ა-ის“ ინვენტარითა და ხარჯებით. ხელშეკრულების თანახმად, შპს „ა-ის“ ვალდებულებას წარმოადგენდა დამკვეთის შენობის გარეთ, საკუთარ ტერიტორიაზე ცხელი საკვების მომ-

ზადება და კაფეტერიისათვის მიწოდება. ხელშეკრულების მოქმედების ვადა განისაზღვრა 2005 წლის 31 დეკემბრამდე. ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ, შპს „ა-ს“ უნდა გადასცემოდა მის მიერ შპს „ჯ-ში“ განთავსებული ინვენტარი.

ამდენად, დადგენილ იქნა, რომ მხარეთა შორის არსებობდა არა ქირა-იჯარის ურთიერთობა, როგორც ამაზე უთითებდა შპს „ა-ი“, არამედ წერილობითი ხელშეკრულება მომსახურების შესახებ, რომლითაც განსაზღვრული იყო განუყოფელი მომსახურების ანაზღაურების სახე და ფორმა.

პრეიუდიციული მნიშვნელობა მიენიჭა იმ გარემოებას, რომ შპს „ა-ის“ მიერ 2002 წლის 2 აპრილის ხელშეკრულების საფუძველზე, შპს „ჯ-ის“ ტერიტორიაზე კაფეტერიის მოსაწყობად შეტანილი ინვენტარი ხელშეკრულების ვადის ამონურვის შემდეგ შპს „ა-ს“ არ დაბრუნებია. სასამართლო გადაწყვეტილებით შპს „ჯ-ს“, შპს „ა-ის“ სასარგებლოდ, დაეკისრა კვების ბლოკის დანადგარების, ინვენტარისა და მოწყობილობების დაბრუნება ან შესაბამისი საფასურის გადახდა. შესაბამისად, დადგენილ იქნა ფაქტობრივი გარემოება იმის თაობაზე, რომ შპს „ჯ-ი“ 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდში უკანონოდ ფლობდა შპს „ა-ის“ კუთვნილ ინვენტარს.

სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილ ზემოაღნიშნულ გარემოებებს კასატორი სადავოდ არ ხდის და წინამდებარე საქმის გადაწყვეტისას ისინი საკასაციო სასამართლოსათვის სავალდებულო ძალის მქონეა.

სამოქალაქო საქმეთა პალატამ ასევე დაადგინა, რომ შპს „ჯ-ის“ მხრიდან 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდში შპს „ა-ისათვის“ კუთვნილი ინვენტარით სარგებლობის უფლების წართმევით, ამ უკანასკნელმა დაკარგა გარკვეული შემოსავალი, რომელსაც ის მიიღებდა შპს „ჯ-ის“ მხრიდან ხელშეკრულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო. ზიანის დასადასტურებლად შპს „ა-მა“ სასამართლოში წარადგინა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტიზის დაკვნა.

მიყენებული ზიანის ოდენობის დაანგარიშების მიზნით ექსპერტიზის დასკვნის შეფასებისათვის, კერძოდ, მასში მოყვანილი რიცხობრივი და ფაქტობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრის, ხანდაზმული და არახანდაზმული მოთხოვნების მოცულობის დადგენის გათვალისწინებით, სააპელაციო სასამართლომ მიზანშეწონილად მიიჩნია, რომ მიღებულიყო წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება და დადგენილიყო ფაქტობრი-

ვი გარემოება ზიანის მიყენების შესახებ. რაც შეეხება ზიანის ოდენობას, სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრებით, აღნიშნული უნდა განსაზღვრულიყო წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ.

კასატორის მთავარი პრეტენზია სასამართლოს მხრიდან ზიანის არსებობის არასწორად დადგენას ეხება. კასატორის მოსაზრებით, სასამართლოს განმარტება მიუღებელ შემოსავალთან დაკავშირებით განსხვავდება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ერთგვაროვან სასამართლო პრაქტიკაში დამკვიდრებული განმარტებისაგან, ამასთან, სასამართლომ არასწორად შეაფასა მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტიზის დასკვნა, რომელშიც მხოლოდ ვარაუდია გამოთქმული იმის თაობაზე, რომ იმ შემთხვევაში თუ, 2006 წლის იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე შპს „ა-ის“ მფლობელობაში იქნებოდა დანადგარები, ინვენტარი და მონყობილობები, საზოგადოება მათი ქირა-იჯარის სახით მიიღებდა ყოველთვიურად, 17 172,54 ლარს, საორიენტაციოდ სულ მიიღებდა 1 058 816,34 ლარის შემოსავალს“. საკასაციოდ სულ მიიღებდა 1 058 816,34 ლარის შემოსავალს“. საკასაციო შემომწმების მიზნით, საკასაციო პალატა ყურადღებას გამახვილებს შემდეგ საკითხებზე:

სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლის თანახმად, ზიანი უნდა ანაზღაურდეს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისათვის, არამედ მიუღებელი შემოსავლისათვისაც. მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც იგი მიიღებდა, ვალდებულება ჯერონად რომ შესრულებულიყო. ამდენად, კანონმდებელი დაზარალებულს (კრედიტორს) უფლებას აძლევს ზიანის ანაზღაურება მოითხოვოს არა მხოლოდ ფაქტობრივად დამდგარი ქონებრივი დანაკლისისათვის, არამედ იმ ანაცდენი სარგებლისათვის, რომელსაც დაზარალებული მიიღებდა სამოქალაქო ბრუნვის ნორმალური განვითარების შედეგად. მთავარი წინაპირობა მოცემული მუხლის გამოყენებისათვის არის სამართლებრივი სიკეთის ხელყოფა, რასაც შედეგად მოჰყვა ზიანის დადგომა.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ ზოგადი პრინციპის თანახმად, განსახილველი კატეგორიის დავაში, მოსარჩელეს ეკისრება როგორც ფაქტების მითითების (მტკიცების საგანი), ასევე მათი დამტკიცების ტვირთი (მტკიცების ტვირთი). შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე იყო ვალდებული მიეთითებინა და სარწმუნოდ დაემტკიცებინა, რომ მოპასუხის ქმე-

დება იყო არამართლზომიერი, ამ ქმედებამ გამოიწვია ზიანი, მოპასუხის ქმედებასა და დამდგარ ზიანს შორის არსებობს მიზეზობრივი კავშირი, ასევე ის თუ რას შეადგენს ზიანის ოდენობა. ამასთან, ვინაიდან კონკრეტულ შემთხვევაში, მოსარჩელე ითხოვს ზიანის ანაზღაურებას მიუღებელი შემოსავლის სახით, მოსარჩელეს იმგვარი მტკიცებულებები უნდა წარედგინა, რომელიც შექმნიდა ობიექტურ, რეალურ სურათს ასეთი შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებით და არა ვარაუდს, ალბათობას შემოსავლის მიღების თაობაზე, გამომდინარე იქიდან, რომ სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლი მხოლოდ იმ შემოსავლის ანაზღაურების ვალდებულებას აკისრებს ხელშემკვრელ მხარეს, რომელიც ობიექტური მოცემულობითაა ნაკარნახევი და არა კრედიტორის სუბიექტური შეფასებით. ამ თვალსაზრისით, საკასაციო პალატა განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლის მეორე წინადადებას, რომლის თანახმად, „მიუღებლად ითვლება შემოსავალი, რომელიც არ მიუღია პირს და რომელსაც იგი მიიღებდა, ვალდებულება ჯეროვნად რომ შესრულებულიყო“. საგულისხმოა უშუალოდ ტერმინი „მიუღებელი შემოსავალი“, სახელდობრ შინაარსი, რომელიც მის მიღმა დგას.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მიუღებელი შემოსავალი ეს არის ანაცდენი სარგებელი (მოგება), რომელიც არ გულისხმობს ერთობლივ შემოსავალს, ყოველგვარი ხარჯების გამოქვითვების გარეშე და რომელსაც დაზარალებული ობიექტურად მიიღებდა სამოქალაქო ბრუნვის ნორმალური განვითარების შედეგად“ (იხ. სუსგ, საქმე №ას-218-210-2013, 10 მარტი, 2014წ.).

მოცემულ შემთხვევაში, მიუღებელ შემოსავლად არ შეიძლება განხილულ იქნეს კაფეტერიის ინვენტარისა და მოწყობილობების, როგორცაა ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, სკამების, მაგიდის, უჟანგავი ჭურჭლის, ნაგვის კონტეინერისა და სხვა ნივთების იჯარა-გაქირავებით სავარაუდოდ მისაღები შემოსავალი იმ თვალსაზრისით, რომ მიუღებელი შემოსავალი, როგორც ზემოთ აღინიშნა, წარმოადგენს სავარაუდო შემოსავალს, რომელიც შეიძლება დამდგარიყო სამოქალაქო ბრუნვის ნორმალური განვითარების შემთხვევაში. აქვე გასათვალისწინებელია ბუნებრივი ცვლადი, რაც კაფეტერიის ინვენტარისა და მოწყობილობების ინდივიდუალური მახასიათებლებიდან გამომდინარე იყო მოსალოდნელი, მით უფრო, იმ პირობებში, როდესაც საუბარია ყოველდღიური მოხმარების საგნებზე, როგორცაა ჭურჭლის სარეცხი მანქანა, ფოდნოსი, უჟანგავი ჭურჭელი, ნაგვის

კონტინენრი და სხვ. ასევე მხედველობაშია მისაღები ამგვარი დანიშნულების ნივთების ვარგისიანობა მათი ხანგრძლივი გამოყენებისათვის და რაც მთავარია, გასათვალისწინებელია მათი სამოქალაქო ბრუნვაში გაშვების რეალური შესაძლებლობა.

მოცემულ შემთხვევაში, ისეა დადგენილი ფაქტობრივი გარემოება ზიანის ფაქტის არსებობის თაობაზე, რომ გადაწყვეტილება არ შეიცავს მითითებებს იმ გარემოებებთან დაკავშირებით, თუ რა მდგომარეობაში იყო ხელშეკრულების მოქმედების ვადის დასრულების დროისათვის – 2006 წლის იანვრისათვის ანუ, ზუსტად ოთხი წლის (2002 წლის 2 აპრილიდან 2006 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდი) ინტენსიური სარგებლობის შედეგად კაფეტერიის სადავო მოწყობილობა, როგორიცაა ჭურჭლის სარეცხი მანქანა, ფოდნოსი, უჟანგავი ჭურჭელი, ნაგვის კონტინენრი და სხვ. მათი ინტენსიური მოხმარების შედეგად. არ არის დადგენილი სადავო ინვენტარის ინდივიდუალური მახასიათებლებისა და მათი რეალური მდგომარეობის შესაბამისობა მათი ექსპლოატაციის კომერციულ მიზანთან, მათ ვარგისიანობასთან. აგრეთვე, არ არის დადგენილი თუ, რა ღირებულება ექნებოდა მათ ექსპლოატაციას მომდევნო ექვსი წლის (2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდი) განმავლობაში.

კასატორის ძირითადი პრეტენზიაც იმას ემყარება, რომ „საქმეში წარმოდგენილი სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტიზის დასკვნაში, რომელსაც დაეყრდნო სააპელაციო სასამართლო ზიანის არსებობის ფაქტის დასადასტურებლად, საუბარია სავარაუდო შემოსავალზე და არა ობიექტურ, რეალურ შემოსავალზე, ამასთან, დასკვნა გაცემულია ინვენტარის იჯარა ქირაზე, რომელსაც მოცემულ შემთხვევაში, ადგილი არ ჰქონია, რაც გამორიცხავს მიუღებელი შემოსავლის არსებობის ფაქტის დადასტურებას“. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო იზიარებს კასატორის ზემოაღნიშნულ არგუმენტს და მიაჩნია, რომ ამ ნაწილში, წარმოდგენილია დასაბუთებული შედაგება (საკასაციო პრეტენზია).

საკასაციო პალატა სრულად იზიარებს კასატორის პრეტენზიას იმასთან დაკავშირებით, რომ მოსარჩელის მიერ სასამართლოში წარდგენილი სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 8 აგვისტოს ექსპერტიზის დასკვნით შეუძლებელია მიუღებელი შემოსავლის განსაზღვრა. კასატორის ამ მოსაზრებას ასაბუთებს როგორც ექსპერტის წინაშე დასმული კითხვა, ისე მასში მოცე-

მული დასკვნის შინაარსი, კერძოდ, დასკვნაში არ არის მოყვანილი რომელიმე კონკრეტული ბენეფიციარი ან რომელიმე ხელშეკრულება, რომლის დადების შესაძლებლობა ამ პერიოდის მანძილზე წაერთვა შპს „ა-ს“, როგორც მენარმეს.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მტკიცებულებათა სახეები, რომელიც შეიძლება გამოიყენოს სასამართლო საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების დასადგენად, ამომწურავადაა განსაზღვრული სსკ-ის 102-ე მუხლის მე-2 ნაწილით. არც ერთ მტკიცებულებას არ გააჩნია რაიმე უპირატესობა სხვა მტკიცებულებასთან შედარებით. აგრეთვე, არც ერთ მტკიცებულებას არა აქვს, წინასწარ დადგენილი ძალა სასამართლოსათვის, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამა თუ იმ მტკიცებულების მნიშვნელობა წინასწარ არ არის განსაზღვრული და მისი ძალა და მნიშვნელობა სასამართლოს შეფასებაზეა დამოკიდებული. მტკიცებულებათა შეფასების დროს მხარეებს უფლება აქვთ, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მტკიცებულებების სარწმუნოება. მათი უტყუარობის თუ სიყალბის შესახებ მოსაზრებები შეიძლება გამოთქვან არამართო მხარეებმა, არამედ მესამე პირებმა, აგრეთვე, სპეციალისტებმა და ექსპერტებმა, თუ ისინი მონაწილეობენ პროცესში. საბოლოოდ კი წარმოდგენილი მტკიცებულებებს აფასებს სასამართლო. ექსპერტიზის დასკვნის შეფასებისას, (იმდენად რამდენადაც იგი სპეციალური ცოდნით აღჭურვილი პირის კომპეტენციას ეფუძნება) ყურადღება უნდა მიექცეს რამდენიმე გარემოებას, მათ შორის: გამოსაკვლევად მიწოდებულ მასალას, მის კვლევით ნაწილს, რადგან სწორედ კვლევითი ნაწილია ასახული საბოლოო დასკვნაში. შესაბამისად, ამ თვალსაზრისით უნდა შეეფასებინა სააკელაციო სასამართლოს წარმოდგენილი დასკვნა. ვინაიდან მტკიცებულების გამოკვლევა უპირველესად გულისხმობს მისი შინაარსის სრულყოფილ შესწავლა-ანალიზს, ხოლო შემდეგ მისი იურიდიული ძალის (დამაჯერებლობის, სარწმუნოების) შემოწმებას. აღნიშნული მეთოდების გამოყენების შედეგად კი, პალატა მოცემულ დასკვნებს არ მიიჩნევდა საკმარის მტკიცებულებად მოსარჩელის მხრიდან ზიანის მიყენების ფაქტის დადგენისათვის. განსახილველ შემთხვევაში, ირკვევა, რომ კვლევა ჩატარდა შპს „ა-სა“ და შპს „ჯ-ს“ შორის 2002 წლის 2 აპრილის გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით, რომელზე დაყრდნობითაც ზიანის არსებობის ფაქტის მტკიცება უმართებულოა. შესაბამისად, ექსპერტიზის დასკვნა დაუსაბუთებელია, იგი არ ქმნის ზიანის დადგენისათვის ურყევ რწმენას, მისი მეშვეობით არ დგინდებოდა მიუღებელი შემოსავლის არ-

სებობის ფაქტი, მით უფრო, მისი ოდენობა.

ყოველივე ზემოაღნიშნული ერთმნიშვნელოვნად მეტყველებს იმაზე, რომ საქმის მასალებით არ არის სათანადოდ დასაბუთებული და სარწმუნოდ დადასტურებული ის ფაქტობრივი გარემოება, რომ 2006 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 21 თებერვლამდე პერიოდში შპს „ა-ი“ ნამდვილად მიიღებდა შემოსავალს კაფეტერიის სადავო ინვენტარითა და მოწყობილობებით სარგებლობის ხელშეშლის არარსებობის პირობებში. შესაბამისად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორმა ზიანის ფაქტთან დაკავშირებით წარმოადგინა დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის ე¹ ქვეპუნქტის მიხედვით, გადანყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ გადანყვეტილების დასაბუთება იმდენად არასრულია, რომ მისი სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემონმება შეუძლებელია. საკასაციო პალატის მოსაზრებით, გასაჩივრებული გადანყვეტილების კანონიერების შემონმება შეუძლებელია, ვინაიდან სააპელაციო სასამართლოს არ დაუდგენია დავის გადანყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე (მტკიცების საგანში) შემავალი ფაქტი მიუღებელი შემოსავლის სახით, ამასთან, სახეზეა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილის დარღვევა, რაც გამოიხატა მტკიცების ტვირთის არასწორად განაწილებასა და მტკიცებულებათა არასწორ შეფასებაში.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადანყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ: ა) საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების ისეთი დარღვევითაა დადგენილი, რომ ამ დარღვევების შედეგად საქმეზე არასწორი გადანყვეტილება იქნა გამოტანილი და საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა; ბ) არსებობს ამ კოდექსის 394-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, გარდა აღნიშნული მუხლის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებისა.

ამდენად, სააპელაციო სასამართლომ საქმის ხელახლა განხილვისას სწორად უნდა გაანალიზოს მხარეებს შორის მტკიცების ტვირთი და მტკიცებულებათა ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური განხილვის შედეგად დაადგინოს დავის გადანყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებები.

ამასთან, საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის მოქმედი მატერიალური ნორმები კრედიტო-

რის სასარგებლოდ ვალდებულების შესრულების მოთხოვნის უფლებას ზღუდავს გარკვეული ვადით. ამ ვადის გასვლის შემდეგ მართალია კრედიტორი უფლებამოსლია კვლავაც მოითხოვოს მოვალისაგან შესრულება, თუმცა კრედიტორის მოთხოვნის შესრულება დამოკიდებულია მოვალის ნებაზე, რომელიც ხელშემკვერელ მხარეებს შორის არსებული სამართლებრივი ურთიერთობის შინაარსის გათვალისწინებით ანიჭებს მოვალეს შესრულებაზე უარის თქმის უფლებას. დრო, რომლის განმავლობაში კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს მისი სასარგებლო მოქმედების შესრულება წარმოადგენს ხანდაზმულობის ვადას, რომელიც მჭიდროდაა დაკავშირებული უფლებასთან. ამ ვადის გასვლა სპობს უფლების იძულებით განხორციელების მატერიალურ და საპროცესო სამართლებრივ შეაძლებლობას (სკ-ის 128-ე მუხ.).

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ სარჩელი ზიანის ანაზღაურების შესახებ აღიძრა 2012 წლის 12 ნოემბერს, ხოლო ხელშეკრულების თანახმად სადავო ინვენტარი უნდა დაბრუნებულიყო 2005 წლის 31 დეკემბერს ანუ, მიუღებელი შემოსავალი, რომელზედაც პრეტენზიას აცხადებს მოსარჩელე 2006 წლის 1 იანვრიდანაა მოთხოვნილი. შესაბამისად, მხარეთა შორის არსებული ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობის შინაარსის გათვალისწინებით, საქმის ხელახლა განმხილველმა სასამართლომ ზიანის მიყენების ფაქტთან ერთობლიობაში უნდა განიხილოს და გადაწყვიტოს ხანდაზმულობის საკითხიც, რამეთუ მას მოცემული დავის საბოლოო გადაწყვეტისათვის, კერძოდ, მოსარჩელის იურიდიული ინტერესის გათვალისწინებით, რომელსაც მიუღებელი შემოსავლის ანაზღაურება წარმოადგენს, აქვს განმსაზღვრელი მნიშვნელობა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადაწყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების ისეთი დარღვევითაა დადგენილი, რომ ამ დარღვევების შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწყვეტილება იქნა გამოტანილი და საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილებას საკასაციო სასამართლომ საფუძვლად უნდა დაუდოს სამართლებრივი შეფასება, რომელიც სავალდებულოა სააპელაციო სასამართლოსათვის. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ უნდა გაუქმდეს გასაჩივრებული განჩი-

ნება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ზ“ პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან თავისუფლდებიან მხარეები - წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილების სააპელაციო და საკასაციო წესით გასაჩივრებისას. შესაბამისად, საკასაციო საჩივრის განხილვის ამ ეტაპზე მხარეები სახელმწიფო ბაჟს არ გადაიხდიან.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. შპს „ჯ-ის“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 27 თებერვლის წინასწარი (შუალედური) გადაწყვეტილება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;
4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

მტკიცების ტვირთი

გადაწყვეტილება საქართველოს სახელმწიფო

№ას-929-891-2014

22 აპრილი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ზ. ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ნ. ბაქაძე

დავის საგანი: სესხის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებუ-
ლებების შესრულება

აღწერილობითი ნაწილი:

ა. ხ-მ სარჩელი აღძრა სასამართლოში მოპასუხე, ო. მ-ის მი-
მართ სესხის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეს-
რულების მოთხოვნით, კერძოდ, მოპასუხისაგან მოითხოვა 10
000 ლარის დაბრუნება.

სარჩელის ფაქტობრივ საფუძვლად მითითებულია, რომ მო-
სარჩელე 1999 წლიდან მუშაობდა ქ. ზესტაფონში, ქ-ას ქ. №26-
ში მდებარე ავტონაწილების მაღაზიაში, რომელიც ეკუთვნოდა
მოპასუხე ო. მ-ს. მოპასუხე ვაჭრობდა არამართო ავტონაწილე-
ბით, არამედ ავტომანქანებითაც. 2009 წლის თებერვალში მო-
პასუხეს ფინანსური პრობლემები შეექმნა ავტომანქანების შეს-
ყიდვასთან დაკავშირებით და მოსარჩელისაგან ისესხა 11600
ლარი და 1000 აშშ დოლარი, რაზედაც მოპასუხემ შეადგინა ხელ-
წერილი. მოგვიანებით, მოპასუხემ დამატებით ისესხა 150 ლა-
რი. ნასესხები თანხა მოპასუხეს უნდა დაებრუნებინა 2010 წლის
30 დეკემბრისათვის. მოსარჩელემ განმარტა, რომ 1000 აშშ დო-
ლარი მოპასუხემ მალევე დაუბრუნა. 2009 წლის დეკემბერში
კი, მოპასუხის ჯანმრთელობა გაუარესდა ინსულტის გამო. დათ-
ქმულ დროს მოპასუხემ თავისი შვილის – რ. მ-ის მეშვეობით
დაუბრუნა ა. ხ-ს 1750 ლარი და გადასახდელად დარჩა 10 000
ლარი, რის დაფარვასაც შეჰპირდა 2011 წლის ივნისი-ივლისის
თვეში. მოპასუხეს აღნიშნული ვალდებულება არ შეუსრულე-
ბია.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და უარყო მოსარჩელესთან სეს-
ხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებით-სამარ-
თლებრივი ურთიერთობის არსებობა. მოსარჩელის მიერ წარ-

მოდგენილ დოკუმენტებთან დაკავშირებით კი, განმარტა, რომ მუყაოს ქალაქში დაწერილი სიტყვები – „ა-ის 11600 ლარი და 1000 დოლარი“ ნამდვილად ო. მ-ის ხელნაწერი იყო, ასევე ფურცელზე დაწერილი – „დარჩა 10 000 ლარი“ ო. მ-ის ვაჟიშვილის – რ. მ-ის დაწერილი იყო, მაგრამ აღნიშნული არ მიუთითებდა მხარეთა შორის სასესიო ურთიერთობის არსებობაზე. ა. ხ-ე, რომელიც მუშაობდა ო. მ-ის მაღაზიაში იყო არამართო გამყიდველი, არამედ ასრულებდა ბუღალტრის მოვალეობასაც. შესაბამისად იგი აგვარებდა ფინანსურ საკითხებს, მას ებარა ნავაჭრი თანხაც, ხოლო ო. მ-ე აკეთებდა ჩანაწერებს შემოსული თანხების შესახებ. ა. ხ-ე მინდობილობის საფუძველზე იყო ო. მ-ის წარმომადგენელი საგადასახადო და საბანკო ორგანოებში, მას უფლება ჰქონდა, შეეტანა ფული ო. მ-ის სახელით, შეეცხო დეკლარაციები. შესაბამისად, მოსარჩელის მიერ მითითებული ჩანაწერები შეეხებოდა არა სასესიო ურთიერთობას, არამედ იმ ფულად ურთიერთობებს, რაც მაღაზიაში მათ საქმიანობასთან იყო დაკავშირებული. მოპასუხემ ასევე უარყო მისი ფინანსური პრობლემების შესახებ სარჩელში მითითებული გარემოება და აღნიშნა, რომ ა. ხ-ისაგან თანხა არასოდეს უსესხებია. პირიქით, იგი ყოველთვის ეხმარებოდა ა. ხ-ს, რომელსაც ფინანსურად უჭირდა და რომლის ხელფასიც მაღაზიაში შეადგენდა 100-150 ლარს.

ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილებით ა. ხ-ის სარჩელი სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე თანხის 10 000 ლარის დაბრუნების შესახებ არ დაკმაყოფილდა.

გადაწყვეტილებაზე სააპელაციო საჩივარი წარადგინა ა. ხ-მ, რომელმაც მოითხოვა ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 28 თებერვლის გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილებით სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა. გასაჩივრებული გადაწყვეტილება გაუქმდა და ა. ხ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა, ო. მ-ს ა. ხ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა 10 000 ლარის გადახდა.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ა. ხ-ის სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ ეფუძნება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებსა და სამართლებრივ შეფასებას:

სააპელაციო სასამართლომ უდავოდ დადგენილად მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება, რომ საქმის მასალებში განთავსებული ხელნაწერი „დარჩა 10 000 ლარი“ ხელმოწერილი და შედგე-

ნილია ო. მ-ის შვილის – რ. მ-ის მიერ. ამ ჩანაწერის გაგრძელებაზე არსებული ჩანაწერი – „მომიტანა რ-იმ 1750 ლ. და დარჩა 10 000 ლარი 2010 წ. 30 დეკემბერი“ ა. ხ-ს ეკუთვნის. მუყაოს ქალაქში გაკეთებული ჩანაწერი კი, – „ა-ის 11 600 ლარი“ ეკუთვნის მოქალაქე ო. მ-ს. მითითებული ჩანაწერების ავთენტიურობა მხარეებს სადავოდ არ გაუხდიათ.

დადგენილია, რომ ა. ხ-ე 2010 წლის ბოლომდე მუშაობდა ო. მ-ის მალაზიაში.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმის სტატუსით დაკითხულ პირთა ჩვენებებზე, რომლის შინაარსით ირკვეოდა შემდეგი:

– „ა-ი მისი მოვალე იყო, რისთვისაც დროგამოშვებით აკითხავდა მალაზიაში. ერთხელ ა-იმ იგი მალაზიაში დაიბარა და უთხრა, რომ მოვიდოდა მისი მოვალე, რომელიც ფულს მოუტანდა, რომლითაც იგი გ. ხ-ს გაისტუმრებდა. მართლაც, იგი შეესწრო რ-ის მიერ ა-ისათვის ფულის გადაცემას – „დავინახე, რომ რ-იმ ა-ის რაღაც თანხა გადასცა, ხელწერილიც გააკეთეს ამაზე. რ-ის წასვლის შემდეგ ა-იმ მას (მონმეს) უთხრა, რასაც ველოდი იმდენი არ მომცესო. თან ჩანაწერიც აჩვენა, „10 000 ლარი ერგება ა-ს“; „2013 წ. დეკემბერში, ა-ის ვეტაფთიაქში ო. მ-ის შვილი, რ. მ-ე შემოვიდა. იქვე იყო ა-ის ბიძა, რომელმაც რ-ის უთხრა თანხაზე რას შევებითო, რ-იმ უპასუხა, ვიცი, რომ მამაჩემს გასასტუმრებელი აქვს, მაგრამ არ ვიცი რას იზამსო, მე არ მაქვს საშუალება და რა ვქნაო, თუ მამაჩემი რამეს გადმომიფორმებს, კი ბატონო, მოგცემთო“.

მონმე ი. ბ-ის ჩვენებით, იგი ესწრებოდა ა-ის საუბრებს რ. მ-სთან, სადაც რ. ადასტურებდა, რომ მამამისს ფული მისაცემი ჰქონდა ა-ისათვის, ხშირად შესწრებია ამგვარ საუბარს ტელეფონზე, როცა ა-ი ფულს ითხოვდა.

მონმე ბ. შ-ის ჩვენებით, იგი ესწრებოდა ა. ხ-ის მიერ თანხის გადაცემას ო. მ-ისათვის.

მონმე შ-მ დაადასტურა, რომ ა. ხ-ე ნერვიულობდა, რადგან ო. მ-ს მისი ვალი ჰქონდა, კერძოდ, 11 750 ლარიდან დარჩენილი ჰქონდა 10 000 ლარი.

მონმე შ-ის ჩვენებით, 2009 წლის თებერვალში ო. მ-მ ა. ხ-ს გამოართვა ფული, ნაწილი დაუბრუნა. შემდგომში ხშირად ჰქონდათ შეხვედრები, ო. მ-სთან და მის შვილთან – რ. მ-სთან, რადროსაც ისინი ჰპირდებოდნენ ვალის გადახდას.

საქმეში წარმოდგენილი წერილობითი მტკიცებულებებისა და დაკითხულ მოწმეთა ჩვენებების ერთობლივი შეფასებით, სააპელაციო პალატამ დადგენილად მიიჩნია, რომ საქმეში წარ-

მოდგენილი წერილობითი მტკიცებულებები, კერძოდ, „დარჩა 10 000 ლარი, მოიტანა რ-მ 1750 ლარი“, „ა-ის 11 600 ლარი“ შეეხებოდა და ადასტურებდა მხარეთა შორის სასესხო ურთიერთობას და იგი არ იყო მაღაზიაში ჩატარებული საქონლის ყიდვა-გაყიდვის ამსახველი დოკუმენტი, მით უფრო, რომ 2011 წლიდან ა. ხ-ე აღარ მუშაობდა ო. მ-ის მაღაზიაში (იგი ამ დროიდან დამოუკიდებელ ინდივიდუალურ მენარმედ იყო რეგისტრირებული) და 2011 წელს იგი ვერც აღწერას ჩაატარებდა და ვერც რაიმე სახის ანგარიშს ჩააბარებდა ო. მ-ს.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 624-ე მუხლზე და დაუსაბუთებლად მიიჩნია პირველი ინსტანციის სასამართლოს არგუმენტი იმის თაობაზე, რომ ეს ჩანაწერები არ იძლეოდნენ სრულ ინფორმაციას, თუ როდის, რა ვადით, ვინ ვის ასესხა თანხა.

სამოქალაქო საქმეთა პალატის მოსაზრებით, კონკრეტულ შემთხვევაში, არსებობდა მხარეთა შორის ზეპირი ფორმით დადებული სესხის ხელშეკრულება, რაც თავისთავად გამორიცხავდა ისეთი სრულყოფილი წერილობითი დოკუმენტის (სესხის ხელშეკრულების) არსებობას, რომელიც ნათელი და გასაგები იქნებოდა. ასეთ შემთხვევაში, ცხადია ფორმაც გარიგებისა იქნებოდა არა ზეპირი, არამედ წერილობითი და სადავოც არაფერი იქნებოდა, მაგრამ იმ რეალობიდან გამომდინარე, რომ კერძო სამართლის სუბიექტები სასესხო ურთიერთობისას ხშირად მიმართავენ ზეპირ ფორმას, კანონმდებელი ასეთი გარიგების დროს მოწმის ჩვენებას დასაშვებ, მაგრამ არა საკმარის მტკიცებულებად მიიჩნევს და აკეთებს დათქმას იმის თაობაზე, რომ ზეპირი გარიგების დროს მისი ნამდვილობა არ შეიძლება დადასტურდეს მხოლოდ მოწმეთა ჩვენებით.

სააპელაციო სასამართლოს მოსაზრებით, აღნიშნული საკანონმდებლო დათქმა თავისთავად ნიშნავდა, რომ მოწმის ჩვენების გარდა, გარიგების ნამდვილობისა და სარწმუნოობისათვის წერილობითი მტკიცებულებაც უნდა ყოფილიყო წარმოდგენილი (თუნდაც სესხის ხელშეკრულებისათვის არასაკმარისი რეკვიზიტებით), რომელიც მტკიცებულებათა ერთობლივი შეჯამებით სასამართლოს ჩამოუყალიბებდა რწმენას სესხის არსებობის თაობაზე. საქმეში წარმოდგენილი წერილობითი მტკიცებულებები, რომლის ხელმოწერასაც არ უარყოფდა მოპასუხე ო. მ-ე აგეთვე, მისი შვილი, მოწმის სახით დაკითხული რ. მ-ე, მოწმეთა ჩვენებებთან ერთობლიობაში იძლეოდნენ საფუძველს დასკვნისათვის, რომ მხარეთა შორის არსებობდა სასესხო ურთიერთობა და ამჟამად ო. მ-ს, ამ ურთიერთობიდან გამომდინა-

რე, გადასახდელი ჰქონდა 10 000 ლარი.

მოცემულ საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასების მიზნით სააპელაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლით, 361-ე მუხლის მეორე ნაწილით, 319-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 623-ე მუხლით და ა. ხ-ის სარჩელი ო. მ-ისათვის სასესხო ურთიერთობიდან გამომდინარე ვალდებულების შესრულების თაობაზე საფუძვლიანად მიიჩნია.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ო. მ-მ გაასაჩივრა საკასაციო წესით, რომლითაც მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილების მიღებით ა. ხ-ის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

კასატორმა სადავოდ გახადა საქმეში წარმოდგენილი ო. მ-ის ხელნაწერის „ა-ის 11600 ლარი და 1000 ლ.“ სასესხო ურთიერთობის დამადასტურებელ მტკიცებულებად შეფასება, ვინაიდან მისი მოსაზრებით, მითითებული ჩანაწერით არ ირკვეოდა თუ ვინ ვის გადასაცა თანხა, რისთვის გადასცა იგი, როდის გადასცა და რა დანიშნულებით გადასცა.

კასატორმა უარყო მასსა და ა. ხ-ს შორის სასესხო ვალდებულების არსებობა და განმარტა, რომ მოსარჩელე - ა.ხ-ე მასთან მუშაობდა მაღაზიაში, რომელიც ერთდროულად ასრულებდა გამყიდველისა და ბუღალტერის ფუნქციებს. შესაბამისად, ყველა ფინანსურ საკითხებს იგი აგვარებდა. მას ეზარა ნავაჭრი თანხაც, ხოლო ო. მ-ე აკეთებდა ჩანაწერებს შემოსული თანხების შესახებ. ა. ხ-ე მინდობილობის საფუძველზე იყო ო. მ-ის წარმომადგენელი საგადასახადო და საბანკო ორგანოებში, მას უფლება ჰქონდა, შეეტანა ფული ო. მ-ის სახელით, შეეცხო დეკლარაციები. შესაბამისად, მოსარჩელის მიერ მითითებული ჩანაწერები შეეხებოდა არა სასესხო ურთიერთობას, არამედ იმ ფულად ურთიერთობებს, რაც მაღაზიაში მათ საქმიანობასთან იყო დაკავშირებული. კასატორი განმარტავს, რომ ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოში თავად ა. ხ-მ წარადგინა ინფორმაცია ო. მ-ის 2008 წლის შემოსავლის – 40 000 ლარის შესახებ და ო. მ-ის მიერ ნაჩუქარი წიგნი. კასატორის ოჯახის წევრებმა დაადასტურეს, რომ ო.მ-ე ხშირად ეხმარებოდა მონინალმდეგე მხარეს, რომლის ხელფასი 100-150 ლარს შეადგენდა.

კასატორი განმარტავს, რომ 2009 წლის მაისიდან ო. მ-ე გახდა ავად და ვეღარ შეძლო მაღაზიაში მუშაობა, რის გამოც მაღაზიას ძირითად ა. ხ-ე მართავდა. მაღაზიაში მიდიოდა ო. მ-ის შვილი – რ. მ-ე. სადავო სესხის შესახებ რ. მ-ისათვის ა. ხ-ს არ უთქვამს და არც კასატორს ვალის არსებობა ოჯახის წევრების-

თვის არ უცნობებია. 2011 წლის დასაწყისში რ. მ-მ გადაწყვიტა მაღაზიის გაქირავება, აღწერა მაღაზიაში არსებული საქონელი ფურცელზე მინაწერით დააფიქსირა, რომ ამოსაღებად „დარჩა 10 000 ლარი“. შესაბამისად, რ. მ-ე არ უარყოფს 2011 წლის დასაწყისში სადავო ჩანაწერის შედგენას. რ. მ-მ მოსთხოვა ა. ხ-ს მაღაზიის დატოვება, რამაც მოსარჩელე გაანაწყენა. მან ისარგებლა კასატორის ავადმყოფობით და გამოიყენა ჩანაწერი, რომელსაც საერთო არაფერი აქვს სასესხო ვალდებულების არსებობასთან.

კასატორის მოსაზრებით, საქმის ფაქტობრივი გარემოებებიდან არ გამომდინარეობს სააპელაციო სასამართლოს დასკვნა, რომ ა. ხ-ე 2010 წლის ბოლომდე მუშაობდა მაღაზიაში. რ. მ-მ პირველი ინსტანციის სასამართლოში განმარტა, რომ 2011 წლის დასაწყისში გადაწყვიტა მაღაზიის გაქირავება, აღწერა მაღაზია, თვითონ გააკეთა ჩანაწერი და მოსთხოვა ა. ხ-ს მაღაზიიდან წასვლა. ა. ხ-ე განაწყენდა, არ სურდა წასვლა, მაგრამ 2011 წლის დასაწყისში მაინც დატოვა მაღაზია და თან წაიღო მაღაზიაში არსებული ჩანაწერები თანხებთან დაკავშირებით, რაც გამოიყენა ო. მ-ის წინააღმდეგ.

კასატორის განმარტებით, სასამართლომ შეაფასა მხოლოდ საქმის განხილვის შედეგით პირდაპირ დაინტერესებული პირების ა. ხ-ის შვილის – რ. შ-ისა და მეუღლის – ზ. შ-ის ჩვენებები. ასევე, მოწმე ი. ბ-ის განმარტება, რომ მან თავად ა. ხ-ისაგან შეიტყო კასატორის მიმართ ვალის არსებობის შესახებ. შესაბამისად, კასატორი მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორი შეფასება მისცა საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს, რაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ფაქტობრივსამართლებრივი საფუძველია.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 25 სექტემბრის განჩინებით ო. მ-ის საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლით და ამავე კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად, ხოლო 2015 წლის 20 მარტის განჩინებით საკასაციო საჩივარი ცნობილ იქნა დასაშვებად.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სამართლებრივი დასაბუთება, საკასაციო საჩივრის საფუძველები და მიიჩნევს, რომ საკასა-

ციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს.

მოცემულ საქმეზე ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილადაა ცნობილი დავის გადანყევტისათვის მნიშვნელობის მქონე შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

მოსარჩელე ა. ხ-ე 1999 წლიდან 2010 წლის ბოლომდე მუშაობდა ქ. ზესტაფონში, ჭ-ას ქ. №26-ში მდებარე ავტონაწილების მაღაზიაში, რომელიც ეკუთვნოდა მოპასუხე ო. მ-ს.

საქმის მასალებში წარმოდგენილია შემდეგი შინაარსის ფურცელზე გაკეთებული ჩანაწერი: „დარჩა 10 000 ლარი – რ.მ-ე“ (ხელმოწერა); „მომიტანა რ-იმ 1750 ლ. და დარჩა 10 000 ლარი. 2010 წლის 30.12. ა.ხ-ე“ (ხელმოწერა).

ასევე, საქმეში წარმოდგენილია მუყაოს ქაღალდზე გაკეთებული შემდეგი შინაარსის ჩანაწერი: „ა-ის – 11 600 – ლარი“.

ზემოთმითითებული ჩანაწერების სისწორე და ერთ ერთ მათგანზე მოპასუხე ო. მ-ის მიერ განხორციელებული ხელმოწერის ნამდვილობა მხარეებს სადავოდ არ გაუზღდიათ.

დადგენილია, რომ აღნიშნულ ჩანაწერებში მითითებული რ. მ-ე არის მოპასუხე ო. მ-ის ვაჟიშვილი.

კასატორს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ ზემოთ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები სადავოდ არ გაუზღდია. შესაბამისად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, მათ საკასაციო პალატისათვის სავალდებულო ძალა გააჩნიათ.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სასამართლოს უპირველესი ამოცანაა დაადგინოს, თუ რას ითხოვს მოსარჩელე მოპასუხისაგან და რის საფუძველზე, ანუ რა ფაქტობრივ გარემოებებზე ამყარებს მხარე თავის მოთხოვნას. სასამართლომ მხარის მიერ მითითებული მოთხოვნის ფარგლებში უნდა მოძებნოს ის სამართლებრივი ნორმა, რომელიც იმ შედეგს ითვალისწინებს, რომლის მიღწევაც მხარეს სურს. ამასთან, მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძველად განხილული ნორმა შეიცავს იმ აღწერილობას (ფაქტობრივ შემადგენლობას), რომელთა შემომებაც სასამართლოს პრეროგატივაა და რომელიც უნდა განხორციელდეს ლოგიკური მეთოდების გამოყენების გზით. ანუ, სასამართლომ უნდა დაადგინოს ნორმაში მოყვანილი აბსტრაქტული აღწერილობა რამდენად შეესაბამება კონკრეტულ ცხოვრებისეულ სიტუაციას და გამოიტანოს შესაბამისი დასკვნები. ის მხარე, რომელსაც აქვს მოთხოვნა მეორე მხარისადმი, სულ მცირე უნდა უთითებდეს იმ ფაქტობრივ შემადგენლობაზე, რომელსაც სამართლის ნორმა გვთავაზობს. აქედან გამომდინარე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ მოთხოვნის სამარ-

თლებრივი საფუძვლის რომელიმე ფაქტობრივი შემადგენლობის არარსებობა გამორიცხავს მხარისათვის სასურველი სამართლებრივი შედეგის დადგომას.

ო. მ-ის კასაციის საფუძვლები (მიზეზები) მდგომარეობს იმაში, რომ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ არასწორად შეაფასა საქმეში წარმოდგენილი ჩანაწერები და პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმის სტატუსით დაკითხული პირების ჩვენებები, რომელმაც მოცემულ საქმეზე გამოიწვია არასწორი გადაწყვეტილების გამოტანა.

კასატორის ზემოაღნიშნულ პოზიციას საკასაციო პალატა იზიარებს და მიიჩნევს, რომ ამ კუთხით კასატორმა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაშვები (დასაბუთებული) საკასაციო პრეტენზია წარმოადგინა.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სადავოა სასესხო ურთიერთობიდან გამომდინარე მხარეთა შორის ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა, რომელიც მოსარჩელის განმარტებით გამომდინარეობს სესხის ზეპირი ხელშეკრულებიდან, შეფასებას საჭიროებს საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შესაბამისობა სასესხო ურთიერთობის მარეგულირებელი ნორმის (სკ-ის 623-ე მუხ.) შემადგენლობასთან (მის აბსტრაქტულ კომპონენტებთან).

ამ თვალსაზრისით, ყურადღებაა მისაქცევი იმ გარემოებაზე, რომ სასესხო ურთიერთობიდან გამომდინარე ფულადი ვალდებულების შესრულების თაობაზე ა. ხ-ის მოთხოვნა ეფუძნება სესხის ზეპირ ხელშეკრულებას, რომლის არსებობას მოპასუხე სადავოდ ხდის. სამოქალაქო სამართალწარმოებაში მოქმედი შეჯიბრებითობის პრინციპის თანახმად (სსკ-ის მე-4 მუხ.) კი, სადავო ფაქტობრივი გარემოებების დადასტურებისას მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები და მოსაზრებები. მათვე ეკისრებათ სადავოდ ქცეული ფაქტობრივი გარემოებების მითითებისა და მათი დამტკიცების ტვირთიც (სსკ-ის 102-ე მუხ.). სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მესამე ნაწილი, რომელიც შეეხება „მტკიცებულებათა დასაშვებობას“ ადგენს ქცევის იმგვარ წესს, რომლის თანახმად, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. საკასაციო პალატის მითითებით კანონის ეს მოთხოვნა განპირობებულია მხარეთა შორის

რის არსებული მატერიალურ-სამართლებრივი ურთიერთობის მომწესრიგებელი ნორმის შინაარსით, მისი ფაქტობრივი სიტუაციის ნორმატიული აღწერილობით.

მოცემულ შემთხვევაში სადავო სამართალურთიერთობის მომწესრიგებელი ნორმის, სამოქალაქო კოდექსის 624-ე მუხლის დანაწესი, რომლის თანახმად, ზეპირი სესხის ხელშეკრულების დროს მისი ნამდვილობა არ შეიძლება დადასტურდეს მხოლოდ მონმეთა ჩვენებებით, მიუთითებს სწორედ იმაზე, რომ სადავოდ ქცეული სასესხო ურთიერთობის დადგენისათვის შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს, როგორც ზეპირი ასევე, წერილობითი მტკიცებულებების სახე. თუმცა ეს არ ნიშნავს იმას, რომ მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი ნებისმიერ დოკუმენტი თუ, მონმის სტატუსით დაკითხულ პირთა ნებისმიერი შინაარსის ჩვენება დაედოს საფუძვლად საქმეზე სადავო ფაქტობრივი გარემოებების დადასტურებას. ყველ მტკიცებულება უნდა შეფასდეს მათი უტყუარობისა და აგრეთვე, იმ თვალსაზრისით, თუ საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე რომელი გარემოების დადასტურებაა ამ მტკიცებულებებით შესაძლებელი.

მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელემ მოპასუხესთან სასესხო ურთიერთობის შესახებ სადავო ფაქტობრივი გარემოების დასადასტურებლად მიუთითა მონმეთა ჩვენებებსა და საქმეში წარმოდგენილ ჩანაწერებზე, რასაც საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს და საფუძვლად ვერ დაუდებს ა. ნ-სა და ო. მ-ს შორის სასესხო ურთიერთობის არსებობის ფაქტის დადასტურებას.

სამოქალაქო პროცესში მტკიცებულებათა დასაშვებობის ინსტიტუტი დამოკიდებულია მატერიალურსამართლებრივ ნორმის შინაარსზე, ამ ნორმით გათვალისწინებული ფაქტობრივი სიტუაციის ნორმატიულ აღწერილობაზე. სამოქალაქო პროცესში მტკიცებულებათა დაშვების ან ამორიცხვის საკითხი უნდა გადაწყდეს იმ ნებართვების თუ აკრძალვების მიხედვით, რაც გათვალისწინებულია მატერიალური ნორმით. საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ კონკრეტული ნორმით გათვალისწინებული იურიდიული ფაქტების შედეგად წარმოშობილი ურთიერთობების დასადასტურებლად, რაც საბოლოოდ წარმოადგენს სამართლის ნორმით გათვალისწინებულ მაკვალიფიცირებელ ელემენტებს, აუცილებელია ისეთი მტკიცებულებების არსებობა, რომლებიც თუნდაც მონმეთა ჩვენებებთან ერთობლივად უტყუარად მიუთითებენ ყველა მნიშვნელოვან გარემოებებზე.

საკასაციო პალატა საჭიროდ მიიჩნევს, ყურადღება გაამახვილოს სასესხო ვალდებულების თავისებურებებზე:

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 623-ე მუხლის თანახ-

მად, სესხის ხელშეკრულებით გამსესხებელი საკუთრებაში გადასცემს მსესხებელს ფულს ან სხვა გვაროვნულ ნივთს, ხოლო მსესხებელი კისრულობს, დააბრუნოს იმავე სახის, ხარისხისა და რაოდენობის ნივთი.

მოსარჩელის (გამსესხებლის) მიერ სესხის ხელშეკრულების ნამდვილობის დადასტურების შემთხვევაში და ვალდებულების შეუსრულებლობის თაობაზე მისი მითითების პირობებში მოქმედებს პრეზუმფცია, რომ მოპასუხეს (მსესხებელს) ვალდებულება (სესხის დაბრუნება) შესრულებული არ აქვს. ამდენად, სესხის ხელშეკრულების ნამდვილობის დადასტურების ტვირთი აკისრია მოსარჩელეს (გამსესხებელს). მხოლოდ ამ შემთხვევაში მოქმედებს პრეზუმფცია მსესხებლის (მოპასუხეს) მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის თაობაზე. ამ პრეზუმფციის გაქარწყლების ტვირთი (ვალდებულების შესრულების ტვირთი) აკისრია მსესხებელს (მოპასუხეს).

ზეპირი ფორმით სასესხო ვალდებულების ნამდვილობისათვის არ არის საკმარისი მხოლოდ მოწმეთა ჩვენებები. მოწმეთა ჩვენებებთან ერთად აუცილებელია ისეთი მტკიცებულების არსებობა, რაც ერთობლივად მაღალი ალბათობით დაადასტურებდნენ სადავო ფაქტს.

ამდენად, სასესხო ვალდებულებების თაობაზე წერილობითი მტკიცებულებების არარსებობის პირობებში მოწმეების ჩვენება დასაშვებია მხოლოდ სხვა მტკიცებულებებთან ერთად. ეს თავისებურება განპირობებულია მატერიალურ-სამართლებრივი წესით, კერძოდ, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 624-ე მუხლის თანახმად, სესხის ხელშეკრულება იდება ზეპირად. მხარეთა შეთანხმებით შეიძლება, გამოყენებულ იქნეს წერილობითი ფორმაც. ზეპირი ხელშეკრულების დროს მისი ნამდვილობა არ შეიძლება, დადგინდეს მხოლოდ მოწმეთა ჩვენებებით.

განსახილველი დანაწესი სესხის ხელშეკრულების ნამდვილობისათვის ითვალისწინებს როგორც ზეპირ, ასევე, წერილობით ფორმის დაცვას, რომლის არჩევა მხარეთა შეთანხმებაზეა დამოკიდებული, მაგრამ მითითებული მუხლის მე-2 წინადადების თანახმად, ყურადღება გამახვილებულია იმ რისკებზე, რომელიც შეიძლება მოჰყვეს ზეპირი სესხის ხელშეკრულებას, ასევე, ამ რისკებთან დაკავშირებული მტკიცების ტვირთის განაწილებას.

როგორც აღინიშნა, სესხის ხელშეკრულების ნამდვილობის დადასტურების ტვირთი აკისრია მოსარჩელეს (გამსესხებელს), ხოლო ვალდებულების შესრულების ტვირთი – მოპასუხეს (მსესხებელს). სამოქალაქო კოდექსის 624-ე მუხლის მე-2 წინადადე-

ბაში ზუსტად ამ მტკიცების ტვირთისა და მტკიცების საგანში შემავალი სასესხო ურთიერთობასთან დაკავშირებული ფაქტების დადასტურების თავისებურებაზეა გამახვილებული ყურადღება.

განსახილველი დანაწესი ზღუდავს მხარეებს არა გარიგების ფორმის, არამედ მტკიცებითი საშუალებების არჩევანში.

ამდენად, სასესხო ურთიერთობებიდან გამომდინარე, უფლება-ვალდებულებები (და არა მხოლოდ გამსესხებლის უფლება) მათ შორის, სესხის შესრულების ვალდებულება, არ შეიძლება, დადასტურდეს მხოლოდ მონმეთა ჩვენებებით, თუ ის ზეპირი ფორმითაა დადებული.

განსახილველი ნორმის მიზანია სასესხო ურთიერთობის მონაწილეთა უფლებრივი მდგომარეობის დაცვა და მართლწესრიგის ეფექტური ფუნქციონირების უზრუნველყოფა.

ამდენად, სასესხო ურთიერთობებში კანონი „არ ენდობა“ მხოლოდ მონმეთა ჩვენებებს (ამ შემთხვევაში მონმის ჩვენების, როგორც არაპირდაპირი (ინდიციური) მტკიცებულების შეფასება, ემპირიული წესების საფუძველზე ხორციელდება სხვა მტკიცებულებთან შეფასების გზით). აქედან გამომდინარე, კანონი მიუთითებს არა მხოლოდ გამსესხებლის უფლებაზე, არამედ „ხელშეკრულების ნამდვილობაზე“, რაც მოიცავს როგორც გამსესხებლის უფლებას, ასევე, მსესხებლის ვალდებულებას (ხელშეკრულების რეალური ბუნებიდან გამომდინარე გამსესხებლის მიერ სესხის ხელშეკრულების საგნის მსესხებელზე საკუთრებაში გადაცემის და შემდეგ მისი მიღების ფაქტის დადგენა ემორჩილება ერთსა და იმავე წესს.).

საკასაციო პალატა ყურადღებას მიაქცევს საქმეში წარმოდგენილ ჩანაწერებზე, კერძოდ, ერთ ფურცლად წარმოდგენილ აღნიშვნაზე იმის შესახებ, რომ: „დარჩა 10 000 ლარი – რ.მ-ე“ (ხელმოწერა); „მომიტანა რ-იმ 1750 ლ. და დარჩა 10 0000 ლარი. 2010 წლის 30.12. ა.ხ-ე“ (ხელმოწერა) და მუყაოს ქალაღზე გაკეთებული შემდეგი შინაარსის მინაწერზე: „ა-ის – 11 600 – ლარი“ და აღნიშნავს, რომ ამ ჩანაწერების შინაარსიდან არ ირკვევა, რომ კრედიტორმა მოვალეს გარკვეულ დროსა და გარკვეულ ვითარებაში გადასცა თანხა სესხის სახით (თანხის გადაცემის ფაქტი); არც ის ირკვევა, რომ მითითებული თანხა წარმოადგენდა სესხს (გადაცემის დანიშნულება), არ დგინდება რომელი მათგანია მოვალე და რომელი კრედიტორი (მხარეთა იდენტიფიცირება/ხელშემკვრელ მხარეთა სტატუსი); გაურკვეველია მითითებული თანხის გადაცემის ან/და დაბრუნების სავარაუდო თარიღი (სახელშეკრულებო ურთიერთობის წარმოშობისა და

დასრულების დრო). კონკრეტულ შემთხვევაში, მითითებული არცერთი კომპონენტი, რომელიც რაიმე საფუძვლიანი და არ-გუმენტირებული დასკვნის გაკეთების საშუალებას მისცემდა სასამართლოს სახეზე არ არის. შესაბამისად, ამ ჩანაწერებზე დაყრდნობით იმგვარი დასკვნის გაკეთება, რომ მხარეებს შორის არსებობდა სასესხო ურთიერთობა 10 000 ლარზე დაუსაბუთებელია.

ზემოთმითითებულ ჩანაწერების შესახებ მსჯელობისას საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მითითებას იმის თაობაზე, რომ „ზეპირი ფორმით დადებული სესხის ხელშეკრულება, რაც თავისთავად გამორიცხავს სრულყოფილი წერილობითი დოკუმენტის (სესხის ხელშეკრულების) არსებობას, რომლის არსებობის შემთხვევაში სადავოც არაფერი იქნებოდა“ და განმარტავს, რომ მართალია კანონმდებელმა დაუშვა სასესხო ურთიერთობის თაობაზე ზეპირი შეთანხმების გაფორმება, თუმცა ეს არ ნიშნავს, რომ სადავოობისას ნებისმიერი ჩანაწერი მივიჩნიოთ სადავო ფაქტობრივი გარემოებების დამადასტურებელ მტკიცებულებად. აღნიშნული ეწინააღმდეგება არამართო კანონმდებლის ნებას, არამედ ასევე მტკიცებულებათა დასაშვებობის კრიტერიუმებსაც. ამ მხრივ, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ეს სატორმა წარმოადგინა დასაბუთებული საკასაციო შედეგება.

დადგენილია, რომ მოცემულ საქმეზე ზესტაფონის რაიონულ სასამართლოში მოწმის სტატუსით დაიკითხნენ: რ. შ-ი, ნ. შ-ე, ბ. შ-ი, გ. ხ-ე, რ. მ-ე, ი. ბ-ე და რ. წ-ი.

მოწმეების: ნ.შ-ის, რ.შ-ის, რ.წ-ის, ი.ბ-ისა და გ.ხ-ის ჩვენებების მიხედვით ირკვევა, რომ ა. ხ-მ მათთან კერძო საუბარში დააფიქსირა, რომ ო. მ-ისათვის ნასესხები ჰქონდა გარკვეული თანხა და ო. მ-ს დარჩენილი ჰქონდა ნასესხები თანხიდან 10 000 ლარი.

მოწმეების: გ.ხ-ისა და რ.შ-ის ჩვენებით ირკვევა, რომ ისინი ა. ხ-ის სამსახურში შეხედნენ ო. მ-ის შვილს – რ. მ-ს, რომელიც ა. ხ-ს დაპირდა მამის – ო. მ-ის ვალის გადახდას.

მოწმე ბ.შ-მა დაადასტურა, რომ იგი ესწრებოდა ო. მ-ისათვის თანხის გადაცემას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს სასამართლო სხდომაზე მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათ-

ვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარარსებობის შესახებ.

მტკიცებულებათა სახეები, რომელიც შეიძლება გამოიყენოს სასამართლომ საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების დასადგენად, ამომწურავადაა განსაზღვრული სსკ-ის 102-ე მუხლის მე-2 ნაწილით. არც ერთ მტკიცებულებას არ გააჩნია რაიმე უპირატესობა სხვა მტკიცებულებასთან შედარებით. აგრეთვე, არც ერთ მტკიცებულებას არა აქვს, წინასწარ დადგენილი ძალა სასამართლოსათვის, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამა თუ იმ მტკიცებულების მნიშვნელობა წინასწარ არ არის განსაზღვრული და მისი ძალა და მნიშვნელობა სასამართლოს შეფასებაზეა დამოკიდებული. მტკიცებულებათა შეფასების დროს მხარეებს უფლება აქვთ, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მტკიცებულებების სარწმუნოება. მათი უტყუარობის თუ სიყალბის შესახებ მოსაზრებები შეიძლება გამოთქვან არამარტო მხარეებმა, არამედ მესამე პირებმა, აგრეთვე, სპეციალისტებმა და ექსპერტებმა, თუ ისინი მონაწილეობენ პროცესში. საბოლოოდ კი წარმოდგენილ მტკიცებულებებს აფასებს სასამართლო.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მოწმის ჩვენება ერთ-ერთი ყველაზე ფართოდ გამოყენებული მტკიცებულებაა სა მოქალაქე პროცესში. მოწმის მეშვეობით დასტურდება მრავალი ფაქტი, რომლის გარეშე შეუძლებელი იქნებოდა საქმის არსებითად სწორად გადაწყვეტა. მოწმეს წაეყენება შემდეგი მოთხოვნები: მოწმედ შეიძლება იყოს პირი, რომელსაც შესწევს უნარი, სწორად აღიქვას ფაქტები და მისცეს მათ შესახებ სწორი ჩვენება და რომელიც არ არის იურიდიულად დაინტერესებული საქმის შედეგით. აქ მხედველობაშია ისეთი ინტერესი, რომელიც გააჩნია მოსარჩელეს და მოპასუხეს, რომლებისთვისაც საქმეზე გამოტანილ გადაწყვეტილებას შეუძლია გარკვეული სარგებლობის მოტანა. ამრიგად, მოწმის ჩვენება, ესაა სასამართლოში მოწმედ გამოძახებული და კანონით განსაზღვრული წესით დაკითხულ იურიდიულად დაუინტერესებელი პირის ცნობები საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი გარემოებების შესახებ.

არც ერთ მტკიცებულებას არ გააჩნია რაიმე უპირატესობა სხვა მტკიცებულებასთან შედარებით. არც ერთ მტკიცებულებას არა აქვს, აგრეთვე, წინასწარ დადგენილი ძალა სასამართლოსათვის.

ამასთან, იმის მიუხედავად, რომ მტკიცებულებებს სასამართლო აფასებს თავისი შინაგანი რწმენით, ეს იმას არ ნიშნავს,

რომ საქმეში მონაწილე პირებს არ შეუძლიათ გამოთქვან თავიანთი მოსაზრებები მათ შესახებ. სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე და აქედან გამომდინარე, მხარეებს უფლება აქვთ უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები.

მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლოს მიერ მონმეთა ჩვენებების შეფასებას, საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს და განმარტავს, რომ კანონის დანაწესი, რომელიც სასამართლოს ანიჭებს წარმოდგენილი მტკიცებულებების შინაგანი რწმენით შეფასების უფლებამოსილებას, არ გულისხმობს, რომ მათი შეფასებისას სასამართლოს შეეძლოს გააკეთოს დაუსაბუთებელი დასკვნები საქმის გარემოებების შესახებ. სასამართლო ვალდებულია თავის გადაწყვეტილებაში მიუთითოს მოსაზრებაზე, რის გამოც მან ზოგიერთი მტკიცებულება ცნო უტყუარად, ხოლო სხვები – არასარწმუნოდ (სსკ-ის 249-ე მუხლის მე-4 ნაწ.).

მოცემულ საქმეზე დაკითხულ მონმეთა ჩვენებებს საკასაციო პალატა ვერ მიიჩნევს სადავო სამართალურთიერთობის არსებობის დამადასტურებელ მტკიცებულებად მათი არასარწმუნოობის გამო, იმ თვალსაზრისით, რომ ზოგიერთი მონმის ჩვენება თავისი შინაარსით არათანმიმდევრული და უზუსტოა, სახელდობრ, ნ.შ-ის, რ.შ-ის, რ.ნ-ის, ი.ბ-ისა და გ.ხ-ის ჩვენებებით ირკვევა, რომ ისინი არ შესწრებიან ა. ხ-ის მიერ ო. მ-ისათვის თანხის სესხად გადაცემის ფაქტს, არამედ მხარეებს შორის სასესხო ურთიერთობის არსებობის შესახებ მათ შეიტყვეს თავად ა. ხ-ისაგან. ამდენად, ინფორმაციის წყარო, რომელზე დაყრდნობითაც მონმეები მიუთითებენ სადავო სამართალურთიერთობის დასადასტურებლად, საკასაციო პალატის შეფასებით, არასარწმუნოა და იგი სხვა არაფერია თუ არა მოსარჩელის ვერბალური ახსნა-განმარტება.

ბ. შ-ის ჩვენებას, რომელიც წარმოადგენს მოსარჩელე – ა. ხ-ის მეუღლეს და ამდენად, საქმის განხილვის მატერიალურ-სამართლებრივი შედეგით პირდაპირ დაინტერესებულ პირს, საკასაციო პალატა ასევე არასარწმუნოდ მიიჩნევს. იგივე უნდა ითქვას რ. შ-ის ჩვენებაზეც, რომელიც ა. ხ-ის შვილია და დაინტერესებულია საქმის განხილვის შედეგით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორი შეფასება მისცა საქმეზე წარმოდგენილ მტკიცებულებებს, რის გამოც იურიდიულად დაუსაბუთებელია გასაჩივრებული განჩი-

ნება (სსკ-ის 393-ე მუხლი). აღნიშნული გარემოება კი, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადაწყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველია.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძველები.

მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ არ არსებობს საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძველი, ვინაიდან საჭირო არაა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა, შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო უფლებამოსილია, თვითონ მიიღოს გადაწყვეტილება მოცემულ საქმეზე.

საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავდა მხარეთა შორის სასესიო ურთიერთობის მაკვალიფიცირებელ კომპონენტებს (ნორმის შემადგენლობის ნიშნებს), ვინაიდან სესხის ხელშეკრულების ნამდვილობის დადასტურების ტვირთი აკისრია მოსარჩელეს (გამსესხებელს), ხოლო ვალდებულების შესრულების ტვირთი – მოპასუხეს (მსესხებელს). სამოქალაქო კოდექსის 624-ე მუხლის მე-2 წინადადებაში ზუსტად ამ მტკიცების ტვირთისა და მტკიცების საგანში შემავალი სასესიო ურთიერთობასთან დაკავშირებული ფაქტების დადასტურების თავისებურებაზე გამახვილებული ყურადღება, რომლის დანაწესი ზღუდავს მხარეებს არა გარიგების ფორმის, არამედ მტკიცებითი საშუალებების არჩევანში. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელე ა. ხ-მ ვერ დაადასტურა მასსა და ო. მ-ს შორის სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულებით-სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობა, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ა. ხ-ის სარჩელი თანხის დაკისრების შესახებ დაუსაბუთებელია, რაც ო. მ-ის საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილებისა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების ფაქტობრივ-სამართლებრივი საფუძველია.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავი-

სუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ამ მუხლში აღნიშნული წესები შეეხება, აგრეთვე, სასამართლო ხარჯების განაწილებას, რომლებიც გასწიეს მხარეებმა საქმის სააპელაციო და საკასაციო ინსტანციებში წარმოებისას, ხოლო, მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლო შეცვლის გადაწყვეტილებას, ან გამოიტანს ახალ გადაწყვეტილებას, შესაბამისად, შეცვლის სასამართლო ხარჯების განაწილებასაც.

ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში, ო. მ-ე, რომლის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა გათავისუფლებული იყო სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან, სახელმწიფო ბაჟის თანხა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უნდა გადაიხადოს ა. ხ-მ, რომლის ოდენობა შეადგენს 500 ლარს (10000 ლარის 5%).

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 408-ე მუხლის მე-3 ნაწილით, 411-ე მუხლით და

ბ ა დ ა ნ ყ ვ ი ტ ა:

1. ო. მ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 16 ივნისის გადაწყვეტილება და მიღებულ იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. ა. ხ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;
4. ა. ხ-ს (პირადი ნომერი:) დაეკისროს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 500 ლარის გადახდა. სახელმწიფო ბაჟი გადახდილ იქნეს შემდეგ ანგარიშზე: ქ. თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“ ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 3 0077 3150.
5. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

ფაქტები, რომლებიც არ საჭიროებენ მტკიცებას

ბანკინება

№ას-74-68-2015

27 თებერვალი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ბ. ალავეიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
პ. ქათამაძე

დავის საგანი: ვალდებულების არარსებობის აღიარება, თან-
ხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

გ. ქ-მა სარჩელი აღძრა სასამართლოში სს „პ-ის“ მიმართ და
მოითხოვა შემდეგი:

აღიარებულ იქნეს გ. ქ-ის ძირითადი ფულადი ვალდებულე-
ბის 504,82 ლარის არარსებობა სს „პ-ის“ წინაშე 2009 წელს მხა-
რეთა შორის გაფორმებული საბანკო კრედიტის ხელშეკრულე-
ბიდან გამომდინარე;

აღიარებულ იქნეს გ. ქ-ის ძირითადი ფულადი ვალდებულე-
ბის შეუსრულებლობით გამოწვეული, პროგრესირებადი დენა-
დი პროცენტის, ჯარიმების, მომსახურების თვითური საკომისი-
ოს ვალდებულების არარსებობა სს „პ-ის“ წინაშე 2009 წელს მხა-
რეთა შორის გაფორმებული საბანკო კრედიტის ხელშეკრულე-
ბიდან გამომდინარე მათი დარიცხვიდან, სასამართლო გადაწ-
ყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე საქმის სასამართლო-
ში განხილვის მანძილზე დარიცხულის გათვალისწინებით;

მიუღებელი შემოსავლის – 1 ლარის მოპასუხისათვის დაკის-
რება;

პროცესის ხარჯის: სახელმწიფო ბაჟის გადახდისას დამატე-
ბით საკომისიოს სახით გადახდილი 1 ლარის, წარმომადგენლო-
ბითი უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტის სა-
ნოტარო წესით გაფორმებისას განეული ხარჯის – 12 ლარის,
წარმომადგენლის მომსახურებაზე განეული ხარჯის – 1 ლარის,
საფოსტო მომსახურებაზე განეული ხარჯის – 5,40 ლარის, წი-
ნასწარ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 50 ლარის მოპასუხი-
სათვის;

გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცე-
ვა.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 25 ნოემბრის გადაწყვეტილებით გ. ქ-ის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, აღიარებულ იქნა გ. ქ-ის ძირითადი ფულადი ვალდებულების – 504,82 ლარის არარსებობა სს „პ-ის“ წინაშე 2009 წელს მხარეთა შორის გაფორმებული საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე; აღიარებულ იქნა გ. ქ-ის ძირითადი ფულადი ვალდებულების შეუსრულებლობით გამოწვეული, პროგრესირებადი დენადი პროცენტის, ჯარიმების, მომსახურების თვიური საკომისიოს ვალდებულების არარსებობა სს „პ-ის“ წინაშე 2009 წელს მხარეთა შორის გაფორმებული საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მათი დარიცხვიდან, სასამართლო გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე საქმის სასამართლოში განხილვის მანძილზე დარიცხულის გათვალისწინებით; გ. ქ-ის მოთხოვნა სს „პ-ის“ მიმართ მიუღებელი შემოსავლის სახით 1 ლარის დაკისრების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა; სს „პ-ს“ მოსარჩელე გ. ქ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა მის მიერ განეული ხარჯების ანაზღაურება შემდეგი ოდენობით:

წარმომადგენლის მომსახურებაზე განეული ხარჯი – 1 ლარი; საფოსტო მომსახურებაზე განეული ხარჯი – 5,40 ლარი; წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტის სანოტარო წესით გაფორმებისას განეული ხარჯი – 12 ლარი; სახელმწიფო ბაჟის გადახდისას დამატებით გადახდილი საკომისიო მომსახურების ხარჯი – 1 ლარი;

სს „პ-ს“ გ. ქ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა სახელმწიფო ბაჟის – 50 ლარის ანაზღაურება; სს „პ-ს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა სახელმწიფო ბაჟის – 49,99 ლარის ანაზღაურება, ხოლო გ. ქ-ს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა სახელმწიფო ბაჟის – 0,01 ლარის ანაზღაურება;

მოსარჩელის მოთხოვნა გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით მიუღებელი შემოსავლის – 1 ლარის ნაწილში სარჩელის დაკმაყოფილება; ძირითადი და თანმდევი საკრედიტო ვალდებულების ხანდაზმულად აღიარების, ასევე სასამართლო და სასამართლოსგარეშე ხარჯების ნაწილში ახალი გადაწყვეტილებით საქალაქო სასამართლო გადაწყვეტილების დასაბუთების შეცვლა; გადაწყვეტილების დაუყოვნებლივ აღ-

სასრულებლად მიქცევის ნაწილში საქალაქო სასამართლოს გადანყვეტილების შეცვლით ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილება, ასევე, მოსარჩელისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის 0,01 ლარის დაკისრების ნაწილში საქალაქო სასამართლოს გადანყვეტილების გაუქმება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 31 დეკემბრის განჩინებით გ. ქ-ის სააპელაციო საჩივარს გადანყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის მოთხოვნის ნაწილში დაუდგინდა ხარვეზი, ხოლო დანარჩენი მოთხოვნების ნაწილში ამავე პალატის 2014 წლის 31 დეკემბრის განჩინებით გ. ქ-ის სააპელაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად შემდეგი დასაბუთებით:

სააპელაციო პალატამ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 373-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 374-ე მუხლის თანახმად, შეამოწმა სააპელაციო საჩივრის განსახილველად დაშვების წინაპირობები და განმარტა, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 365-ე მუხლით ნორმით დადგენილია, როგორც ის ზღვრული ოდენობა, რომელსაც ქონებრივ დავაში სააპელაციო საჩივრის საგნის ღირებულება უნდა აღემატებოდეს, ასევე, ამ ღირებულების გამოთვლის წესი.

გ. ქ-ი სადავოდ ხდოდა მის სასარგებლოდ სს „პ-ისთვის“ მიუღებელი შემოსავლის სახით 1 ლარის დაკისრებაზე უარის თქმასა და მისთვის სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის სახით 0.01 ლარის დაკისრებას, რაც არ აღემატებოდა ქონებრივ დავაში სააპელაციო საჩივრის ღირებულებისათვის დადგენილ ზღვრულ ოდენობას.

სასამართლოს განმარტებით, ქონებრივ დავებთან მიმართებით კანონმდებელმა დაადგინა, თუ რა კატეგორიის საქმის მიმართ დაიშვება სააპელაციო საჩივრის შეტანა. აღნიშნულ კრიტერიუმს წარმოადგენს დავის საგნის ღირებულება და დადგენილია, რომ სააპელაციო საჩივარი იმ გადანყვეტილების ან გადანყვეტილების იმ ნაწილის მიმართ, რომელსაც მხარე სადავოდ ხდის და მოთხოვნის ოდენობა არ აღემატება 1000 ლარს, სააპელაციო საჩივრის შეტანა არ დაიშვება. კანონის აღნიშნული დანაწესი სწრაფი მართლმსაჯულების პრინციპიდან გამომდინარეობს და შედარებით ნაკლები ღირებულების ქონებრივი დავის სწრაფად გადანყვეტასა და დასრულებას ემსახურება, საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად კი, საქმის განხილვაზე უარის თქმა სასამართლოს შეუძლია მხოლოდ ამ კოდექსით დადგენილი საფუძვლებითა და წესით.

სარჩელის დაკმაყოფილებული ნაწილის მიმართ წარდგენი-

ლი სააპელაციო საჩივრის თაობაზე პალატამ დადგენილად ცნო, რომ მხარე მოითხოვდა არა გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გაუქმებას, არამედ მისი დასაბუთების შეცვლას იმ საფუძვლით, რომ სადავო ნაწილში გადაწყვეტილების სამართლებრივი დასაბუთება არასწორი იყო, არ ეფუძნებოდა შიდა სახელმწიფოებრივი საუკეთესო სასამართლო პრაქტიკის განზოგადებას, გაანალიზება-შესწავლას, არაფერი იყო ნათქვამი განვითარებული ქვეყნების სასამართლო პრაქტიკის ანალიზზე, არ იყო მსჯელობა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დასკვნებზე, განზოგადებულ პრეცედენტულ სამართალზე, უარყოფილი იყო შედარებითი კვლევა, დასაბუთების ფარგლები ჩაკეტილი იყო შიდაეროვნულ სივრცეში. აპელანტის მოსაზრებით, თუნდაც დაკმაყოფილებული სასარჩელო მოთხოვნა მისი დასაბუთების გამო შესაძლებელია იყოს სააპელაციო პრეტენზიის საგანი, სასამართლო გადაწყვეტილების პრიუდიციულობის თვისებიდან გამომდინარე, ვინაიდან თუნდაც სწორად, მაგრამ არასწორი შეფასებებით მიღებული გადაწყვეტილება მბოჭავი ხასიათისაა სხვა სამოქალაქო საქმეზე წარმოებული დავის ფარგლებში იმავე მხარეთა მიმართ, როგორც ფაქტისა, რომელსაც აღარ ესაჭიროება დამტკიცება.

სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა მსგავსი კატეგორიის საქმეებზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დამკვიდრებულ პრაქტიკაზე, რომლის თანახმადაც, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 364-ე მუხლით პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე სააპელაციო საჩივრის შეტანა შეუძლიათ კანონით ზუსტად განსაზღვრულ სუბიექტებს სათანადო საპროცესო ვადის დაცვით, თუმცა ნორმა არ შეიცავს მითითებას იმის თაობაზე გადაწყვეტილების რომელიმე ნაწილის გასაჩივრება დასაშვებია თუ არა გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გარეშე.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილია გადაწყვეტილების ფორმალური (სსსკ 264-ე მუხლი) და მატერიალური (სსსკ 266-ე მუხლი) კანონიერი ძალა, რომელიც პირველ შემთხვევაში გულისხმობს მიმდინარე პროცესში დავის განხილვის დამთავრებას, ხოლო მატერიალური კანონიერი ძალა უზრუნველყოფს გადაწყვეტილების საბოლოო ხასიათსა და სავალდებულოობას არა მარტო კონკრეტული პროცესისათვის, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც, კერძოდ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 266-ე მუხლის შესაბამისად, გადაწყვეტილების კანონიერ ძალას გააჩნია კანონით განსაზღვრული სუბიექტური და ობიექტური ფარგლები, რომელიც აზუსტებს გადან-

ყვეტილების მოქმედების საზღვრებს. გადანყვეტილების კანონიერი ძალა ვრცელდება საქმის განხილვაში მონაწილე პირთა წრეზე (სუბიექტური ფარგლები) და გადანყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილზე (ობიექტური ფარგლები), შესაბამისად, გასაჩივრებას ექვემდებარება გადანყვეტილება, თუ სადავოა მისი სარეზოლუციო ნაწილით და არა აღწერილობითი ან სამოტივაციო ნაწილით დადგენილი ფაქტი.

მართალია, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 364-ე მუხლი არ შეიცავს პირდაპირ მითითებას გადანყვეტილების მხოლოდ სარეზოლუციო ნაწილის გასაჩივრების თაობაზე, თუმცა ასეთი შეზღუდვის პირდაპირ მიუთითებლობა ნორმის ზემოაღნიშნულისაგან განსხვავებული განმარტების წინაპირობას არ იძლევა.

სამოქალაქო საპროცესო სამართლის პრინციპებისა და კოდექსის ნორმათა ურთიერთშეჯერებითა და ერთობლიობაში განმარტებით დგინდება, რომ გადანყვეტილების კანონიერი ძალა ვრცელდება მის სარეზოლუციო ნაწილზე. გადანყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი თავისი არსით წარმოადგენს პირდაპირ და ზუსტ პასუხს სარჩელზე. გადანყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი უნდა შეიცავდეს სასამართლოს დასკვნას სარჩელის დაკმაყოფილების ან სარჩელზე მთლიანად ან ნაწილობრივ უარის თქმის შესახებ (სსსკ 249-ე მუხლის მეხუთე ნაწილი).

ამდენად, პირი, სარჩელის შეტანის გზით იცავს რა თავის უფლებას და შელახულ ინტერესებს, სასარჩელო მოთხოვნის თაობაზე მიღებული სასამართლო გადანყვეტილება იწვევს მისი პრეტენზიის აღმოფხვრას, ვინაიდან სადავოდ მიჩნეული უფლება მოდავე პირის სასარგებლოდაა დაცული და, შესაბამისად, მხარის იურიდიული ინტერესიც დაკმაყოფილებულია.

ნიშანდობლივია, რომ სასამართლოს გადანყვეტილებით სამართლებრივი წესრიგის დადგენა შესაძლებელია რა მხოლოდ გადანყვეტილების აღსრულებით, აღსასრულებლად წარემართება მხოლოდ სარეზოლუციო ნაწილი და არა სამოტივაციო ნაწილი, თუნდაც ეს უკანასკნელი ადგენდეს რაიმე უფლების ან ვალდებულების არსებობას („ააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლი).

სასამართლო გადანყვეტილება მართლმსაჯულების აქტია და მისი სამართლებრივი შედეგები თვით კონსტიტუციითაა (82.2 მუხლი) რეგლამენტირებული. სასამართლო გადანყვეტილების სავალდებულობა დღის წესრიგში აყენებს მისი აღსრულებადობის უზრუნველყოფის საკითხს. თუ პირი, რომლის მიმართაცაა

სასამართლო აქტი გამოცემული, თავისი ნებით არ შეასრულებს ამ გადაწყვეტილებას, კრედიტორის განცხადების საფუძველზე, საქმეში ერთვება საამისოდ უფლებამოსილი ადმინისტრაციული ორგანო – სააღსრულებო ბიურო, რომელიც უზრუნველყოფს გადაწყვეტილების აღსრულებას „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად. ამასთან, სასამართლო გადაწყვეტილება აუცილებლად უნდა შეიცავდეს კანონით გათვალისწინებულ ყველა ნაწილს (სსსკ 249-ე მუხლი) და რომელიმე მათგანის სათანადოდ ან საერთოდ არარსებობა, ხშირ შემთხვევაში იწვევს მის გაუქმებას (სსსკ 393-ე, 394-ე მუხლები). გადაწყვეტილების აღწერილობითი და სამოტივაციო ნაწილები წარმოადგენს ამ გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის ფუნდამენტს. მასში უნდა აისახოს სასამართლოს შემეცნებითი მსჯელობა ფაქტების არსებობა-არარსებობის შესახებ (ფაქტობრივი დასაბუთება) და შეფასებითი მსჯელობა ამ ფაქტების იურიდიული ძალისა და მნიშვნელობის შესახებ (სამართლებრივი დასაბუთება). კანონის იმპერატიული დათქმა გადაწყვეტილების დასაბუთების აუცილებლობაზე, განპირობებულია მართლმსაჯულების ერთ-ერთი ძირითადი მიზნით, დაარწმუნოს მხარეები დავის კანონიერად და სამართლიანად გადაწყვეტაში და ამავედროულად გადაწყვეტილების დასაბუთებით რეალიზებულია საზოგადოების უფლება იცოდეს, თუ რა გადაწყვეტილებები გამოაქვთ მათი სახელით და რა არის მათი საფუძველი.

სააპელაციო პალატის შეფასებით, აღნიშნული მსჯელობიდან გამომდინარე, ნათლად დასტურდება, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილის დამოუკიდებლად გასაჩივრების შესაძლებლობას კანონმდებლობა, მიუხედავად პირდაპირი მითითების არარსებობისა, არ ითვალისწინებს. ამ წესის საწინააღმდეგოდ, სააპელაციო საჩივრის დაშვების წინაპირობა ვერ გახდება ის გარემოება, რომ გადაწყვეტილების კანონიერებაში შესვლის შემთხვევაში, დადგენილ გარემოებას პრეიუდიციული მნიშვნელობა მიენიჭება ამავე მხარეთა შორის სხვა დავის წარმოების შემთხვევაში.

სააპელაციო პალატის განჩინებაზე კერძო საჩივარი შეიტანა გ.ქ-ის წარმომადგენელმა ი. პ-მა, მოითხოვა მისი გაუქმება და სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის ეტაპიდან საქმის იმავე სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება შემდეგი საფუძველებით:

სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა, რომ არ შეიძლება გადაწყვეტილების გასაჩივრება მისი სარეზოლუციო ნაწილის გა-

რეშე, დაუსაბუთებელია და არ გამომდინარეობს კანონმდებლობის მოთხოვნებიდან, ერთი მხრივ, სააპელაციო პალატა თავად აღნიშნავს, რომ ამგვარ დანაწესს მოქმედი კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს, ამასთანავე არასწორად განმარტავს, რომ მხარეს უფლება არ აქვს სააპელაციო საჩივარი წარადგინოს იმ ფაქტების მიმართ, რომელიც არასწორადაა დადგენილი, აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ, ევროპის მრავალი სასამართლო აღიარებს სამოტივაციო ნაწილი გასაჩივრების შესაძლებლობას, რადგანაც ფაქტის სწორად დადგენის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მხარე არ შეიძლება შეზღუდული იყოს მისი გასაჩივრების თვალსაზრისით. სასამართლო გადაწყვეტილების მხოლოდ ხასიათიდან გამდინარე, ვინაიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით დადგენილ ფაქტს სხვა სასამართლო პროცესში ამავე მხარეებისათვის უდავო ძალა გააჩნიათ, არასწორად დადგენილი ფაქტი ახალი საჩივრის აღძვრის საფუძველი ხდება და ამ გზით დაზარალებული შეიძლება იყოს მხოლოდ მხარე, ამგვარ მიდგომას სამართალდარღვევის პროფილაქტიკა შედეგად არ მოჰყვება.

სასამართლო გადაწყვეტილების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, კანონი მისი შინაარსის მიმართ ადგენს მკაცრ მოთხოვნებს, ამასთანავე, საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლით გარანტირებულია პირის სასამართლოსადმი მიმართვის უფლება, რაც თავისთავად მოიაზრებს სასამართლოს ვალდებულებას, დასაბუთებულად დააკმაყოფილოს ან უარი უთხრას მხარეს, აღნიშნული ასევე გამომდინარეობს ამავე კოდექსის 249-ე მუხლის დისპოზიციიდანაც. რაც შეეხება სასამართლოს მიერ მოხმობილ უზენაესი სასამართლოს განმარტებას, წინამდებარე საქმის მიმართ მას რაიმე შემხებლობა არ აქვს.

არასწორია სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა, რომ მოცემულ საქმეზე სააპელაციო საჩივრის საგნის ღირებულება არ აღემატებოდა 1 000 ლარს, რადგანაც წინამდებარე დავაზე ბანკის მიმართ მოსარჩელის ფულადი ვალდებულების – 504,82 ლარის არარსებობის აღიარება არ წარმოადგენდა ერთადერთ მოთხოვნას, არამედ მხარე ასევე სადავოდ ხდიდა 2009 წლიდან მოყოლებული ამ ვალდებულებაზე დარიცხულ პროგრესირებად დენად პროცენტს, ჯარიმებს, თვიურ საკომისიოს, რაც საქმის განხილვის დაწყების დროისათვის ჯამში 1 986,97 ლარს შეადგენდა. ამ ნაწილში სააპელაციო სასამართლომ სწორად ვერ განსაზღვრა დავის საგნის ღირებულება, რასაც არასწორი გადაწყვეტილების გამოტანა მოჰყვა.

გარდა აღნიშნულისა, სასამართლოს განჩინება ემყარება სა-
მართლის ნორმების არასწორ გაგება-განმარტებას, რაც ასევე
კერძო საჩივრის დაკმაყოფილების საფუძველია, კერძოდ, საა-
პელაციო პალატამ სასამართლო აქტის გამოტანისას დაარღვია
სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 285-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნ-
ქტის მოთხოვნა განჩინების დასაბუთების თაობაზე, გასაჩივ-
რებული განჩინების სამოტივაციო ნაწილში მითითებული არ
არის სასამართლოს სამართლებრივი დასკვნები, მოსაზრებე-
ბი, რომლითაც სასამართლო ამ დასკვნებამდე მივიდა, ასევე
კანონები, რომლითაც იხელმძღვანელა სასამართლომ, აღნიშ-
ნულის გამო, გასაჩივრებულ განჩინებას არ აქვს ის დამარწმუ-
ნებელი ეფექტი, რომელიც იურიდიულად დასაბუთებულ დო-
კუმენტს უნდა გააჩნდეს და აღნიშნულის გამო, ეწინააღმდე-
გება ევროპული სასამართლოს პრაქტიკას, ამდენად, სახეზეა
გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების სამოქალაქო საპროცე-
სო კოდექსის 394-ე მუხლის „ე“ და „ე1“ ქვეპუნქტებით გათვა-
ლისწინებული წინაპირობები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმე-
თა პალატის 2015 წლის 11 თებერვლის განჩინებით გ. ქ-ის კერ-
ძო საჩივარი მიღებულ იქნა განსახილველად და საქმის განხილ-
ვა დაინიშნა ზეპირი მოსმენის გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო კერძო საჩივრის საფუძველების ანა-
ლიზის, საქმის მასალების შესწავლისა და გასაჩივრებული გან-
ჩინების იურიდიული დასაბუთების შემოწმების შედეგად მიიჩ-
ნევს, რომ გ. ქ-ის კერძო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს
შემდეგი გარემოებების გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად,
კერძო საჩივრების განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარ-
მოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინე-
ბული წესების დაცვით. ამავე კოდექსის 410-ე მუხლის თანახ-
მად კი, საკასაციო სასამართლო არ დააკმაყოფილებს საკასა-
ციო საჩივარს, თუ: ა) კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს
ადგილი; ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას სა-
ფუძველად არ უდევს კანონის დარღვევა; გ) სააპელაციო სასა-
მართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად
იმისა, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს
შესაბამის დასაბუთებას.

საქმის მასალებით დასტურდება და კერძო საჩივრის ავტო-
რი სადავოდ არ ხდის, რომ გ. ქ-ის სასარჩელო მოთხოვნას წარმო-

ადგენდა იმ ფაქტის აღიარება, რომ 2009 წელს მხარეთა შორის გაფორმებული საბანკო კრედიტის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, მოსარჩელეს სს „პ-ის“ მიმართ არ ერიცხებოდა 504,82 ლარის ოდენობით დავალიანება (ძირითადი ვალდებულება), ასევე, ძირითადი ფულადი ვალდებულების შეუსრულებლობით გამომწვეული, პროგრესირებადი დენადი პროცენტი, ჯარიმები, მომსახურების თვითური საკომისიოს ვალდებულები; მოსარჩელე მოითხოვდა მიუღებელი შემოსავლის – 1 ლარის მოპასუხისათვის დაკისრებას; ასევე პროცენტის ხარჯების ანაზღაურებასა (სახელმწიფო ბაჟის გადახდისას დამატებით საკომისიოს სახით გადახდილი 1 ლარი, წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტის სანოტარო წესით გაფორმებისას განეული ხარჯი – 12 ლარი, წარმომადგენლის მომსახურებაზე განეული ხარჯი – 1 ლარი, საფოსტო მომსახურებაზე განეული ხარჯი – 5,40 ლარი, წინასწარ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი – 50 ლარი) და გადანყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევას.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადანყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მოსარჩელეს უარი ეთქვა მიუღებელი შემოსავლის სახით მოპასუხისათვის 1 ლარის დაკისრებაზე და ამ თანხის შესაბამისად, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ მოსარჩელეს დაეკისრა სახელმწიფო ბაჟის – 0,01 ლარის გადახდა, ასევე არ დაკმაყოფილდა მისი მოთხოვნა გადანყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის თაობაზე;

საქმეში წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრისა და დაზუსტებული სააპელაციო საჩივრის თანახმად, გ.ქ-მა სრულად გაასაჩივრა საქალაქო სასამართლოს გადანყვეტილება, მათ შორის სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში და ამ ნაწილში ითხოვა გადანყვეტილების ფაქტობრივი დასაბუთების შეცვლა, ასევე მოითხოვა ახალი გადანყვეტილებით მოპასუხისათვის ზიანის - მიუღებელი შემოსავლის, 1 ლარის დაკისრება, გადანყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევა და საქალაქო სასამართლო გადანყვეტილების იმ ნაწილშიც გაუქმება, რომლითაც მას ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისრა 0,01 ლარის გადახდა.

სააპელაციო სასამართლომ გადანყვეტილების დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცევის ნაწილში სააპელაციო საჩივარს დაუდგინა ხარვეზი, მიუხედავად ამ საპროცესო დოკუმენტის გასაჩივრებისა, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის შესაბამისად, საკასაციო პალატამ კერძო საჩივარი ამ მოთ-

ხოვნის ნაწილში განუხილველად დატოვა, შესაბამისად, იგი წინამდებარე განჩინების შეფასების საგანს აღარ წარმოადგენს (იხ. 2015 წლის 28 იანვრის განჩინება).

რაც შეეხება აპელანტის მიუღებელი შემოსავლის მოპასუხისათვის დაკისრებისა და ამ მოთხოვნის პროპორციულად სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ 0,01 ლარის დაკისრებაზე უარის თქმის მოთხოვნას, სააპელაციო პალატამ ამ ნაწილში სააპელაციო საჩივარი განუხილველად იმ საფუძლით დატოვა, რომ საჩივრის ღირებულება არ აღემატებოდა კანონით გათვალისწინებულ ოდენობას – 1 000 ლარს, ხოლო მხარის სასარგებლოდ გამოტანილ ნაწილში გადაწყვეტილების გაუქმების მოთხოვნაზე აპელანტს იმ საფუძლით ეთქვა უარი, რომ არც მოქმედი კანონმდებლობა და არც სასამართლო პრაქტიკა გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილის გასაჩვენების შესაძლებლობას არ ითვალისწინებდა.

წინამდებარე კერძო საჩივრის შესწავლით საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მხარე გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებას მოითხოვს შემდეგი საფუძვლებით:

ა) გასაჩივრებული განჩინებით სასამართლომ არასწორად განსაზღვრა ქონებრივ ნაწილში დავის საგნის ღირებულება, რადგან სარჩელით მოთხოვნილი იყო, როგორც ძირითადი სახელმეკრულებო ვალდებულებიდან გამომდინარე დავალიანების – 504,82 ლარის არარსებობის აღიარება, ისე ამ ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო დარიცხული დავალიანების არარსებობა, რომელიც დენადი და პროგრესირებადია (პროცენტი, ჯარიმა, საკომისიო მომსახურება და სხვა);

ბ) სააპელაციო პალატამ არასწორად განმარტა კანონი, რადგანაც სამოტივაციო ნაწილით დადგენილი ფაქტების გასაჩივრებას სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი ითვალისწინებს, ამასთანავე, არასწორად დადგენილ ფაქტებს გააჩნია პრეიუდიციული ძალა და სასამართლო განმარტებიდან გამომდინარე, ის შეიძლება მოგებული მხარის საწინააღმდეგოდ იქნას სხვა სასამართლო პროცესში გამოყენებული;

გ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არ შეიცავს დამაჯერებულ დასაბუთებას, სასამართლოს დასკვნებსა და მოსაზრებებს, ასევე კანონის ნორმებს, რომელთა შესწავლითაც მივიდა სასამართლო ამ გადაწყვეტილებამდე.

საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს კერძო საჩივრის ავტორის არგუმენტს, რომ სასამართლომ არასწორად განსაზღვრა დავის საგნის ღირებულება. ამ თვალსაზრისით პალატა განმარტავს, რომ სააპელაციო სამართალწარმოება წარმოადგენს პირ-

ველი ინსტანციის წესით მიღებული სასამართლო გადაწყვეტილების საფუძვლიანობის შემოწმების სამართლებრივ შესაძლებლობას, რომელიც კანონით იმპერატიულად განსაზღვრულ ფარგლებშია მოქცეული, შესაბამისად, მართლმსაჯულების ზემდგომი წესით განხილვისათვის კანონმდებლობა ადგენს გარკვეულ შეზღუდვებს, მართალია, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილია უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესაძლებლობა, თუმცა სასამართლოსადმი ხელმისაწვდომობის კონსტიტუციური უფლება არ წარმოადგენს აბსოლუტურ უფლებას და ის შეიძლება გარკვეულ, კანონისმიერ შეზღუდვას ეფუძნებოდეს. მართლმსაჯულების განხორციელებაზე უარის თქმა, როგორც პირველი, ისე ზემდგომი წესით საქმის განხილვისას ლეგიტიმურია, თუ ეს უარი კანონით პირდაპირ გათვალისწინებულ შეზღუდვას ემყარება და ასეთ დროს მხარის უფლება არ შეიძლება დარღვეულად ჩაითვალოს.

სწორედ ამგვარი შეზღუდვის გამოხატულებაა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 365-ე მუხლის დანაწესი, რომლის თანახმადაც სააპელაციო საჩივარი ქონებრივ-სამართლებრივ დავაში დასაშვებია იმ შემთხვევაში, თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 1 000 ლარს. ეს ღირებულება განისაზღვრება იმის მიხედვით, თუ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების რა ზომით შეცვლაზე შეაქვს საჩივარი მხარეს.

საქმის მასალების შესწავლით ირკვევა, რომ მხარე სააპელაციო წესით სადავოდ ხდოდა საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების იმ ნაწილს, რომლითაც მისი მოთხოვნა მიუღებელი შემოსავლის – 1 ლარის დაკისრების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა, სწორედ ამ მოთხოვნაზე უარის თქმის თანმდევი შედეგია სახელმწიფო ბაჟის 0,01 ლარის დაკისრება (სსსკ 53.1 მუხლი), ამდენად, ამ ნაწილში არ არსებობდა სააპელაციო საჩივრის განსახილველად დაშვების კანონისმიერი წინაპირობა.

მოცემულ შემთხვევაში, კერძო საჩვრის ავტორი სააპელაციო საჩვრის საგნის ღირებულებას და, შესაბამისად, განჩინების ამ ნაწილის გაუქმებას უკავშირებს არა მიუღებელი შემოსავლის ოდენობას, არამედ სხვა მოთხოვნის (გადაწყვეტილების დაკმაყოფილებული ნაწილის) ღირებულებას, რასაც საკაცო პალატა ვერ გაიზიარებს, ამასთანავე მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 41-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე, რომლითაც დადგენილია, რომ ფულის გადახდევის შესახებ სარჩელის საგნის ღირებულება გადასახდელი თანხით განისაზღვრება, შესაბამისად, სააპელაციო პალა-

ტამ სწორად განსაზღვრა სააპელაციო საჩივრის საგნის ღირებულება და მართებულად უთხრა უარი მხარეს ამ ნაწილში სააპელაციო საჩივრის განსახილველად მიღებაზე.

საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო პალატამ მიუღებელი შემოსავლის (1 ლარის) დაკისრების ნაწილში სააპელაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე მხარეს არსებითად სწორად უთხრა უარი, ამასთან, საკმარისად დაასაბუთა გადაწყვეტილება როგორც ფაქტობრივი, ისე სამართლებრივი თვასაზრისით, სააპელაციო სასამართლოს შეფასება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 365-ე მუხლის თაობაზე ანალოგიურია ამ ნორმის თაობაზე საკასაციო პალატის განმარტებისა (იხ. სუსგ №ას-1525-1531-2011, 7 ნოემბერი, 2011 წელი).

საკასაციო სასამართლო, უსაფუძლობის გამო, ვერ გაიზიარებს ასევე კერძო საჩივრის არგუმენტს, რომ სააპელაციო პალატამ არასწორად განმარტა კანონი და არასწორად მიიჩნია, რომ მხარეს, რომლის სასარგებლოდაცაა გამოტანილი გადანყვეტილება, უფლება არ აქვს გაასაჩივროს იგი სარეზოლუციო ნაწილის მიუხედავად. ამ თვალსაზრისით კერძო საჩივრის ავტორი უმეტესად მის მოსაზრებას ასაბუთებს ფაქტების პრეიუდიციულობით და მიიჩნევს, რომ სააპელაციო საჩივრის განსახილველად დაშვებაზე უარის თქმით, შესაძლოა, სამომავლოდ მოგებული მხარის ინტერესები დაირღვეს.

საკასაციო პალატა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, განმარტოს პრეიუდიციული მნიშვნელობის ფაქტის ცნება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, მხარეები თავისუფლდებიან მტკიცებულებათა წარმოდგენისაგან ისეთი ფაქტების დასადასტურებლად, რომლებსაც თუმცა ემყარება მათი მოთხოვნები, თუ შესაგებელი, მაგრამ დამტკიცებას არ საჭიროებენ. ესენია ფაქტები, რომლებიც დადგენილია ერთ სამოქალაქო საქმეზე სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადანყვეტილებით, თუ სხვა სამოქალაქო საქმეების განხილვისას იგივე მხარეები მონაწილეობენ.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ კანონიერ ძალაში შედის გადანყვეტილების სამოტივაციო ნაწილით დადგენილი მხოლოდ ის ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებიც, კანონის თანახმად, ასაბუთებენ, ამართლებენ სარეზოლუციო ნაწილს.

ფაქტების პრეიუდიციულობის შემოწმების დროს მნიშვნელობა ენიჭება არა მხოლოდ იმ პროცესუალურ-სამართლებრივ კრიტერიუმებს, რომლითაც განისაზღვრება კანონიერ ძალაში შესული გადანყვეტილების ფორმალური მოთხოვნები (სამოქა-

ლაქო საქმეზე კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება (განჩინება), გამოტანილი იმავე მხარეების მიმართ, რომლებიც მონაწილეობენ სხვა სამოქალაქო საქმის განხილვაში, არამედ მატერიალურ-სამართლებრივ კრიტერიუმებსაც (გადაწყვეტილებით დადგენილი იმ ფაქტობრივი გარემოებების შინაარსს, რომელი გარემოებების საფუძველზეც იქნა მიღებული გადაწყვეტილება).

ამდენად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დავაში მონაწილე მხარეების მიმართ სხვა სამოქალაქო საქმეზე მიღებულ, კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილით დადგენილი ფაქტისათვის პრეიუდიციული ძალის მინიჭების საკითხის გადაწყვეტისას სასამართლო უნდა დარწმუნდეს, რომ კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი ეფუძნება იმ ფაქტს, რომელიც იურიდიულად ამართლებს მას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ეს ფაქტი არ შეიძლება მიჩნეულ იქნას პრეიუდიციულად და ის უნდა იქნას შეყვანილი მტკიცების საგანში (იხ. სუსგ №ას-455-769-09, 3 დეკემბერი, 2009 წელი, სუსგ №ას-146-140-2012, 12 ივლისი, 2012 წელი).

ამდენად, მხარის პრეტენზია, რომ ფაქტის არასწორად დადგენა იძლევა მისი გასაჩივრების შესაძლებლობას, სამართლებრივ დასაბუთებას მოკლებულია, ვინაიდან სარჩელის დაკმაყოფილებული ნაწილი ყოველთვის მოსარჩელის სასარგებლოდ დადგენილ ფაქტს ემყარება და მისი სხვა პროცესში პრეიუდიციულად არსებობა მხარის სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების გასაჩივრების შესაძლებლობას არ იძლევა.

ამასთანავე, საყურადღებოა, ის გარემოებაც, რომ წინამდებარე დავა არ არის დასრულებული (სააპელაციო სასამართლოს წარმოებაშია ასევე სს „ბ-ის“ სააპელაციო საჩივარი) და გ. ქ-ს, როგორც სს „პ-ის“ სააპელაციო საჩივრის საპროცესო სუბიექტს, სააპელაციო შესაგებლის ფარგლებში სრული შესაძლებლობა აქვს, სადავოდ გახადოს ზემოაღნიშნული გარემოება, რასაც საქმის განხილვის დროს შესაბამისი შედეგი მოჰყვება, გარდა აღნიშნულისა, პალატა განმარტავს, რომ საპროცესო კანონმდებლობა უშვებს რა არასრულყოფილი გადაწყვეტილების ნაკლის გამოსწორების შესაძლებლობასაც გადაწყვეტილების განმარტების, უსწორობათა, აშკარა არითმეტიკული შეცდომების გასწორებისა თუ დამატებითი გადაწყვეტილების გამოტანის გზით, ამავე დანაწესებით იმპერატიულად ადგენს გადაწყვეტილების ნაკლის გასწორებას სარეზოლუციო ნაწილით დადგენილი შედეგის შეუცვლელად (სსსკ 260-262-ე მუხლები).

საკასაციო სასამართლო სავსებით იზიარებს გასაჩივრებულს განჩინების სამართლებრივ დასაბუთებას იმ ნაწილში, რომელითაც სააპელაციო სასამართლომ განმარტა სააპელაციო საჩივრის სუბიექტები და ობიექტი და მიიჩნევს, რომ იგი აბსოლუტურად შეესაბამება როგორც მოქმედ კანონმდებლობას, ისე არსებულ სასამართლო პრაქტიკას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 364-ე მუხლი ასევე წარმოადგენს იმ საკანონმდებლო შეზღუდვათა თვალსაჩინო მაგალითს, როდესაც დაშვებულია მხარისათვის გადაწყვეტილების ზემდგომი წესით გასაჩივრებაზე უარის თქმა, თუ მხარის სააპელაციო პრეტენზია მის სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების გაუქმების მოთხოვნას ემყარება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 364-ე მუხლი, ლოგიკური განმარტების საფუძველზე, სამართალწარმოების იმ მხარეს მოიაზრებს, ვისაც სამართალწარმოების აქტის აღსრულება უნარიანი ნაწილით დაუდგინდა გარკვეული ვალდებულება ან უარი ეთქვა უფლების იმგვარ რეალიზაციაზე, ვიდრე მას მიაჩნია. წინააღმდეგ შემთხვევაში, გამოდის, რომ მხარე სადავოდ სწორედ მის სასარგებლოდ გამოტანილ გადაწყვეტილებას ხდის.

დამკვიდრებული ეთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის თანახმად, „გადაწყვეტილების მხოლოდ აღწერილობითი და სამოტივაციო ნაწილების გასაჩივრება დაუშვებელია, რადგან მოქმედი სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი ითვალისწინებს მხარის მიერ სააპელაციო წესით პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების მხოლოდ სარეზოლუციო ნაწილის ან მისი რომელიმე პუნქტის გასაჩივრების შესაძლებლობას“. საკასაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 264-ე და 266-ე მუხლების ანალიზის საფუძველზე განმარტა გადაწყვეტილების ფორმალური და მატერიალური კანონიერი ძალა, რომელიც პირველ შემთხვევაში გულისხმობს მიმდინარე პროცესში დავის განხილვის დამთავრებას, ხოლო მატერიალური კანონიერი ძალა უზრუნველყოფს გადაწყვეტილების საბოლოო ხასიათსა და სავალდებულობას არა მარტო კონკრეტული პროცესისათვის, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც. პალატამ აღნიშნა ასევე, რომ „გადაწყვეტილების კანონიერ ძალას გააჩნია კანონით განსაზღვრული სუბიექტური და ობიექტური ფარგლები, რომელიც აზუსტებს გადაწყვეტილების მოქმედების საზღვრებს. გადაწყვეტილების კანონიერი ძალა ვრცელდება საქმის განხილვაში მონაწილე პირთა წრეზე (სუბიექტური ფარგლები) და გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილზე (ობიექტური ფარგლები). შესაბამისად, გასაჩივრებას ექვემდებარება გა-

დანყვეტილება, თუ სადავოა მისი სარეზოლუციო ნაწილით და არა აღწერილობითი ან სამოტივაციო ნაწილით დადგენილი ფაქტი“ (იხ. სუსგ №ას-710-1011-09, 7 სექტემბერი, 2009 წელი, №ას-797-750-2012, 4 ივნისი, 2012 წელი).

საკასაციო პალატა ასევე ვერ გაიზიარებს კერძო საჩვრის ავტორის პრეტენზიას, რომ სააპელაციო სასამართლოს განჩინება დაუსაბუთებელია. ამ თვალსაზრისით სასამართლო მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 390-ე მუხლზე, რომლითაც განსაზღვრულია სააპელაციო სასამართლოს განჩინებისადმი კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები და მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული განჩინება სრულად შეესაბამება ამ მოთხოვნებს, უფრო მეტიც, საკასაციო პალატა მხედველობაში იღებს „ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის“ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის დათქმას, რომლის მიხედვითაც, სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლისსამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

აღნიშნული საერთაშორისო აქტით განმტკიცებული სამართლიანი სასამართლოს უფლება გულისხმობს სასამართლოს ვალდებულებას, დაასაბუთოს მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება. პროცესის მონაწილეებისათვის, ისევე, როგორც საზოგადოებისათვის, ნათელი უნდა იყოს განსჯის ის პროცესი, რომელიც სასამართლომ გაიარა კონკრეტული გადაწყვეტილების მიღებამდე. გადაწყვეტილებაში ასახული უნდა იყოს სასამართლოს მოსაზრებები და სამართლებრივი დასკვნები, რომლებმაც დავის სწორედ ამგვარი გადაწყვეტა გამოიწვია.

განსახილველ შემთხვევაში, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინება სრულად შეესაბამება როგორც საერთაშორისო, ისე ეროვნული კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს, რაც, ასევე, კერძო საჩვრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძველია.

საკასაციო პალატა ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზეც, რომ გ. ქ-ი სარჩელის აღძვრის დროისათვის დავალიანებისა და ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საჯარიმო სანქციების არარსებობის აღიარებას მოითხოვდა. მოსარჩელემ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-40 მუხლის პირველი ნაწილისა და 41-ე მუხლის

პირველი ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად, დავის საგნის ღირებულება, როგორც სარჩელით, ისე კერძო საჩვირით 1 986.97 ლარით განსაზღვრა, რაც გაზიარებულია ქვემდგომი სასამართლოების მიერაც, მართალია, კერძო საჩვიარში მხარე მიუთითებს დენად საჯარიმო სანქციებზე, რომელთა დარიცხვაც საქმის განხილვის ამ ეტაპზეც მიმდინარეობს, თუმცა, საუარესოდ შებრუნების დაუშვებლობის პრინციპიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ დავის საგნის ღირებულების გათვალისწინებით, იგი მაგისტრატი მოსამართლის განსჯად დავად უნდა იქნას მიჩნეული.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-14 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მაგისტრატი მოსამართლეები პირველი ინსტანციით განიხილავენ ქონებრივ დავებს, თუ სარჩელის ფასი არ აღემატება 2000 ლარს. ამავე კოდექსის 39-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, მაგისტრატი მოსამართლის განსჯად საქმეზე სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა ყველა ინსტანციის სასამართლოში შეადგენს ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ოდენობის ნახევარს.

საქმეში წარმოდგენილი სახელმწიფო ბაჟის გადახდის დამდასტურებელი მტკიცებულებებით დგინდება, რომ გ. ქ-ის წარმომადგენელმა ი.პ-მა, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, კერძო საჩვიარზე გადაიხადა 50 ლარი. ამავე ნორმის მე-2 ნაწილით კი, დადგენილია ამ თანხის განახევრების აუცილებლობა, შესაბამისად, მხარემ ზედმეტად გადაიხადა 25 ლარი ($50/2=25$).

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-7 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ არ არსებობს სამოქალაქო საპროცესო ნორმა, რომელიც არეგულირებს სასამართლო წარმოების დროს წარმოშობილ ურთიერთობას, სასამართლო იყენებს საპროცესო სამართლის იმ ნორმას, რომელიც ანესრიგებს მსგავს ურთიერთობას (კანონის ანალოგია). იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ კანონმდებლობა მსგავს შემთხვევას არ არეგულირებს, საკასაციო პალატა თვლის, რომ ზედმეტად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის დაბრუნების სამართლებრივ საფუძვლად უნდა მიუთითოს ამავე კოდექსის 42-ე მუხლი, რომლითაც განსაზღვრულია შემდეგი: თუ სარჩელის აღძვრის მომენტში შეუძლებელია დავის საგნის ღირებულების ზუსტად განსაზღვრა, სახელმწიფო ბაჟის ოდენობას წინასწარ განსაზღვრავს მოსამართლე, შემდეგ კი ხდება დამატებით გადახდევინება ან ზედმეტად გადახდილის უკან დაბრუნება საქმის გადაწყვეტისას დადგენილი სარჩელის ფასის შესაბამისად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 419-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გ. ქ-ის კერძო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს უსაფუძვლობის გამო.

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 31 დეკემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად.

3. გ. ქ-ს (პ/№.....) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“, ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაუბრუნდეს ი. პ-ის მიერ 2015 წლის 4 თებერვლის №5869979 საგადახდო დავალებით გადახდილი სახელმწიფო ბაჟიდან ზედმეტად გადახდილი 25 ლარი.

4. საკასაციო პალატის განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების
გამოყენება**

განჩინება

№ას-1121-1068-2014

20 ნოემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: თ. თოდრია (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ზ. ძლიერიშვილი,
ბ. ალავეიძე

დავის საგანი: უკანონო მფლობელობიდან ნივთის გამოთხოვა

აღწერილობითი ნაწილი:

ე. ჩ-მ სარჩელი აღძრა სასამართლოში მოპასუხე მ. ვ-ის მიმართ და მოითხოვა მოპასუხის უკანონო მფლობელობიდან ქ.თბილისში, ს-ის ქ. №55-ში მდებარე უძრავი ნივთის (საკადას-

ტრო კოდი) გამოთხოვა.

მოპასუხემ წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 23 იანვრის გადაწყვეტილებით ე. ჩ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა. მ. ვ-ის უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვილ იქნა ქ.თბილისში, ს-ის ქ. №55-ში მდებარე უძრავი ქონება (საკადასტრო კოდი №...) და გამოთავისუფლებულ მდგომარეობაში გადაეცა ე. ჩ-ს.

აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მ. ვ-მ და მოითხოვა მისი გაუქმება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 29 სექტემბრის განჩინებით მ. ვ-ის წარმომადგენლის შუამდგომლობა მონინალმდეგე მხარის სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობის გამო დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა. მ. ვ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მ. ვ-მ და მოითხოვა მისი გაუქმება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 10 ნოემბრის განჩინებით მ. ვ-ის საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი 391-ე მუხლის მიხედვით დასაშვებობის შესაბამისად.

2014 წლის 19 ნოემბერს მ. ვ-მ განცხადებით მომართა საკასაციო პალატას და მოითხოვა გადაწყვეტილების მიღებამდე სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებით გამოსახლების პროცესის შეჩერება იმ საფუძველით, რომ მონინალმდეგე მხარე ე. ჩ-ის განცხადების საფუძველზე, დაწყებულია საალსრულე-ბო წარმოება.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების შესწავლისა და განცხადების საფუძველიანობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ მ. ვ-ის განცხადება არ უნდა დაკმაყოფილდეს და შემდეგი გარემოებათა გამო:

საქმეში არსებული მასალებით დასტურდება, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 23 იანვრის გადაწყვეტილებით ე. ჩ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა. მ. ვ-ის უკანონო მფლობელობიდან გამოთხოვილ იქნა ქ.თბილისში, ს-ის ქ. №55-ში მდებარე უძრავი ქონება და გამოთავისუფლებულ მდგომარეობაში გადაეცა ე. ჩ-ს.

საქმის მასალებით ასევე ირკვევა, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 29 სექტემბრის განჩინებით მ. ვის წარმომადგენლის შუამდგომლობა მოწინააღმდეგე მხარის სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობის გამო დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა და ძალაში დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს გასაჩივრებული გადაწყვეტილება.

განმცხადებელი, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის შესაბამისად, ითხოვს უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებით გამოსახლების პროცესის შეჩერებას იმ საფუძვლით, რომ მოწინააღმდეგე მხარე ე. ჩ-ის განცხადების საფუძველზე, დაწყებულია საალსრულებო წარმოება, რაც სასამართლოს აზრით, ვერ გახდება განცხადების დაკმაყოფილების საფუძველი შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 271-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია უზრუნველყოს იმ გადაწყვეტილების აღსრულება, რომელიც გადაცემული არ არის დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად XXIII თავით დადგენილი ნესების შესაბამისად. ამავე კოდექსის 191-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მოსარჩელეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განცხადებით, რომელიც უნდა შეიცავდეს მითითებას იმ გარემოებებზე, რომელთა გამოც უზრუნველყოფის ღონისძიებათა მიუღებლობა გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას და შესაბამის დასაბუთებას, თუ უზრუნველყოფის რომელი ღონისძიების გატარება მიაჩნია მოსარჩელეს აუცილებლად. თუ სასამართლოს გაუჩნდება დასაბუთებული ვარაუდი, რომ უზრუნველყოფის ღონისძიებათა მიუღებლობა გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას, მას გამოაქვს განჩინება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება ემყარება მოსამართლის ვარაუდს, რომ მხარის სასარჩელო მოთხოვნა შესაძლოა დაკმაყოფილდეს. ასეთი ვარაუდი გავლენას არ ახდენს სასამართლოს მიერ შემდგომი გადაწყვეტილების გამოტანაზე.

მითითებული ნორმების ანალიზი ცხადყოფს, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების ინსტიტუტი თავისი არსით ემსახურება მოსარჩელის უფლებების დაცვას და მისი გამოყენების მიზანია გადაწყვეტილების აღსრულების ხელშეწყობა, შესაბამისად, განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ შეიძლება შეიტანოს მოსარჩელემ, ასევე მესამე პირმა დამოუკიდებელი სასარჩელო მოთხოვნით. მოპასუხეს კი – მხოლოდ

იმ პირობით, თუ მას აღძრული აქვს შეგებებული სარჩელი და მოითხოვს მის უზრუნველყოფას.

განსახილველ შემთხვევაში ირკვევა, რომ განმცხადებელი მ. ვ-ე მოპასუხეა, რაც ცხადყოფს, რომ ამ უზრუნველყოფის ინსტიტუტის რეალიზებით მისი კანონიერი უფლებების დაცვა ვერ განხორციელდება, რაც განცხადების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის წინაპირობას წარმოადგენს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მი-აჩნია, რომ მ. ვ-ის განცხადება უსაფუძვლოა და იგი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197, 197¹ მუხლის მე-4 ნაწილით, 271-ე, 419-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მ. ვ-ის განცხადება არ დაკმაყოფილდეს.
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გა-საჩივრდება.

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება

განჩინება

№ას-1095-1044-2014

31 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ბ. ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
პ. ქათამაძე

დავის საგანი: სააღსრულებო ფურცლით გათვალისწინებული თანხის ოდენობის შემცირება

აღწერილობითი ნაწილი:

ი. თ-მ სარჩელი აღძრა სასამართლოში ქ. ვ-ას მიმართ პირგა-

სამტეხლოს, ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე ძირითადი თანხის – 13 000 აშშ დოლარის 0,3%-ის დაკისრების ნაწილში ნოტარიუს ი.ბ-ის მიერ 2013 წლის 8 ივლისს გაცემული სააღსრულებო ფურცლის გაუქმებისა და ამავე სააღსრულებო ფურცლით გათვალისწინებული სესხის ძირითადი თანხის – 13 000 აშშ დოლარის გადახდილად მიჩნევის მოთხოვნით.

სასამართლო სხდომაზე მოპასუხემ სარჩელი ნაწილობრივ, პირგასამტეხლოს ნაწილში ცნო, ხოლო ძირითადი ვალდებულების ნაწილში ი. თ-ის მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 6 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, პირგასამტეხლოს დაკისრების ნაწილში გაუქმდა სადავო სააღსრულებო ფურცელი, დანარჩენ ნაწილში მოსარჩელეს უარი ეთქვა მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე. ამავე გადაწყვეტილებით ნაწილობრივ გაუქმდა საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 15 აგვისტოს განჩინებით გამოყენებული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება, რომლითაც ძირითადი ვალდებულების – 13 000 აშშ დოლარის ნაწილში შეჩერდა 2013 წლის 8 ივლისს ნოტარიუს ი. ბ-ის მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცლის აღსრულება.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ.

სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა ი. თ-მ და სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით მოითხოვა 2010 წლის 25 ოქტომბრის სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ქ. ვ-ას მოთხოვნის უფლებაზე ყადაღის დადება იმ საფუძვლით, რომ განმცხადებლისთვის ცნობილი გახდა მოპასუხის მიერ ამ უფლების სხვა პირისათვის დათმობის შესახებ, რის შედეგადაც ი.თ-ს მიადგება ზიანი. მოთხოვნის უფლების შემძენი მოსარჩელეს განმეორებით მოსთხოვს მის მიერ უკვე გადახდილ თანხას.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 24 სექტემბრის განჩინებით განცხადება არ დაკმაყოფილდა, რაც საჩივრით გაასაჩივრა ი. თ-მ, მოითხოვა მისი გაუქმება და განცხადების დაკმაყოფილება შემდეგი საფუძვლებით:

ი. თ-ს მოწინააღმდეგე მხარისათვის გადახდილი აქვს როგორც სესხის სარგებელი, ისე ძირი თანხა, მიუხედავად აღნიშნულისა, ასევე სააპელაციო სასამართლოში საქმის განხილვისა, საჩივრის ავტორისათვის ცნობილი გახდა, რომ ქ. ვ-ა აპი-

რებს მხარეთა შორის სადავოდ გამხდარი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოთხოვნის უფლების დათმობას, ასეთ შემთხვევაში შემძენი განმეორებით მოითხოვს უკვე გადახდილი თანხის ანაზღაურებას.

სააპელაციო სასამართლოს განმარტებით, მართალია, მოთხოვნის მიმღებზე მოთხოვნა იმავე სახით გადავა, რა სახითაც იგი თავდაპირველ მფლობელს გააჩნდა, თუმცა, მიუხედავად საჩივრის ავტორის მიერ მოპასუხისათვის თანხის რეალურად გადახდისა, ქ. ვ-ამ ნოტარიუსის სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე მანაც მოითხოვა მოვალის მიერ უკვე შესრულებული ვალდებულების განმეორებით შესრულება.

იმ შემთხვევაში, თუ არ დაკმაყოფილება აპელანტის მოთხოვნა სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების თაობაზე, სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულება შეუძლებელი აღმოჩნდება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 7 ოქტომბრის განჩინებით საჩივარი არ დაკმაყოფილდა დაუსაბუთებლობის გამო და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹ მუხლის შესაბამისად, განსახილველად გადმოეცა უზენაეს სასამართლოს. სააპელაციო პალატამ დადგინოდა მიიჩნია შემდეგი გარემოებები:

სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ი.თ-მ, ამდენად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება ამ ნაწილში (მათ შორის უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმების ნაწილში) კანონიერ ძალაში არ არის შესული. სააპელაციო სასამართლოს შეფასების საგანს წარმოადგენს ნოტარიუს ი. ხ-ის მიერ 2013 წლის 8 ივლისს გაცემული სააღსრულებო ფურცლით გათვალისწინებული ვალდებულების – 13 000 აშშ დოლარის გადახდილად მიჩნევის საკითხი.

სააპელაციო პალატის 2014 წლის 24 სექტემბრის განჩინებით ი.თ-ს უარი ეთქვა სარჩელს უზრუნველყოფის შესახებ განცხადების დაკმაყოფილებაზე.

სასამართლომ საჩივრის ავტორის მიერ მითითებული გარემოებების პასუხად მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და განმარტა, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის არსი გადაწყვეტილების აღსრულების მოსალოდნელი დაბრკოლების თავიდან აცილებაა, რაც ემყარება ვარაუდს, რომ მოპასუხემ სარჩელის მოთხოვნისაგან თავის არიდების მიზნით შესაძლოა განახორციელოს იმგვარი მოქმედება, რაც შეუძლებელს გახდის ან დააბრკოლებს გადაწყვე-

ტილების აღსრულებას. სააპელაციო პალატამ ასევე მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 198-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, 199-ე, 201-ე მუხლებზე და განმარტა, რომ კრედიტორს უფლება აქვს, მოვალის თანხმობის გარეშე მოთხოვნა მესამე პირს დაუთმოს იმ შემთხვევაში, თუ არ არსებობს მოთხოვნის დათმობის აკრძალვის კანონით გათვალისწინებული საფუძვლები. ახალ მფლობელზე მოთხოვნა იმავე სახით გადადის, როგორც იგი წინა მფლობელის ხელში იყო. მოვალეს ახალი მფლობელის წინაშე უფლება აქვს, თავი დაიცვას ყველა იმ საშუალებით, რისი უფლებაც ძველი მფლობელის წინაშე გააჩნდა. სასამართლოს განმარტებით, მოთხოვნის დათმობა შინაარსობრივად წარმოადგენს მატერიალურ-სამართლებრივ ურთიერთობაში უფლებამონაცვლეობის დაშვებას და არა ერთი და იმავე მოთხოვნის რამდენჯერმე შესრულების წინაპირობას, რაც სასამართლომ განცხადების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძვლად მიიჩნია.

პალატამ არ გაიზიარა საჩივრის ავტორის მითითება სესხის ძირი თანხის ნაწილში ვალდებულების შესრულების თაობაზე და განმარტა, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების საკითხის გადაწყვეტა სარჩელის საფუძვლიანობის შემოწმებას არ უკავშირდება, ეს საკითხი დგინდება მხოლოდ მტკიცებულებათა შეფასებისა და ფაქტობრივი გარემოებების შემოწმების შედეგად, ხოლო სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებას საფუძვლად უდევს სასამართლოს ვარაუდი, რომ დავის საგანს ესაჭიროება დაცვა, რაც, მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მოსაზრებით არ დასტურდებოდა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების შესწავლისა და ი. თ-ის საჩივრის საფუძვლიანობის ანალიზის შედეგად მიიჩნევს, რომ საჩივარში მითითებული გარემოებები უსაფუძვლოა და არ ქმნის გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების წინაპირობებს შემდეგი გარემოებების გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹ მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოში საჩივარი განიხილება ამ კოდექსის 419-ე და 420-ე მუხლებით დადგენილი წესებით. ამავე კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად, კერძო საჩივრების განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარმოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით, თავის მხრივ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით დადგენილია, რომ საკასაციო სასამარ-

თლო არ დააკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს თუ: ა) კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი; ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას საფუძვლად არ უდევს კანონის დარღვევა; გ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად იმისა, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს შესაბამის დასაბუთებას.

საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე შემდეგ გარემოებებზე:

წინამდებარე დავის საგანს წარმოადგენს მოვალის მიერ სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულების დადასტურება, კერძოდ, მოსარჩელე ამტკიცებს, რომ მას სრულად აქვს შესრულებული 2010 წლის 25 ოქტომბრის სესხისა და იპოთეკის ხელშეკრულებით ნაკისრი თანხის გადახდის ვალდებულება, შესაბამისად, მოითხოვს ამ ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემულ სააღსრულებო ფურცელში ცვლილების შეტანას: პირგასამტეხლოს ნაწილში სააღსრულებო ფურცლის გაუქმებასა და 13 000 აშშ დოლარის გადახდილად აღიარებას (იხ. სასარჩელო მოთხოვნა);

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 6 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი პირგასამტეხლოს ნაწილში დაკმაყოფილდა, შესაბამისად, ამ ნაწილში გაუქმდა ნოტარიუსის მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცელი, ამავე გადაწყვეტილებით მოსარჩელეს უარი ეთქვა სესხის ძირი თანხის გადახდილად აღიარებაზე, რაც შეეხება საქალაქო სასამართლოს მიერ გამოყენებულ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებას, სასამართლომ სააღსრულებო ფურცლის მოქმედების შეჩერება გააუქმა სესხის ძირი თანხის – 13 000 აშშ დოლარის ნაწილში;

საქმეში წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის თანახმად, მოსარჩელემ სააპელაციო წესით მოითხოვა გადაწყვეტილების გაუქმება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში (იხ. სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა), ამდენად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 264-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, გადაწყვეტილება მხოლოდ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნის ფარგლებში არ შესულა კანონიერ ძალაში;

სააპელაციო სასამართლოში წარდგენილი განცხადებითა და საჩივრით ი. თ-ე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების ზომად მოითხოვს სესხისა და იპოთეკის სადავო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე კრედიტორის მოთხოვნის უფლებაზე ყადაღის დადებას, თავის მხრივ, მოთხოვნას მხარე ასაბუთებს იმით, რომ კრედიტორი აპირებს გაასხვისოს ხელშეკრულებიდან გა-

მომდინარე მოთხოვნა, მოვალეს ვალდებულება სრულად აქვს შესრულებული და ახალი მფლობელი განმეორებით მოსთხოვს თანხის გადახდას.

საკასაციო პალატა ვერ გაიზიარებს ი. თ-ის მოსაზრებას და მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, არ არსებობს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების წინაპირობები, კერძოდ, სამოქალაქო კოდექსის 198-ე მუხლის პირველი ნაწილით გარანტირებულია მოთხოვნის უფლების მქონე პირის – კრედიტორის უფლებამოსილება, სხვა პირს საკუთრებაში გადასცეს იმგვარი მოთხოვნები და უფლებები, რომელთა დათმობა და დაგირავებაც შესაძლებელია, ამგვარი დათმობისათვის მოვალის თანხმობის საჭიროება კანონით დადგენილი არაა, თუმცა დათმობის გარიგება არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს თავად ვალდებულების არსს, მოვალესთან შეთანხმებას ან კანონს (სკ 199.1). ასეთ დროს მოვალის ინტერესები ჯეროვნადაა დაცული და მოთხოვნის დათმობით მას რაიმე დამატებით ვალდებულება არ წარმოეშობა, კერძოდ, 198-ე მუხლის პირველი ნაწილის ბოლო წინადადებიდან გამომდინარე, მოთხოვნები და უფლებები ახალ პირზე გადადის ისეთსავე მდგომარეობაში, როგორშიც ისინი ძველი მფლობელის ხელში იყვნენ, ხოლო 201-ე მუხლის მე-2 ნაწილიდან გამომდინარე, მოვალეს უფლება აქვს ნაუყენოს ახალ მფლობელს ყველა ის შესაგებელი, რაც მას ჰქონდა თავდაპირველი მფლობელის მიმართ მოთხოვნის დათმობის შესახებ ცნობის მიღების დროისათვის.

თავის მხრივ, სამოქალაქო კოდექსის 199-ე მუხლის მე-2 ნაწილით ამომწურავადაა განსაზღვრული მოვალის ინტერესებისათვის მოთხოვნის დათმობის სამართლებრივი შედეგი – თავდაპირველი მფლობელის ადგილს იკავებს მესამე პირი.

ამდენად, საკასაციო პალატა სრულად იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების დასკვნას, რომ მოთხოვნის დათმობის შემთხვევაში აპელანტს რაიმე დამატებითი ვალდებულება არ წარმოეშობა. დათმობა, შესაძლოა, მხოლოდ მოპასუხის, როგორც მატერიალურ-სამართლებრივი ურთიერთობის მხარის უფლებამონაცვლეობის საფუძველი გახდეს, ხოლო საქმის მასალების არსებითად შესწავლის შედეგად თუ სასამართლო მივა დასკვნამდე, რომ მოსარჩელეს ვალდებულება შესრულებული აქვს უფლების თავდაპირველი მფლობელის მიმართ, სასამართლოს გადანყვეტილება იმავე ძალის მატარებელი იქნება მოთხოვნის ახალი მფლობელისათვის, როგორც ქ. ვ-ას მიმართ იქნებოდა.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის თანახმად, სარჩელის უზრუნ-

ველყოფის ღონისძიების მიზანი მართლმსაჯულების რეალური განხორციელების ამოცანას ემსახურება და სასამართლოს მიერ ქვეყნის სახელით მიღებული გადაწყვეტილებით დადგენილი სიკეთით კრედიტორის სარგებლობის ხელშეწყობაა, რათა გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის დროისათვის მისი ინტერესი მოვალის არაკეთილსინდისიერების გამო არ შეილახოს, ხოლო მართლმსაჯულება ფორმალური ხასიათის მატარებელი არ გახდეს. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება, ერთი მხრივ, როგორც აღინიშნა, გადაწყვეტილებით დადგენილი მართლმსაჯულების აღსრულების ხელშეწყობას ისახავს მიზნად და, მეორე მხრივ, ამ ღონისძიების გატარების შედეგად დაცული უნდა იყოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლით განსაზღვრული ბალანსი მხარეთა თანასწორობისა. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებით უსაფუძვლოდ არ უნდა შეიზღუდოს მოპასუხის კანონიერი ინტერესი. აღნიშნული დასკვნის საფუძველს იძლევა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის პირველი ნაწილის დანაწესი, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება ემყარება მოსამართლის ვარაუდს, რომ მხარის სასარჩელო მოთხოვნა შეიძლება დაკმაყოფილდეს. ასეთი ვარაუდი გავლენას არ ახდენს სასამართლოს მიერ შემდგომი გადაწყვეტილების გამოტანაზე.

მოცემულ შემთხვევაში გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ მოსარჩელის მიერ მითითებული წინაპირობები არ ქმნის იმ ვარაუდის საფუძველს, რომ გადაწყვეტილების შემდგომი აღსრულება გართულდება ან შეუძლებელი გახდება, რაც მხარის მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის უპირობო საფუძველია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹, 419-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ი. თ-ის საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 24 სექტემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად.
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების
გამოყენება**

განჩინება

№ას-1220-1161-2014

27 ნოემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა**

მოსამართლე ნ. ბაქაქური

დავის საგანი: სამკვიდროს მონაწილის ბათილად ცნობა, თანამესაკუთრედ აღიარება

აღწერილობითი ნაწილი:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 25 მარტის გადაწყვეტილებით მ. ჩ-ის სარჩელი სამკვიდრო მონაწილის ბათილად ცნობისა და თანამესაკუთრედ აღიარების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მ. ჩ-მ და მოითხოვა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლა და საქმის დაბრუნება იმავე სასამართლოში ხელახლა განსახილველად.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით მ. ჩ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 25 მარტის გადაწყვეტილება.

2014 წლის 26 ნოემბერს მ. ჩ-მ განცხადებით მომართა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა საკასაციო პალატას და მოითხოვა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე და 198-ე მუხლების შესაბამისად, უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით უძრავ ნივთზე (რომლის საკადასტრო კოდია №.....) მოპასუხისათვის მისი კუთვნილი წილის გასხვისების აკრძალვა.

განმცხადებლის განმარტებით, თბილისის საქალაქო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა მისი სარჩელი უძრავ ნივთზე მესაკუთრედ ცნობის შესახებ. მითითებული გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრით გაასაჩივრა. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით არ დაკმაყოფილდა სააპელაციო საჩივარი, რომელსაც არ ეთანხმება და აპირებს საკასაციო საჩივრით გასაჩივრებას. განმცხადებლის მი-

თითებით, არსებობს იმის ალბათობა, რომ მოპასუხემ გაასხვი-სოს სადავო უძრავი ქონება, რაც სარჩელის შესაძლო დაკმაყოფილების შემთხვევაში, შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო საქმის მასალების შესწავლისა და განცხადების საფუძვლიანობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ მ. ჩ-ის განცხადება უნდა დარჩეს განუხილველად შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 25 მარტის გადაწყვეტილებით მ. ჩ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც ძალაში დარჩა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 22 ოქტომბრის განჩინებით. დადგენილია ასევე, რომ 2014 წლის 26 ნოემბერს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების მოთხოვნით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას განცხადებით მიმართა მ. ჩ-მ და მოითხოვა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე და 198-ე მუხლების შესაბამისად, უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით უძრავ ნივთზე (რომლის საკადასტრო კოდია №.....) მოპასუხისათვის მისი კუთვნილი წილის გასხვიების აკრძალვა. ანალოგიური განცხადებით მ. ჩ-მ იმავე დღეს, 2014 წლის 26 ნოემბერს, მომართა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა საკასაციო პალატას.

საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXIII თავით განსაზღვრული სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების ინსტიტუტი თავისი არსით ემსახურება მოსარჩელის უფლებების დაცვას და მისი გამოყენების მიზანია გადაწყვეტილების აღსრულების ხელშეწყობა, შესაბამისად, განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ შეიძლება შეიტანოს მოსარჩელემ, ასევე მესამე პირმა დამოუკიდებელი სასარჩელო მოთხოვნით.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 193-ე მუხლის შესაბამისად, განცხადებას სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ გადაწყვეტს ამ სარჩელის განმხილველი სასამართლო განცხადების შეტანიდან ერთი დღის ვადაში, მოპასუხისთვის შეუტყობინებლად.

საქმის მასალების შესაბამისად დადგენილია, რომ მოცემული საქმის განმხილველი სასამართლო თბილისის სააპელაციო

სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა, რომელმაც იმსჯელა მ. ჩ-ის განცხადების საფუძვლიანობაზე და უარი უთხრა განმცხადებელს მოთხოვნის დაკმაყოფილებაზე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან საკასაციო ინსტანციის სასამართლო (საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა საკასაციო პალატა) ამ ეტაპზე არ წარმოადგენს საქმის განმხილველ სასამართლოს, სარჩელის უზრუნველყოფის ინსტიტუტის რეალიზებით ვერ განხორციელდება განმცხადებლის კანონიერი უფლებების დაცვა, რაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 193-ე მუხლის შესაბამისად, განცხადების განუხილველად დატოვების წინაპირობას წარმოადგენს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 193, 419-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. მ. ჩ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების თაობაზე დარჩეს განუხილველად;
2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების
გამოყენება**

განჩინება

№ას-617-587-2013

26 ივნისი, 2013 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა**
**შემადგენლობა: ბ. ალავეიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
თ. თოდრია,
პ. ქათამაძე**

დავის საგანი: მშობლის წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების შეზღუდვა

აღწერილობითი ნაწილი:

ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელმა ნ. გ-მა სარჩელი აღძრა სასამართლოში გ. პ-ის მიმართ მშობლის წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების შეზღუდვის შესახებ.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 16 იანვრის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, გ. პ-ს მშობლის წარმომადგენლობითი უფლებამოსილება ა. პ-ის მიმართ შეეზღუდა, რაც მოპასუხემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 10 აპრილის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება გ. პ-მა გაასაჩივრა საკასაციო წესით, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 17 ივნისის განჩინებით გ. პ-ის საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლით და ამავე კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად.

2013 წლის 26 ივნისს ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელმა ნ. გ-მა განცხადებით მიმართა საკასაციო სასამართლოს და მოითხოვა, სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით, საჯარო რეესტრში ა. პ-ის სახელზე თანასაკუთრების უფლებით

აღრიცხულ ქ.თბილისში, ზ. ბ-ის (ყოფილი ე-ის) ქუჩა №1-ში მდებარე 20 კვ.მ №42 ბინას (საკადასტრო კოდი №...) დაედოს ყადაღა მოცემულ საქმეზე საბოლოო სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებამდე შემდეგი საფუძვლებით:

ნ. გ-ი არის ... წელს დაბადებული ა. პ-ის დეიდა, რომელიც ა.პ-ის დედის – ზ. გ-ის გარდაცვალების შემდეგ ყველანაირად ზრუნავდა დისშვილზე და 2001 წლის 31 ივლისიდან იყო მისი მეურვე. ამჟამადაც ა. პ-ი ცხოვრობს ნ. გ-ან, რომელიც უზრუნველყოფს მას მატერიალურად და ხელმძღვანელობს მის აღზრდას.

1999 წელს ზ. გ-ის გარდაცვალების შემდეგ ქ.თბილისში, ზ.ბ-ის (ყოფილი ე-ის) ქუჩა №1-ში მდებარე 20 კვ.მ №42 დედის ოჯახის კუთვნილი ბინა მემკვიდრეობით მიიღო ა. პ-მა. ნ. გ-ის ხელმძღვანელობით უძრავი ნივთი გაიცა იჯარით და შემოსავალი ხმარდება ა. პ-ს.

ბავშვის მამა – გ. პ-ი წლების განმავლობაში არ მონაწილეობდა შვილის აღზრდაში. მისი მამობის ფაქტი მხოლოდ 2002 წლის 29 მაისს დადგინდა ბავშვის ინტერესებიდან გამომდინარე. გ. პ-ს მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობა აქვს. იგი აღრიცხულია სოციალურად დაუცველთა სიაში და იღებს შემწეობას. განმცხადებლისათვის ცნობილი გახდა, რომ სოციალურად დაუცველთა სიაში ა. პ-ის აღრიცხვის გზით ანალოგიური შემწეობა დაენიშნა ა. პ-საც, რისთვისაც მამამ იგი თავის მისამართზე დაარეგისტრირა, თუმცა ა. პ-ის კუთვნილი თანხა გ. პ-ს შვილისათვის არ გადაუცია და იყენებს საკუთარი საჭიროებისათვის.

2012 წლის 18 ოქტომბერს ნ. გ-ი გათავისუფლდა ა. პ-ის მზრუნველობისაგან გ. პ-ის სასარგებლოდ, შესაბამისად, ეს უკანასკნელი გახდა ბავშვის კანონიერი წარმომადგენელი და უფლება მიიღო, განკარგოს მისი ქონება.

ამჟამად წარმოდგენილი სარჩელით მოსარჩელემ მოითხოვა გ. პ-ის, როგორც მშობლის წარმომადგენლობითი უფლების შეზღუდვა, რაც ორი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დაკმაყოფილებულია, თუმცა არსებობს საშიშროება, რომ აღნიშნული გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე გ. პ-ი განკარგავს და სხვაგვარად უფლებრივად დატვირთავს ა. პ-ის კუთვნილ უძრავ ქონებას, რის საფასურსაც, სოციალურად დაუცველთა შემწეობის მსგავსად, თავად მოიხმარს.

ამდენად, არსებობს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების სამართლებრივი წინაპირობა და ზემოხსენებულ უძრავ ნივთს უნდა დაედოს ყადაღა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, წარმოდგენილი შუამდგომლობის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელ ნ. გ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოცემული საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელ ნ. გ-ის სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 16 იანვრის გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა და მოპასუხე გ. პ-ს მშობლის წარმომადგენლობითი უფლებამოსილება ა. პ-ის მიმართ შეეზღუდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება უცვლელად დარჩა სააპელაციო პალატის მიერ.

წარმოდგენილი განცხადებით მხარე მოითხოვს, ყადაღა დაედოს ა. პ-ის კუთვნილ უძრავ ქონებას, რათა თავიდან აცილებულ იქნას საშიშროება, რომ მოპასუხე გ. პ-ი, როგორც უძრავი ნივთის მესაკუთრის კანონიერი წარმომადგენელი, მოცემული დავის დასრულებამდე არასრულწლოვანი ბავშვის საზიანოდ განკარგავს ან უფლებრივად დატვირთავს მას. რადგან გ. პ-ი წლების განმავლობაში თავს არიდებს შვილის აღზრდაში მონაწილეობას და ა. პ-ის, როგორც სოციალურად დაუცველისათვის დანიშნულ შემწეობასაც თავად იყენებს, არსებობს დასაბუთებული ეჭვი, რომ უძრავი ქონების განკარგვით მიღებულ სარგებელსაც მოპასუხე საკუთარი ინტერესებისათვის გამოიყენებს. აღნიშნულით კი არასრულწლოვან ა. პ-ს ზიანი მიადგება და მოცემულ საქმეზე მისი სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში მიღებული გადაწყვეტილება ველარ აღსრულდება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილების თა.ხმად, მოსარჩელეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განცხადებით, რომელიც უნდა შეიცავდეს მითითებას იმ გარემოებებზე, რომელთა გამოც სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განუხორციელებლობა გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას და შესაბამის დასაბუთებას, თუ სარჩელის უზრუნველყოფის რომელი ღონისძიების გატარება მიაჩნია მოსარჩელეს აუცილებლად. თუ სასამართლოს გაუჩნდება დასაბუთებული ვარაუდი, რომ უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განუხორციელებლობა გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის გადაწყვეტილების აღსრულებას, იგი გამოიტანს განჩინებას სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება ემყარება

მოსამართლის ვარაუდს, რომ მხარის სასარჩელო მოთხოვნა შეიძლება დაკმაყოფილდეს. ასეთი ვარაუდი გავლენას არ ახდენს სასამართლოს მიერ შემდგომი გადაწყვეტილების გამოცხადებაზე. განცხადებას, რომლითაც პირი ითხოვს უძრავ ქონებაზე ყადაღის დადებას, უნდა დაერთოს ცნობა საჯარო რეესტრიდან ან შესაბამისი დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება უძრავ ქონებაზე მოპასუხის საკუთრების უფლება.

დასახელებული ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, კანონმდებელი შესაძლებლობას აძლევს მხარეს, მოითხოვოს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება, თუ იქმნება ვარაუდი, რომ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულება შემდგომში გაძნელდება ან შეუძლებელი გახდება. ამისათვის მხარემ სარწმუნოდ უნდა დაასაბუთოს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების საჭიროება, რათა სასამართლოს შეუქმნას რწმენა კონკრეტულ გარემოებათა საფუძველზე სარჩელის უზრუნველყოფის აუცილებლობის შესახებ. აღნიშნული საკითხების დამაჯერებლად დამტკიცება მნიშვნელოვანია იმის გამო, სარჩელის უზრუნველყოფა წარმოადგენს ერთი მხარისათვის თავისი უფლებების დაცვის გარანტიას, ხოლო მეორე მხარეს უზღუდავს კანონიერი უფლებების განხორციელების შესაძლებლობას. შესაბამისად, სარჩელის უზრუნველყოფის საკითხის გადაწყვეტისას და ერთ-ერთი მხარის უფლებების თუნდაც კანონისმიერ ფარგლებში შეზღუდვისას სასამართლო უნდა ემყარებოდეს დასაბუთებულ ვარაუდს, რომ აღნიშნული საპროცესო ღონისძიების გატარების გარეშე შეუძლებელი გახდება ან მნიშვნელოვნად გართულდება საქმის განხილვის სამართლებრივი შედეგის – გადაწყვეტილების აღსრულება. ამასთან, სარჩელის უზრუნველყოფის გამოყენების ღონისძიების გატარების შედეგად დაცული უნდა იყოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლით განსაზღვრული მხარეთა თანასწორობის ბალანსი.

ზემოხსენებული უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენებას კანონმდებელი ასევე უკავშირებს სარჩელის სამართლებრივ პერსპექტიულობას და აფასებს, თუ რამდენად მოსალოდნელია სარჩელის დაკმაყოფილება, თუმცა აღნიშნული დავის სამართლებრივ ბედაზე გავლენას ვერ მოახდენს.

მოცემულ შემთხვევაში, განმცხადებელ ა. პ.-ის საპროცესო წარმომადგენელ ნ. გ.-ის სარჩელი ორივე ქვემდგომის ინსტანციის სასამართლოს მიერ დაკმაყოფილებულია, რაც ზრდის სარჩელის უზრუნველყოფის საჭიროებას.

კანონის ზემოხსენებული დანაწესის შესაბამისად, განმცხა-

დებელმა წარმოადგინა საჯარო რეესტრის ამონაწერი, რომლითაც დასტურდება, რომ ქ.თბილისში, ზ. ბ-ის (ყოფილი ე-ის) ქ. №1-ში მდებარე 20 კვ.მ №42 ბინა (საკადასტრო კოდი №...) საჯარო რეესტრში საკუთრების უფლებით აღრიცხულია ა. პ-ის სახელზე.

საკასაციო სასამართლო ასევე ითვალისწინებს მოცემული დავის სპეციფიკურობას (სადავოა გ. პ-ის, როგორც არასრულწლოვანი ბავშვის მშობლის წარმომადგენლობითი უფლების შეზღუდვა) და მიიჩნევს, რომ არსებობს განსახილველი განცხადებით მოთხოვნილი სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების სამართლებრივი ნაწამძღვრები, რადგან სამოქალაქო კოდექსის 1198-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით, მშობლებს ევალებათ, დაიცვან თავიანთი არასრულწლოვანი შვილების უფლებები და ინტერესები, რაც მოიცავს შვილების ქონების მართვასა და გამოყენებას. ამავე მუხლის მე-6 ნაწილის მიხედვით კი, მშობლები არასრულწლოვანი შვილების კანონიერი წარმომადგენლები არიან და განსაკუთრებულ რწმუნებულებათა გარეშე გამოდიან მათი უფლებებისა და ინტერესების დასაცავად მესამე პირებთან ურთიერთობაში, მათ შორის, სასამართლოში. საკასაციო პალატის მოსაზრებით, გ. პ-ის მიერ არასრულწლოვანი ა. პ-ის კუთვნილი უძრავი ნივთის მისივე ინტერესების სანინალმდებგოდ განკარგვის შემთხვევაში, მოცემულ საქმეზე წარმოდგენილი სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ სასამართლო გადაწყვეტილების (თუ ასეთი გადაწყვეტილება კანონიერ ძალაში შევა) სათანადოდ აღსრულდება საფრთხე შეექმნება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საკითხს იმის შესახებ, თუ სარჩელის უზრუნველყოფის რომელი ღონისძიება უნდა იქნეს გამოყენებული, წყვეტს სასამართლო მოსარჩელის განცხადების შესაბამისად. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულია სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა სახეები. ხოლო მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ნორმა სასამართლოს ანიჭებს უფლებას გამოიყენოს სხვა ღონისძიებებიც, თუ ეს აუცილებელია სარჩელის უზრუნველყოფისათვის.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელ ნ. გ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ უნდა დაკმაყოფილდეს და ა. პ-ის კუთვნილ ქ.თბილისში, ზ. ბ-ის (ყოფილი ე-ის) ქ. №1-ში მდებარე 20 კვ.მ №42 ბინას (საკადასტრო კოდი №...) უნდა დაედოს ყადა-

და მოცემულ საქმეზე საბოლოო სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებამდე.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 191-ე, 198-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ა. პ-ის საპროცესო წარმომადგენელ ნ. გ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ დაკმაყოფილდეს.

2. ქ.თბილისში, ზ. ბ-ს (ყოფილი ე-ის) ქ. №1-ში მდებარე ა. პ-ის კუთვნილ 20 კვ.მ №42 ბინას (საკადასტრო კოდი №...) დაედოს ყადაღა მოცემულ საქმეზე საბოლოო სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებამდე.

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების
გამოყენება**

განჩინება

№ას-1291-1229-2014

26 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატის
მოსამართლე ნინო ბაქაქური**

დავის საგანი: სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება

აღწერილობითი ნაწილი:

2014 წლის 2 დეკემბერს ბ. ქ-მა სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების თაობაზე განცხადებით მიმართა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას და მოითხოვა შპს „დ-ე +“-ის პარტნიორ ა. გ-სთვის კუთვნილი წილის გასხვისების აკრძალვა იმ მოტივით, რომ აპირებდა თბილისის საქალაქო სასამართლოსთვის სარჩელით მიმარ-

თვას შპს „დ-ე +“-ის პარტნიორ ა. გ-სთვის თანხის – 35468 ლარის დაკისრების მოთხოვნით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 3 დეკემბრის განჩინებით ბ. ქ-ს უარი ეთქვა სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განცხადების მიღებაზე და განემარტა, რომ აღნიშნული მოთხოვნით მას უნდა მიემართა იმ სასამართლოსთვის, სადაც აპირებდა სარჩელის აღძვრას.

სააპელაციო სასამართლოს აღნიშნული განჩინება კერძო საჩივრით გაასაჩივრა ბ. ქ-მა და მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება.

2014 წლის 23 დეკემბერს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას განცხადებით მომართა ბ. ქ-მა და უარი განაცხადა კერძო საჩივარზე იმ მოტოვით, რომ სარჩელის უზრუნველყოფის თაობაზე განცხადება თავიდანვე არასწორად იყო წარდგენილი სააპელაციო სასამართლოში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა წარმოდგენილი საქმის მასალები და მიაჩნია, რომ მოცემულ კერძო საჩივარზე უნდა შეწყდეს საქმის წარმოება შემდეგი საფუძვლებით:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად, კერძო საჩივრების განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარმოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 399-ე მუხლის მიხედვით, საქმის განხილვა საკასაციო სასამართლოში წარმოებს იმ წესების დაცვით, რომლებიც დადგენილია სააპელაციო სასამართლოში საქმეთა განხილვისათვის, გარდა იმ გამონაკლისებისა, რომელთაც ეს თავი შეიცავს. ამავე კოდექსის 372-ე მუხლის თანახმად კი, საქმის განხილვა სააპელაციო სასამართლოში წარმოებს იმ წესების დაცვით, რაც დადგენილია პირველი ინსტანციით საქმეთა განხილვისათვის, ამ თავში მოცემული ცვლილებებითა და დამატებებით.

მითითებული ნორმებიდან გამომდინარეობს, რომ საკასაციო სასამართლო ხელმძღვანელობს სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით პირველი და სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოებისათვის დადგენილი საქმის განხილვის წესებით, თუ აღნიშნული წესები საკასაციო პალატისათვის განსაზღვრულ სპეციალურ ნორმებს არ ეწინააღმდეგება.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის მეორე ნა-

წილის შესაბამისად, მოსარჩელეს შეუძლია უარი თქვას სარჩელზე.

ამდენად, მოსარჩელე უფლებამოსილია, კანონით გათვალისწინებული შედეგების გათვალისწინებით, საქმის განხილვის ნებისმიერ ეტაპზე დაუბრკოლებლად უარი განაცხადოს თავის სარჩელზე. აღნიშნული წესი ვრცელდება კერძო საჩივარზე უარის თქმის უფლებაზეც და მხარეს შეუძლია, დაეთანხმოს მის მიერ გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასაბუთებას.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ ბ. ქ-მა იშუამდგომლა საკასაციო სასამართლოს წინაშე კერძო საჩივარზე უარის თქმის თაობაზე.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 272-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სასამართლო, მხარეთა განცხადებით ან თავისი ინიციატივით, შეწყვეტს საქმის წარმოებას, თუ მოსარჩელემ უარი თქვა სარჩელზე, ამასთან, ამავე კოდექსის 273-ე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, საქმის წარმოების შეწყვეტის შემთხვევაში სასამართლოსათვის ხელმეორედ მიმართვა დავაზე იმავე მხარეებს შორის, იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლით არ შეიძლება.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ბ. ქ-ის კერძო საჩივარზე საქმის წარმოება უნდა შეწყდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 272-ე, 273-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბ. ქ-ის შუამდგომლობა დაკმაყოფილდეს;
2. №ას/1291-1229-2014 სამოქალაქო საქმეზე შეწყდეს საქმის წარმოება ბ. ქ-ის მიერ კერძო საჩივარზე უარის თქმის გამო;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

ქონების რეალიზაციის შეჩერება

ბანკინება

№ას-881-843-2014

25 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ბ. ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
თ. თოდრია

დავის საგანი: თანხის დაკისრება, უძრავი ქონების ნასყიდობის ხელშეკრულებების ბათილად ცნობა, თანამესაკუთრედ აღიარება

აღწერილობითი ნაწილი:

ე. კ-მ სარჩელი აღძრა სასამართლოში ე. უ-ისა და მ. წ-ის, ასევე მესამე პირის - შპს „რ. გ-ის“ მიმართ და მოითხოვა ე. უ-სთვის მეუღლეთა თანასაკუთრებაში არსებული ქონების განკარგვით მიყენებული ზიანის – 255 000 ლარის დაკისრება, ასევე მ. წ-სა და შპს „რ. გ-ს“ შორის დადებული უძრავი ქონებების ნასყიდობის ხელშეკრულებების ბათილად ცნობა და ქონების 1/2 ნაწილზე მესაკუთრედ აღიარება.

მოპასუხეებმა სარჩელი არ ცნეს.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 29 თებერვლის გადაწყვეტილებით ე. უ-ს ე. კ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა მეუღლეთა თანასაკუთრებაში არსებული ქონების განკარგვით მიყენებული ზიანის - 255 000 ლარის ანაზღაურება, ე. კ-ის სარჩელი მ. წ-სა და შპს „რ. გ-ს“ შორის დადებული უძრავი ქონების ნასყიდობის ხელშეკრულებების ბათილად ცნობისა და ქონების 1/2-ზე მესაკუთრედ ცნობის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ე. უ-მა.

მოცემული საქმე განხილულ იქნა ზემდგომი სასამართლოების მიერ და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 10 ივნისის გადაწყვეტილებით ე. უ-ის სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 29 თებერვლის გადაწყვეტილება ზიანის ანაზღაურების შესახებ სარჩელის დაკმაყოფილების ნაწილში

(გადანყვეტილების 1.1. პუნქტი) შეიცვალა და ამ ნაწილში მიღებულ იქნა ახალი გადანყვეტილება, რომლითაც ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა ე. კ-ის სარჩელი, ე. კ-ის სასარგებლოდ კ. უ-ს დაეკისრა 128 583,5 ლარის ანაზღაურება.

სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილება საკასაციო წესით გაასაჩივრა კ. უ-მა.

2014 წლის 24 დეკემბერს საკასაციო სასამართლოს განცხადებით მომართა ე. კ-ის წარმომადგენელმა ზ. ბ-მ და მოითხოვა სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ 2014 წლის 15 ივლისს გაცემული სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე დაწყებული სააღსრულებო ნარმოების შეჩერება შემდეგი დასაბუთებით:

წინამდებარე საქმეზე სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილებით კ. უ-ს ე. კ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა 128 583,5 ლარის გადახდა. საქმის პირველი ინსტანციის წესით განხილვისას სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით ყადაღა დადედო მოპასუხის კუთვნილ შემდეგ უძრავ ქონებას: ქ.თბილისში, გ-ას გამზირის №20-ში მდებარე 65,00 კვ.მ №10 ბინას (ს/№.....); ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 18 კვ.მ №16 ფარეს (ს/№.....); ასევე ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 25,10 კვ.მ №26 ავტოსადგომს (ბლოკი 1, სართული 1, ს/№.....).

განმცხადებლის განმარტებით, მისთვის ცნობილი გახდა, რომ ზემოაღნიშნულ ქონებაზე მიმდინარეობს სააღსრულებო ნარმოება. ქონებები იძულებით აუქციონზე უნდა გაიყიდოს, ხოლო იძულებითი აუქციონის საფუძველი არის კ. უ-ის მიერ რ. მ-ის მიმართ ვალის აღიარება. აღნიშნული ვალის აღიარება მოჩვენებითია რაც, განმცხადებლის განმარტებით, დასტურდება იმით, რომ წინამდებარე დავის განხილვის პროცესში გარდაცვალა კასატორის დედა, ხოლო კ. უ-მა მემკვიდრეობით მიიღო დედის ქონება. კრედიტორმა რ. მ-მა გადანყვეტილების აღსრულება ითხოვა არა მემკვიდრეობით მიღებული, არამედ ე. კ-ის მოთხოვნით ყადაღადაებული ქონების რეალიზაციის გზით. წინამდებარე საქმის მხარეებს შორის მიმდინარეობდა ასევე სხვა დავები, რომლებიც კ. უ-მა გაასაჩივრა როგორც სააპელაციო, ისე საკასაციო წესით, რაც შეეხება რ. მ-ის მიერ ნარმოებულ დავას, ამ საქმეზე მიღებული სასამართლო გადანყვეტილება კ. უ-ს არ გაუსაჩივრებია.

კასატორმა ე. კ-სთან ქორწინების განმავლობაში შექმნილი ქონებები ასევე გადააფორმა სხვადასხვა პირებზე, ხოლო ქონების განკარგვის ხელშეკრულებებში მისი ღირებულება, რეალურ ფასთან შედარებით, ნაკლები ოდენობითაა დაფიქსირე-

ბული. რაც შეეხება მემკვიდრეობით მიღებულ ქონებას, იგი კ. უ-მა გადააფორმა თავისი შვილისა და მეორე ქორწინებაში მყოფი მეუღლის საკუთრებად. აღნიშნულით მოპასუხე ცდილობს თავი აარიდოს ყოფილი მეუღლის სასარგებლოდ დაკისრებული თანხის გადახდას.

განმცხადებლის განმარტებით, ვინაიდან მის სასარგებლოდ ყადაღადღებულ ქონებაზე მიმდინარეობს სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების აღსრულება, საკასაციო სასამართლოს მიერ ამ აღსრულების შეჩერებაზე უარის თქმის შემთხვევაში, მოცემულ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილება აზრს დაკარგავს, რადგანაც შემდგომში მისი აღსრულება გართულდება ან შეუძლებელი გახდება.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, განცხადების საფუძვლიანობა და მიიჩნევს, რომ ე. კ-ის მოთხოვნა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მიერ 2014 წლის 15 ივლისს გაცემული №2/6185-14 სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე დანყებული №A14080107 სააღსრულებო წარმოების შეჩერების შესახებ უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი გარემოებების გამო:

საქმის მასალებით დასტურდება, რომ წინამდებარე საქმეზე ე. კ-ის სასარჩელო მოთხოვნაა მოპასუხე კ. უ-ისათვის თანასაკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების განკარგვის გამო თანხის დაკისრება, უძრავი ქონების ნასყიდობის ხელშეკრულებების ბათილად ცნობა და ქონების თანამესაკუთრედ აღიარება;

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2011 წლის 8 ივლისის განჩინებით დაკმაყოფილდა ე.კ-ის განცხადება და სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით ყადაღა დაედო მ. წ-ის კუთვნილ უძრავ ქონებას (№.....; №.....);

ამავე სასამართლოს 2011 წლის 30 აგვისტოს განჩინებით, მოსარჩელის მოთხოვნის საფუძველზე, ასევე დაედო ყადაღა კ. უ-ის კუთვნილ შემდეგ უძრავ ქონებას: ქ.თბილისში, გ-ას გამზირის №20-ში მდებარე 65,00 კვ.მ №10 ბინას (ს/ №.....); ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 18 კვ.მ №16 ფარეხს (ს/ №.....); ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 25,10 კვ.მ №26 ავტოსადგომს (ბლოკი 1, სართული 1, ს/№.....).

საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 29 დეკემბრის გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის პროპორციულად გაუქმდა ამავე სასამართლოს 2011 წლის 8 ივლისის განჩინებით გამოყენებული უზრუნველყოფის ღონისძიება.

ამ ნაწილში გადაწყვეტილება შესულია კანონიერ ძალაში, რაც შეეხება 2011 წლის 30 აგვისტოს განჩინებით გამოყენებულ ყადაღას, იგი კვლავ ძალაშია;

საქმის სააპელაციო წესით განხილვისას, ე.კ-ის განცხადების საფუძველზე, გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფის მიზნით, 2012 წლის 10 ივლისის განჩინებით ყადაღა დაედო ასევე კ. უ-ის კუთვნილ, ქ.თბილისში, რ-ის გამზირის №1-ში, მე-5 სადარბაზოს №65-ში მდებარე 78,00 კვ.მ უძრავ ქონებას (ს/ №.....). განჩინება არ გაუქმებულა და კანონიერ ძალაში შესული.

წინამდებარე განცხადებით ე. კ-ე სამართალწარმოების მიზნების დაუბრკოლებლად მიღწევისათვის მოითხოვს თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ 2014 წლის 15 ივლისს გაცემული სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე დაწყებული სააღსრულებო წარმოების შეჩერებას, რომელიც, ე. კ-ის განმარტებით, მიმართულია კ. უ-ის კუთვნილ, ქ.თბილისში, გ-ას გამზირის №20-ში მდებარე 65,00 კვ.მ №10 ბინის (ს/№.....); ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 18 კვ.მ №16 ფარეხისა (ს/№.....) და ქ.თბილისში, ჭ-ის გამზირის №5-ში მდებარე 25,10 კვ.მ №26 ავტოსადგომის (ბლოკი 1, სართული 1, ს/№.....) იძულებით აუქციონზე რეალიზაციისკენ. განმცხადებლის განმარტებით, ამ სააღსრულებო წარმოებას (თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 17 ივნისის კანონიერ ძალაში შესულ გადაწყვეტილებას) საფუძვლად უდევს კ. უ-ის თვალთმაქცური, კანონსაწინააღმდეგო ქმედება (ვალის აღიარება), რათა მან ქონების ფიქტიურად განკარგვის გზით თავი აარიდოს ე. კ-ის სასარგებლოდ დაკისრებული თანხის გადახდას.

საკასაციო პალატა მითითებული გარემოებების გათვალისწინებით, მიიჩნევს, რომ სამართლებრივად ე. კ-ის განცხადება წარმოადგენს მის სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფის მოთხოვნას.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 271-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია უზრუნველყოს იმ გადაწყვეტილების აღსრულება, რომელიც გადაცემული არ არის დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად XXIII თავით დადგენილი წესების შესაბამისად. დასახელებული ნორმიდან გამომდინარე, სასამართლო იმ გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფის საკითხს, რომელიც დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიქცეული არ არის, განიხილავს სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების საკითხის გადაწყვეტისათვის დადგენილი წესების შესა-

ბამისად.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, სარჩელის (გადაწყვეტილების აღსრულების) უზრუნველყოფის ღონისძიება შეიძლება იყოს ქონების რეალიზაციის შეჩერება, თუმცა უზრუნველყოფის ღონისძიების ამ სახის გამოყენებისათვის სახეზე უნდა იყოს შემდეგი წინაპირობები: დავა, რომლის გამოც უზრუნველყოფის ზომად ქონების რეალიზაციის შეჩერება გამოიყენება, აღძრული უნდა იყოს ყადაღისაგან ქონების განთავისუფლების თაობაზე; სახეზე არ უნდა იყოს ასევე „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის 70-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევა. თავის მხრივ, „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის 70-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, იძულებითი აუქციონის საჯაროდ გამოცხადების დღიდან დაუშვებელია აუქციონის (სააღსრულებო წარმოების) შეწყვეტა, შეჩერება, გადადება, ქონების ყადაღისაგან განთავისუფლება, ამ კანონის 35-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლით სააღსრულებო ფურცლის/აღსასრულებელი განწყვეტილების დაბრუნება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სისხლის სამართლის საქმესთან დაკავშირებით პროკურორი აღსრულების ეროვნულ ბიუროს წარუდგენს დასაბუთებულ წერილობით მოთხოვნას ან განსაკუთრებული ვითარების გამო ასეთ გადანწყვეტილებას მიიღებს აღსრულების ეროვნული ბიუროს თავმჯდომარე. მოცემულ საქმეზე დავის საგანს წარმოადგენს თანასაკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების განკარგვის გამო თანხის დაკისრება, უძრავი ქონების ნასყიდობის ხელშეკრულებების ბათილად ცნობა და ქონების თანამესაკუთრედ აღიარება, შესაბამისად, წარმოდგენილი სარჩელი არ განეკუთვნება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დავათა კატეგორიას. გარდა ამისა, განსახილველი სარჩელი არც ამავე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დავის იდენტურია, ვინაიდან მითითებული ნორმის მიხედვით, უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით სააღსრულებო საბუთის აღსრულების შეჩერება გათვალისწინებულია ისეთ საქმეებზე, რომლებიც აღძრულია „საცხოვრებელი სადგომით სარგებლობისა წარმოშობილი ურთიერთობების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე ან, რომლებზეც შეტანილია განცხადება საქმის წარმოების განახლების თაობაზე.

მოცემულ შემთხვევაში განმცხადებელი მოთხოვნის დაკმაყოფილების სამართლებრივ საფუძვლად სამოქალაქო საპრო-

ცესო კოდექსის 198-ე მუხლის მე-3 ნაწილს მიუთითებს, რასაც ასევე ვერ გაიზიარებს საკასაციო სასამართლო და განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 198-ე მუხლის მე-2 ნაწილი ზუსტად განსაზღვრავს, თუ რა შემთხვევაშია შესაძლებელი, სარჩელის (გადაწყვეტილების აღსრულების) უზრუნველყოფის მიზნით, აღსრულების შეჩერება, შესაბამისად, აღსრულების შეჩერების სხვა შემთხვევები ვერ განიხილება ამავე კოდექსის 198-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ „სხვა ღონისძიებად“.

საყურადღებოა, რომ უზრუნველყოფის ღონისძიების ზომად სააღსრულებო წარმოების შეჩერების გამოყენების თაობაზე არსებობს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დამკვიდრებული ერთგვაროვანი პრაქტიკა: საკასაციო პალატამ მხარის მოთხოვნა უზრუნველყოფის ღონისძიებად სააღსრულებო წარმოების შეჩერების თაობაზე არ დააკმაყოფილა სწორედ იმ საფუძველით, რომ დავა არ გამომდინარეობდა ქონების ყადაღისაგან გათავისუფლების შესახებ სარჩელიდან (იხ. სუსგ №ას-1020-975-2013, 19 დეკემბერი, 2013 წელი).

ამდენად, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ე. კ-ის განცხადება გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფის მიზნით სააღსრულებო წარმოების შეჩერების თაობაზე უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 399-ე, 372-ე, 271-ე, 198-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ე. კ-ის განცხადება გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველყოფის მიზნით თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მიერ 2014 წლის 15 ივლისს გაცემული №2/6185-14 სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე დაწყებული №A14080107 სააღსრულებო წარმოების შეჩერების შესახებ არ დაკმაყოფილდეს უსაფუძვლობის გამო.

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმება

განჩინება

№ას-953-915-2014

19 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: თ. თოდრია (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ზ. ძლიერიშვილი,
ნ. ბაქაძური

დავის საგანი: გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება

აღწერილობითი ნაწილი:

2014 წლის 17 იანვარს, ნ. მ-მ სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განცხადებით მიმართა სასამართლოს და მოითხოვა გ. ხ-ისა და დ. ხ-ის საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (რომლის მახასიათებლებია: საკადასტრო კოდი; მისამართი: ქ. ბათუმი, ჩიხი ა-ა I, №3, დაზუსტებული ფართობი 400,00 კვ.მ, შენობა-ნაგებობის საერთო ფართი 504,00კვ.მ) ყადაღის დადება იმ მოტივით, რომ მან სარჩელი აღძრა სასამართლოში უძრავი ქონების თანამესაკუთრედ ცნობის, უძრავი ქონების რეგისტრაციის ბათილად ცნობისა და მისი თავდაპირველ მესაკუთრეზე აღრიცხვის მოთხოვნით, რომელიც მალავს ქონებას სხვადასხვა პირებზე, რადგან მის მეუღლეს, ერთერთ მოპასუხეს, გააჩნია დიდი ოდენობის დავალიანება. განმცხადებლის განმარტებით, სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში და მასთან დაკავშირებული სამომავლო გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ გადაწყვეტილების აღსრულება შეუძლებელი იქნება, თუკი მოპასუხე – ქონების განმკარგველი, ფაქტობრივად ან რეალურად გაასხვისებს დავის საგანს.

ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 17 იანვრის განჩინებით ნ. მ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის თაობაზე დაკმაყოფილდა. დაყადაღდა ქ. ბათუმში, ა-ა I ჩიხის №3-ში მდებარე, გ. ხ-ისა და დ. ხ-ის საკუთრებაში არსებულ უძრავი ქონება, რაზეც საჩივარი წარადგინა გ. და დ. ხ-ების წარმომადგენელმა ლ. მ-მ და მოითხოვა მისი გაუქმება.

ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 6 თებერვლის განჩინებით საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და გადაიგზავნა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა

პალატის 2014 წლის 14 მარტის განჩინებით გ. და დ. ხ-ის წარმომადგენელ ლ. მ-ის საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გაუქმდა ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 17 იანვრის განჩინება, ნ. მ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების თაობაზე ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, მოპასუხე გ. ხ-სა და დ. ხ-ს აეკრძალათ მათ საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე სანივთო გარიგების დადება (ნასყიდობა, იპოთეკა, უზურფრუქტი, სერვიტუტი) და მასთან დაკავშირებით სარეგისტრაციო ჩანაწერში ცვლილების რეგისტრაცია.

ხელვაჩაურის რაიონულ სასამართლოს 2014 წლის 17 იანვარს სარჩელით მიმართა ნ. მ-მ და მოითხოვა უძრავ ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემის ბათილობა, თანასაკუთრებად ცნობა, 1/2-ის მოპასუხის (მოვალის) სახელზე აღრიცხვა და განქორწინების ბათილად ცნობა.

ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 20 იანვრის განჩინებით ნ. მ-ს უარი ეთქვა სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე, რაც უცვლელად დარჩა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 28 თებერვლის განჩინებით.

2014 წლის 29 მაისს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა დ. ხ-ისა და გ. ხ-ის წარმომადგენელმა ლ. მ-მ და აღნიშნა, რომ ნ. მ-ის სარჩელი დ. და გ. ხ-ების წინააღმდეგ, რომლის უზრუნველსაყოფადაც, განხორციელდა მოპასუხეთა ქონებაზე უზრუნველყოფის ღონისძიება, არ იქნა მიღებული წარმოებაში, რაც კანონიერ ძალაშია შესული, შესაბამისად, განმცხადებელმა მოითხოვა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 14 მარტის განჩინებით გამოყენებული უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმება.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 12 ივნისის განჩინებით გ. და დ. ხ-ების წარმომადგენელ ლ. მ-ის მოთხოვნა დაკმაყოფილდა; გაუქმდა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 14 მარტის განჩინებით მიღებული უზრუნველყოფის ღონისძიება, რომლითაც მოპასუხე გ. ხ-სა და დ. ხ-ს აეკრძალათ მათ საკუთრებაში არსებული უძრავ ქონებაზე მდებარე ქალაქი ბათუმი, ჩიხი ა-ა I, №3, რომლის საკადასტრო კოდია; დაზუსტებული ფართობი 400,00 კვ.მ., შენობა-ნაგებობის საერთო ფართი 504,00 კვ.მ. (ზონა ბათუმი-..., სექტორი-..., კვარტალი-..., ნაკვეთი-...), სანივთო გარიგების დადება (ნასყიდობა, იპოთეკა, უზურფრუქტი, სერ-

ვითუტი) და მასთან დაკავშირებით სარეგისტრაციო ჩანაწერში ცვლილების რეგისტრაცია.

დასახელებული განჩინება საჩივრით გაასაჩივრა ნ. მ-მ, მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და უზრუნველყოფის ღონისძიების უცვლელად დატოვება იმაზე მითითებით, რომ მისთვის ცნობილი არ ყოფილა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 28 თებერვლის განჩინების თაობაზე, რომლითაც ძალაში დარჩა სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 20 იანვრის განჩინება. საჩივრის ავტორის განცხადებით მას, რომ ჩაჰბარებოდა აღნიშნული განჩინება, იგი გამოიყენებდა გასაჩივრების უფლებას.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 6 აგვისტოს განჩინებით ნ. მ-ის საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 12 ივნისის განჩინების გაუქმების თაობაზე არ დაკმაყოფილდა და საქმის მასალებთან ერთად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹-ე მუხლის შესაბამისად, გადმოიგზავნა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ, საქმის ზეპირი განხილვის გარეშე, შეისწავლა საქმის მასალები და თვლის, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 15 მაისის განჩინება უცვლელად უნდა დარჩეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, თუ სასამართლო საჩივარს დასაბუთებულად და დასაშვებად მიიჩნევს, იგი აკმაყოფილებს მას. წინააღმდეგ შემთხვევაში საჩივარი საქმის მასალებთან ერთად სასამართლო განჩინების საფუძველზე გაეგზავნება ზემდგომ სასამართლოს განჩინების მიღებიდან 5 დღის ვადაში.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹-ე მუხლის მეოთხე ნაწილის თანახმად, ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოში საჩივარი განიხილება ამ კოდექსის 419-ე და 420-ე მუხლებით დადგენილი წესებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე მუხლის შესაბამისად, კერძო საჩივრების განხილვა ზემდგომ სასამართლოებში წარმოებს შესაბამისად ამ სასამართლოებისათვის გათვალისწინებული წესების დაცვით.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 199¹-ე

მუხლის თანახმად, სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის, სარჩელის განუხილველად დატოვების ან საქმის წარმოების შეწყვეტის შემთხვევაში სასამართლო თავისი გადაწყვეტილებით (განჩინებით) აუქმებს ამ სარჩელთან დაკავშირებით გამოყენებულ უზრუნველყოფის ღონისძიებას, რაც საჩივრდება ამ გადაწყვეტილების (განჩინების) გასაჩივრებისათვის კანონით დადგენილი წესით.

განსახილველ შემთხვევაში როგორც საქმის მასალებით ირკვევა, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 14 მარტის განჩინებით გ. და დ. ხ-ების წარმომადგენელ ლ. მ-ის საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გაუქმდა ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 17 იანვრის განჩინება, ნ. მ-ის განცხადება სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების თაობაზე ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით, მოპასუხე გ. ხ-სა და დ. ხ-ს აეკრძალათ მათ საკუთრებაში არსებული უძრავ ქონებაზე მდებარე ქალაქი ბათუმი, ჩიხი ა-ა I, №3, რომლის საკადასტრო კოდია; დაზუსტებული ფართობი 400,00 კვ.მ., შენობა-ნაგებობის საერთო ფართი 504,00 კვ.მ. (ზონა ბათუმი-..., სექტორი-..., კვარტალი-..., ნაკვეთი-...), სანივთო გარიგების დადება (ნასყიდობა, იპოთეკა, უზურფრუქტი, სერვიტუტი) და მასთან დაკავშირებით სარეგისტრაციო ჩანაწერში ცვლილების რეგისტრაცია.

საქმის მასალებით ირკვევა ასევე, რომ ხელვაჩაურის რაიონულ სასამართლოს 2014 წლის 17 იანვარს სარჩელით მიმართა ნ. მ-მ და მოითხოვა უძრავ ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემის ბათილობა, უძრავი ქონების თანასაკუთრებად ცნობა, 1/2-ის მოპასუხის (მოვალის) სახელზე აღრიცხვა და განქორწინების ბათილად ცნობა;

დადგენილია, რომ ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 20 იანვრის განჩინებით ნ. მ-ს უარი ეთქვა სარჩელის წარმოებაში მიღებაზე, რაც ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 28 თებერვლის განჩინებით დარჩა უცვლელად და შევიდა კანონიერ ძალაში.

საკასაციო სასამართლო იზიარებს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას მასზე, რომ, იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის გამო მხარეთა შორის დავა დასრულებულია, რაც შესულია კანონიერ ძალაში, გ. და დ. ხ-ების წარმომადგენლის მოთხოვნა სარჩელის უზრუნველყოფის გაუქმების თაობაზე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 199¹ მუხლის შესაბამისად, საფუძვლიანი იყო,

იგი კანონშესაბამისად იქნა დაკმაყოფილებული და, შესაბამისად, არ არსებობს აღნიშნული განჩინების გაუქმების ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლები.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 197¹-ე, 420-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

უცვლელად დარჩეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 12 ივნისის განჩინება;

საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**სასამართლო სსდომაზე გამოუცხადებლობის
საპატიო მიზეზები**

განჩინება

№ას-334-315-2014

22 მაისი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
პ. ქათამაძე

დავის საგანი: ალიმენტის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

მ. ყ-ამ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიაში რ. გ-ის წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა არასრულწლოვანი შვილების – ... წლის ... სექტემბერს დაბადებული დ. გ-ის და ... წლის ... იანვარს დაბადებული ე. გ-ის სასარგებლოდ ალიმენტის, ყოველთვიურად 1000-1000 ლარის, გადახდის დაკისრების მოთხოვნით.

რ. გ-მა სასამართლოს შეგებებული სარჩელით მიმართა ბავშვების ნახვის დღეების განსაზღვრის მოთხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 16 დეკემბრის გადაწყვეტილებით მ. ყ-ას სარჩელი რ. გ-ის მიმართ ალიმენტის დაკისრების თაობაზე ნა-ნილობრივ დაკმაყოფილდა, რ. გ-ს დაეკისრა არასრულწლოვანი შვილების – ... წლის ... სექტემბერს დაბადებული დ. გ-ის და ... წლის ... იანვარს დაბადებული ე. გ-ის სასარგებლოდ ალიმენტის ყოველთვიურად 180-180 ლარის, სულ 360 ლარის გადახდა 2013 წლის 13 სექტემბრიდან მათ სრულწლოვანებამდე; რ. გ-ის შე-გებებული სარჩელი მ. ყ-ას მიმართ ბავშვის ნახვის დღეების გან-საზღვრის თაობაზე დაკმაყოფილდა, რ. გ-ს განესაზღვროს შვი-ლებთან ურთიერთობის შემდეგი წესი: რ. გ-ს მიეცა უფლება ნა-იყვანოს შვილები ყოველი კვირის სამშაბათს დილის 10:00 სა-ათზე და დააბრუნოს ბავშვები დედასთან – მ. ყ-ან ოთხშაბათს 22:00 საათზე, ასევე რ. გ-ს მიეცა უფლება ნაიყვანოს შვილები ყოველი კვირის პარასკევს დილის 10:00 საათზე და დააბრუნოს ბავშვები დედასთან შაბათს 22:00 საათზე.

აღნიშნული გადაწყვეტილება რ. გ-მა მ. ყ-ას სარჩელის დაკ-მაყოფილების ნაწილში სააპელაციო წესით გაასაჩივრა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმე-თა პალატის 2013 წლის 14 თებერვლის განჩინებით დანიშნა სასამართლო სხდომა 2014 წლის 12 მარტს 16:00 საათზე.

2014 წლის 11 მარტს რ. გ-ის წარმომადგენელმა თ. გ-მა თბი-ლისის სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა და საქმის განხილვის სხვა დროისათვის გადადება მოითხოვა. მისი მითითებით, 2014 წლის 12 მარტს 11:00 საათზე თბილისის საქა-ლაქო სასამართლოში დანიშნული იყო სასამართლო სხდომა შპს „ნ. ე-ის“ გადახდისუუნარობის საქმეზე. აღნიშნულ საქმეზე იგი ერთ-ერთი კრედიტორის ინტერესებს იცავდა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმე-თა პალატის 2014 წლის 12 მარტის განჩინებით რ. გ-ის სააპელა-ციო საჩივარი განუხილველად დარჩა. სასამართლომ მიუთითა, რომ მოცემული საქმის განხილვა დანიშნული იყო 12 მარტს არა 11:00 არამედ 16:00 საათზე, შესაბამისად, ის გარემოება, რომ აპელანტის წარმომადგენელს იმავე დღეს მონაწილეობა უნდა მიეღო 11:00 საათზე გამართულ სასამართლო სხდომაზე თბი-ლისის საქალაქო სასამართლო სასამართლოში, არ წარმოადგენს საპატიო მიზეზს 16:00 საათზე თბილისის სააპელაციო სასამარ-თლოში გამოუცხადებლობისათვის.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება რ. გ-ის წარმომადგე-ნელმა თ. გ-მა კერძო საჩივრით გაასაჩივრა. მისი მითითებით 2014 წლის 12 მარტს მთელი დღის განმავლობაში ესწრებოდა

თბილისის საქალაქო სასამართლოში კრედიტორთა კრებას შპს „ნ. ე-ის“ გადახდისუუნარობის საქმეზე, სადაც იგი წარმოადგენდა ერთ-ერთი კრედიტორის ინტერესებს. კრება დაიწყო 11:16 საათზე და დასრულდა 17:34 საათზე. კერძო საჩივარს ერთვის თბილისის საქალაქო სასამართლოს ცნობა, რომლის მიხედვითაც თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსამართლე ბესიკ სისვადის წარმოებაშია შპს „ნ. ე-ის“ გადახდისუუნარობის საქმე. 2014 წლის 12 მარტს აღნიშნულ საქმეზე დანიშნული იყო კრედიტორთა კრება, რომელიც დაიწყო 11:16 საათზე და დასრულდა 17:34 საათზე. კრებაში მონაწილეობას იღებდა თ. გ-ი, როგორც ერთ-ერთი კრედიტორის ინტერესების დამცველი.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა კერძო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები და მიიჩნევს, რომ რ. გ-ის წარმომადგენელ თ. გ-ის კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 229-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების თანახმად, თუ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე არ გამოცხადდება მოსარჩელე, რომელსაც გაცეზაუნა შეტყობინება 70-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით და მოპასუხე არ მოითხოვს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანას, სასამართლოს გამოაქვს განჩინება სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლოს 2014 წლის 12 მარტის სხდომაზე აპელანტი არ გამოცხადდა. ვინაიდან მოწინააღმდეგე მხარე არ ითხოვდა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანას, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 12 მარტის განჩინებით რ. გ-ის სააპელაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა. კერძო საჩივრის ავტორი სადავოდ არ ხდის, რომ მისთვის საქმის განხილვის თაობაზე ცნობილი იყო.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 241-ე მუხლის მიხედვით, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და საქმის განხილვა განახლდეს, თუ არსებობს ამ კოდექსის 233-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები ან, თუ მხარის გამოუცხადებლობა გამოწვეული იყო სხვა საპატიო მიზეზით, რომლის შესახებაც მას არ შეეძლო თავის დროზე ეცნობებინა სასამართლოსათვის, მართალია, მოცემული მუხლი ეხება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებას, მაგრამ, ვინაიდან განსა-

ხილველ შემთხვევაში სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვება განპირობებული იყო მთავარ სხდომაზე აპელანტის გამოუცხადებლობით, საკასაციო პალატამ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მომწესრიგებელი ნორმებით უნდა იხელმძღვანელოს.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ რ. გ-ის წარმომადგენელი თ. გ-ი სასამართლო სხდომაზე საპატიო მიზეზით ვერ გამოცხადდა. კერძო საჩივარზე დართული თბილისის საქალაქო სასამართლოს ცნობით ირკვევა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის მოსამართლე ბესიკ სისვაძის წარმოებაშია შპს „ნ. ე-ის“ გადახდისუუნარობის საქმე. 2014 წლის 12 მარტს აღნიშნულ საქმეზე დანიშნული იყო კრედიტორთა კრება, რომელიც დაიწყო 11:16 საათზე და დასრულდა 17:34 საათზე. კრებაში მონაწილეობას იღებდა თ. გ-ი, როგორც ერთ-ერთი კრედიტორის ინტერესების დამცველი. ამ გარემოების გათვალისწინებით, თ. გ-ი 16:00 საათზე თბილისის სააპელაციო სასამართლოში დანიშნულ სასამართლო სხდომაზე ვერ გამოცხადდებოდა. მას, ასევე, არ ჰქონდა საშუალება, სასამართლოსათვის წინასწარ ეცნობებინა, რამდენ ხანს გაგროძელდებოდა კრედიტორთა კრება.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ 2014 წლის 11 მარტს რ. გ-ის წარმომადგენელმა თ. გ-მა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა და საქმის განხილვის სხვა დროისათვის გადადება მოითხოვა. სააპელაციო სასამართლომ ეს განცხადება შეაფასა და სხდომაზე გამოუცხადებლობა საპატიოდ არ მიიჩნია, რადგანაც თბილისის საქალაქო სასამართლოში სხდომა დანიშნული იყო 11:00 საათზე, ხოლო სააპელაციო სასამართლოში – 16:00 საათზე.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ჩვეულებრივ პირობებში, როდესაც ორი სხდომა დანიშნულია ასეთი დიდი დროის ინტერვალით, სასამართლოს არ აქვს ვარაუდის საფუძველი, რომ მხარის წარმომადგენელი ვერ გამოცხადდება 16:00 საათზე დანიშნულ სხდომაზე, შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს განმარტება დასაბუთებული და კანონიერია, თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, სარწმუნო მტკიცებულებით დასტურდება, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოში დანიშნული კრედიტორთა კრება, ფაქტობრივად, მთელ დღეს გაგრძელდა, ამდენად, თ. გ-ი თბილისის სააპელაციო სასამართლოში საპატიო მიზეზით ვერ გამოცხადდა, რაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების საფუძველია.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. რ. გ-ის წარმომადგენელ თ. გ-ის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 12 მარტის განჩინება და საქმე რ. გ-ის სააპელაციო საჩივრის განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;

3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

დაუსრულებელი გადაწყვეტილება

განჩინება

№ას-1167-1113-2013

27 იანვარი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

**შემადგენლობა: თ. თოდრია (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
პ. ქათამაძე,
ბ. ალავეიძე**

დავის საგანი: ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება, გირავნობის საგნის რეალიზაცია

აღწერილობითი ნაწილი:

სს „ს. ბ-მა“ სარჩელი აღძრა სასამართლოში ლ. მ-ის მიმართ და მოითხოვა:

1. ლ. მ-ს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისროს საბანკო კრედიტის ძირითადი თანხა – 8119,67 აშშ დოლარი, სარგებელი – 4866,05 აშშ დოლარი და პირგასამტეხლო – 2000 აშშ დოლარი;

2. დავალიანების დაფარვის მიზნით სარეალიზაციოდ მიექცეს ლ. მ-ის სახელზე რიცხული დაგირავებული ავტომანქანა, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა საკმარისი არ იქნება მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად,

აღსრულება განხორციელდეს ლ. მ-ის ნებისმიერი ქონების რეალიზაციის გზით.

მოპასუხემ შესაგებლად მიმართა სასამართლო და განმარტა, რომ გირავნობის საგნის გადაცემით მოსარჩელის მიმართ ვალდებულება შეასრულა, ხოლო 2013 წლის 28 მარტის მოსამზადებელ სხდომაზე სასარჩელო მოთხოვნები ცნო 5330 აშშ დოლარის დაკისრების ნაწილში.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 28 მარტის გადაწყვეტილებით სს „ს. ბ-ის“ სასარჩელო მოთხოვნები დაკმაყოფილდა სრულად:

1. ლ. მ-ს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა 14 985,72 აშშ დოლარი, დავალიანების დაფარვის მიზნით სარეალიზაციოდ მიექცა ლ. მ-ის საკუთრებაში არსებული დაგირავებული ავტომანქანა მერსედეს-ბენც ჩგვ 230, სარეგისტრაციო ნომერი, გამოსვების წელი 1997. იმ შემთხვევაში თუ იძულებითი რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა საკმარისი არ იქნება მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად აღსრულება განხორციელდა ლ. მ-ის ნებისმიერ უძრავ-მოძრავი ქონებიდან.

2. სს „ს. ბ-ს“ დაუბრუნდა სარჩელთან დაკავშირებით 2013 წლის 25 თებერვალს გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ნაწილი 2 243,84 ლარი.

3. ლ. მ-ს სს „ს. ბ-ის“ სასარგებლოდ დაეკისრა მოსარჩელის მიერ წინასწარ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ნაწილი – 482,16 ლარი.

საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ, მოითხოვა მისი პირველი პუნქტის გაუქმება 9655,72 აშშ დოლარის დაკისრების ნაწილში და მე-3 პუნქტის გაუქმება სახელმწიფო ბაჟის – 218 წლის დაკისრების ნაწილში, ხოლო ახალი გადაწყვეტილებით აპელანტისათვის მოსარჩელის სასარგებლოდ 5330 აშშ დოლარისა და სახელმწიფო ბაჟის – 264 ლარის დაკისრება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლომ, მოწინააღმდეგე მხარის მიერ დადგენილ ვადაში შესაგებლის წარუდგენლობის გამო, 2013 წლის 26 ივნისს მიიღო დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, რომლითაც ლ. მ-ის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 28 მარტის გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის პირველი და მე-3 პუნქტები და ამ ნაწილებში მიღებულ იქნა დაუსწრებელი გადაწყვეტილება:

1. ლ. მ-ს სს „ს. ბ-ის“ სასარგებლოდ დაეკისრა 5 330 აშშ დოლარი, დავალიანების დაფარვის მიზნით სარეალიზაციოდ მი-

ექცა ლ. მ-ის საკუთრებაში არსებული დაგირავებული ავტომანქანა მერსედეს-ბენც CLK 230, სარეგისტრაციო ნომერი, გამოშვების წელი 1997. იმ შემთხვევაში თუ იძულებითი რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხა საკმარისი არ იქნება მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, აღსრულება განხორციელდა ლ. მ-ის ნებისმიერი უძრავ-მოძრავი ქონებიდან;

2. ლ. მ-ს სს „ს ბ-ის“ სასარგებლოდ დაეკისრა ამ უკანასკნელის მიერ სარჩელზე წინასწარ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ნაწილი – 264 ლარი.

დაუსწრებელი გადაწყვეტილება საჩივრით გაასაჩივრა სს „ს. ბ-მა“ და მოითხოვა მისი გაუქმება შემდეგი საფუძვლებით:

1. სს „ს. ბ-ს“ სააპელაციო საჩივარი ჩაბარდა 2013 წლის 6 ივნისს, მაგრამ ამავე დროს სასამართლომ გაუგზავნა უწყება სასამართლო სხდომის დღისა და საათის მითითებით: 2013 წლის 3 ივლისი, 10:00 საათი, რის გამოც ბ-ში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლის დანაწესიდან გამომდინარე, საფუძვლიანად ივარაუდეს, რომ სააპელაციო სასამართლო იურიდიულად გაუმართლებლად მიიჩნევა ლ მ-ის სააპელაციო საჩივარს;

2. არასწორია დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით დადგენილად მიჩნეული ფაქტობრივ გარემოება, რომ კრედიტორის მიერ ავტომანქანის (გირავნობის საგნის) ჩამორთმევით ლ. მ-ის საკრედიტო ვალდებულება ნაწილობრივ იქნა შესრულებული, რადგანაც ბ-ს მსესხებლისთვის ავტომანქანა არ ჩამოურთმევა, ამავე დროს ბ-ში მსესხებლის მანქანის დატოვება არ იწვევდა საკრედიტო ვალდებულების შემცირებას;

3. დაუსწრებელი გადაწყვეტილების ზემოთ მითითებული დასკვნა წინააღმდეგობაში მოდის მხარეთა შორის გაფორმებულ გირავნობის ხელშეკრულებასთან, რომლის მიხედვითაც გირავნობის საგნის გადაცემა ვალდებულების არც სრულ და არც ნაწილობრივ შესრულებას ლ. მ-ის მხრიდან არ გულისხმობდა;

4. სააპელაციო საჩივარში ყოველგვარი გაანგარიშებისა და მარტივი დასაბუთების გარეშეა მითითებული, რომ ლ. მ-ის დარჩენილი ვალდებულება შეადგენდა 5 330 აშშ დოლარს, საიდანაც სესხის ძირითადი თანხა იყო 3 619,67 აშშ დოლარი, ჯარიმა – 1 510,33 აშშ დოლარი და პირგასამტეხლო – 200 აშშ დოლარი. ეს საკითხი საჭიროებდა კვლევას და დასაბუთებას. ამასთან, არ შეიძლება სესხის შემადგენელი ნაწილი იყოს ჯარიმაც და პირგასამტეხლოც, რადგან ეს ერთი და იგივეა. საჩივრის ავტორის განმარტებით, თუნდაც ეს არგუმენტია საკმარისი იმისთვის, რომ სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა იურიდიულად და-

უსაბუთებლად იქნას მიჩნეული.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 2 ოქტომბრის განჩინებით სს „ს. ბ-ის“ საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ძალაში დარჩა ამავე სასამართლოს 2013 წლის 26 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება შემდეგი საფუძვლებით:

სააპელაციო პალატამ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 372-ე მუხლის, 201-ე მუხლის პირველი და მე-7 ნაწილების, 232¹ მუხლის თანახმად, განმარტა, რომ სასამართლოში მოწინააღმდეგე მხარის მიერ სააპელაციო შესაგებელი წარდგენილი უნდა იყოს სასამართლოს მიერ დადგენილ ვადაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მხარის მიერ სააპელაციო საჩივართან დაკავშირებით თავისი პოზიციის გამოხატვის ვალდებულების შეუსრულებლობისათვის, კანონმდებელი აწესებს ზეპირი მოსმენის გარეშე მის წინააღმდეგ სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების შესახებ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესაძლებლობას, ამდენად, სასამართლო ვალდებულია, დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას შეამომოს არსებობს თუ არა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის წინაპირობები. კერძოდ: 1. სასამართლო უნდა დარწმუნდეს, რომ სასამართლო გზავნილი (სააპელაციო საჩივარი და თანდართული საბუთების ასლები) კანონით დადგენილი წესით ჩაბარდა მოწინააღმდეგე მხარეს და, შესაბამისად, განემარტა სააპელაციო შესაგებლის წარმოუდგენლობის გამო მის წინააღმდეგ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ; ამასთან, სასამართლო ზეპირი მოსმენის გარეშე დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას მხოლოდ იმ შემთხვევაში გამოიტანს, თუ მის მიერ დადგენილ ვადაში მოწინააღმდეგე მხარე არასაპატიო მიზეზით არ წარმოადგენს სააპელაციო პასუხს (შესაგებელს); 2. სასამართლომ უნდა შეამომოს აპელანტის (მოსარჩელის) მიერ სააპელაციო საჩივარში (სარჩელში) მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები იურიდიულად რამდენად ამართლებს (ასაბუთებს) სასარჩელო მოთხოვნას.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია და არც საჩივრის ავტორი ხდოდა სადავოდ იმ გარემოებას, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 4 ივნისის განჩინებით მოწინააღმდეგე მხარეს – სს „ს. ბ-ს“ გადაეგზავნა სააპელაციო საჩივრისა და თანდართული საბუთების ასლები და დაევალა 7 დღის ვადაში წარედგინა შესაგებელი სააპელაციო საჩივარზე საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული ფორმის ნიმუშის შესაბამისად,

ამავე განჩინებით მოწინააღმდეგე მხარეს განემარტა, რომ სასამართლოს მიერ დადგენილ ვადაში სააპელაციო პასუხის არასაპატიო მიზეზით წარმოუდგენლობის შემთხვევაში, სასამართლო ზეპირი მოსმენის გარეშე გამოიტანდა დაუსწრებელ გადაწყვეტილებას მის წინააღმდეგ. სააპელაციო საჩივრისა და თანდართული საბუთების ასლები მოწინააღმდეგე მხარე სს „ს ბ-ს“ ჩაბარდა 2013 წლის 6 ივნისს, რაც დადასტურებული იყო სს „ს. ბ-ის“ ადმინისტრატორის (ორგანიზაციის წარმომადგენელი) – ზ. ფ-ის ხელმოწერით. აქედან გამომდინარე, მოწინააღმდეგე მხარეს სააპელაციო პასუხი (შესაგებელი) უნდა წარედგინა 2013 წლის 13 ივნისის ჩათვლით. მოწინააღმდეგე მხარემ სააპელაციო სასამართლოს სააპელაციო შესაგებლთ მიმართა 2013 წლის 17 ივნისს, სასამართლოს მიერ დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ.

ამდენად, პალატამ მიიჩნია, რომ მოწინააღმდეგე მხარის მიერ დადგენილ ვადაში სააპელაციო შესაგებლის წარუდგენლობის გამო, მის წინააღმდეგ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის პირველი წინაპირობა არსებობდა. რაც შეეხება მეორე წინაპირობას – სააპელაციო საჩივარში მითითებული გარემოებები იურიდიულად უნდა ამართლებდეს სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნას, არ იქნა გაზიარებული საჩივრის ავტორის მოსაზრება ამ წინაპირობის არ არსებობის შესახებ შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასამართლოს განმარტებით, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლის მეორე წინადადება მიუთითებს სასამართლოს მიერ მთავარი სხდომის დანიშვნის ვალდებულებაზე ისეთ დროს, როდესაც მოპასუხეს არასაპატიო არ წარუდგენია შესაგებელი და სარჩელში მითითებული გარემოებები იურიდიულად არ ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას, მაგრამ ნორმის ეს დანაწესი არ შეიძლება გაგებულ იქნეს იმგვარად, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ სააპელაციო საჩივრის განხილვის მიზნით სხდომის დანიშვნა იმთავითვე მიუთითებს ამ საჩივრის იურიდიულ დაუსაბუთებლობაზე, როგორც ამას საჩივრის ავტორი განმარტავს. 232¹ მუხლით განსაზღვრული წესი დადგენილია პირველი ინსტანციით საქმეთა განხილვისათვის, თუმცა, ამავე კოდექსის 372-ე მუხლის მიხედვით, საქმის განხილვა სააპელაციო სასამართლოში წარმოებს იმ წესების დაცვით, რაც დადგენილია პირველი ინსტანციით საქმეთა განხილვისათვის, ამ თავში მოცემული ცვლილებებითა და დამატებებით.

სასამართლომ ასევე მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კო-

დექსის 376-ე მუხლის პირველ წინადადებაზე და აღნიშნა, რომ ეს ნორმა უშუალოდ ადგენს სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოში საქმის წარმოების წესს და სასამართლოს ავალდებულებს, სააპელაციო საჩივრის მიღების შესახებ განჩინებით დაინიშნოს სხდომა საქმის ზეპირი განხილვის მიზნით მოწინააღმდეგე მხარის მიერ სააპელაციო პასუხის (შესაგებლის) წარმოდგენამდე, რაც, საპროცესო კოდექსის მითითებული ნორმისა და დადგენილი სასამართლო პრაქტიკის მიხედვით, ამ საქმეზეც განხორციელდა.

საჩივრის სხვა პრეტენზიების თაობაზე პალატამ აღნიშნა, რომ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების თავისებურება მდგომარეობს სწორედ იმაში, რომ სასამართლო არ ადგენს სარჩელში (სააპელაციო საჩივარში) მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების სისწორესა და დასაბუთებულობას საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების გამოკვლევის საფუძველზე, არამედ დამტკიცებულად მიიჩნევს სარჩელში (სააპელაციო საჩივარში) მითითებულ ყველა ფაქტობრივ გარემოებას. შესაბამისად, საჩივრის პრეტენზიები, რომლებითაც სადავოდ არის გამხდარი ლ. მ-ის სააპელაციო საჩივარში მითითებული და დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით დამტკიცებულად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები, პალატას უსაფუძვლოდ და დაუსაბუთებლად მიაჩნია.

ამასთან, სააპელაციო საჩივარში დავალიანების თანხის შემადგენელი კომპონენტების ჩამონათვალში ძირ თანხასთან ერთად, ჯარიმისა და პირგასამტეხლოს ერთდროულად მითითება წარმოადგენს აპელანტის მიერ დაშვებულ უსწორობას, რადგან ჯარიმის ნაცვლად, აღნიშნული უნდა ყოფილიყო სესხის პროცენტი. ეს გარემოება ნათლად დასტურდება სააპელაციო საჩივრის პირველი ფაქტობრივი უსწორობის პირველი აზვაციით და საჩივრის ზეპირი განხილვისას ლ. მ-ის განმარტებით. სასამართლოს შეფასებით, გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილებით, მოწინააღმდეგე მხარის მიერ სააპელაციო შესაგებლის წარმოუდგენლობის გამო, სწორად იქნა დადგენილად მიჩნეული სააპელაციო საჩივარში მითითებული შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

– კრედიტორის მიერ ავტომანქანის (გირავნობის საგნის) ჩამორთმევით ლ. მ-ის საკრედიტო ვალდებულება ნაწილობრივ იქნა შესრულებული;

– სს „ს. ბ-ის“ მიერ სასამართლოში სარჩელის წარდგენის მომენტისათვის, სს „ს. ბ-ის“ წინაშე ლ. მ-ის დარჩენილი ვალდებულება შეადგენდა: 5 330 აშშ დოლარს (სესხის ძირითადი თანხა –

3 619,67 აშშ დოლარი; პროცენტი – 1 510,33 აშშ დოლარი და პირგასამტეხლო – 200 აშშ დოლარი), ამასთან, სამოქალაქო კოდექსის 256-ე, 276-ე, 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, 427-ე, 428-ე მუხლებზე მითითებით, პალატამ ასევე სწორად მიიჩნია, რომ სააპელაციო საჩივარში მითითებული და დამტკიცებულად ჩათვლილი ეს გარემოებები იურიდიულად ამართლებდა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნას, რაც დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის მეორე პროცესუალური წინაპირობის არსებობასაც ადასტურებდა.

სააპელაციო სასამართლოს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და განჩინება ამავე გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების შესახებ სააკასაციო წესით გაასაჩივრა სს „ს. ბ-მა“, მოითხოვა მათი გაუქმება და საქმის სააპელაციო სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება შემდეგი საფუძვლებით:

გადაწყვეტილება იურიდიულად დაუსაბუთებელია და მიღებულია საპროცესო ნორმის დარღვევით. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლიდან გამომდინარე, ვინაიდან სააპელაციო საჩივართან ერთად მონინაალმდეგე მხარეს გაეგზავნა უწყება სასამართლო სხდომის თაობაზე, საფუძვლიანად ივარაუდა, რომ ლ.მ-ის სააპელაციო საჩივარი იყო უსაფუძვლო და სასამართლომ დანიშნა სხდომა, რადგანაც ხშირ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლო სხდომის თაობაზე მხარეს არ აცნობებს და უგზავნის მხოლოდ სააპელაციო საჩივარს. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლი სპეციალური ნორმაა და სასამართლოს, აპელანტის მოთხოვნის იურიდიული დაუსაბუთებლობის გამო, საქმე სასამართლო სხდომაზე უნდა განეხილა.

მოთხოვნის დაუსაბუთებლობას ადასტურებს ის გარემოებაც, რომ აპელანტი სააპელაციო საჩივარში აღნიშნავს შემდეგს: კრედიტორის მიერ გირავნობის საგნის ჩამორთმევით ლ. მ-ის ვალდებულება ნაწილობრივ შესრულდა. ეს მითითება არასწორია, რადგანაც რეალურად, მსესხებლისათვის ბ-ს მანქანა არ ჩამოურთმევია. ამასთანავე, ავტომობილის ბ-ში დატოვება ვალდებულებას არ წყვეტდა და ჩამორთმევის უფლება განსაზღვრული იყო მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულებითაც, რაც არ იწვევდა ვალდებულების შემცირებას. სააპელაციო პალატამ ასევე მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 276-ე მუხლზე, თუმცა, მხარეთა შორის დადებული გირავნობის ხელშეკრულების 10.4 მუხლის დათქმა არ არის გათვალისწინებული, რომლითაც ბ-ს უფლება აქვს სარეალიზაციოდ მიაქციოს მსესხებლის სხვა ქონებაც, თუკი გირავნობის საგანი ვერ დაფარავს ვალდე-

ბულებას. ამასთან, ნიშანდობლივია, რომ ბ-ს ავტომობილი საკუთრებაში არ გადასცემია.

სააპელაციო სასამართლომ ყოველგვარი გამოკვლევის გარეშე გაიზიარა სააპელაციო საჩივარში მითითებული თანხის ოდენობა, თუმცა ეს საკითხი საჭიროებდა შეფასებას, ვინაიდან სააპელაციო საჩივარი არ შეიცავდა მითითებას თუნდაც იმ გარემოებაზე, ავტომანქანის გადაცემის დროისათვის რა თანხას გამოაკლდა მისი ღირებულება 4500 აშშ დოლარი. საყურადღებოა ის გარემოებაც, რომ სესხის ნაწილი ერთდროულად არ შეიძლება იყოს ჯარიმა და პირგასამტეხლოც, მხოლოდ ეს არგუმენტიც საკმარისია სააპელაციო საჩივრის დაუსაბუთებლად მიჩნევის გამო.

მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება, როგორც მხარის დასჯის მექანიზმი, არ უნდა გამოეყენებინა, რადგანაც ამ ტიპის გადაწყვეტილებას საფუძვლად ყოველთვის უნდა ედოს ვარაუდი, რომ მხარე ცნობს სააპელაციო საჩივარს, რაც, მოცემულ შემთხვევაში, არ დასტურდება. მხარემ პოზიცია დააფიქსირა შესაგებლით, რომლის წარდგენის ვადა მხოლოდ ერთი დღით დაგვიანდა. გარდა ამისა, სააპელაციო სასამართლოს მიერ განსაზღვრული 7-დღიანი ვადა არაგონივრულია, მაშინ, როდესაც პირველი ინსტანციის წესით საქმის განხილვისას მხარეს შესაგებლისათვის ავტომატურად ეძლევა 10 დღე. აღნიშნულის გამო კასატორი აღმოჩნდა არათანაბარ პირობებში მოპასუხესთან.

არასწორია სასამართლოს მსჯელობა, რომ სს „ბ-ი“ სადავოდ ხდიდა დავის ფაქტობრივ გარემოებებს, რადგანაც ის, რეალურად, სადავოდ ხდიდა იმას, რომ აპელანტს ფაქტობრივი გარემოებები თავად არ მიუთითებია, რაც იურიდიულად გამართლებდა მის მოთხოვნას. აღნიშნულის გამო, სასამართლო არასწორად ასკვნის, რომ არგუმენტებსა და მოსაზრებებს არ სჭირდება დასაბუთება და ის, რასაც მხარე მიუთითებს, ავტომატურად უნდა იქნას გაზიარებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას.

სააპელაციო სასამართლომ საჩივრის განხილვისას დაარღვია შეჯობებითობის პრინციპი და აპელანტის ნაცვლად თავად გააკეთა დასკვნა, რომ სააპელაციო საჩივარში დაშვებული იყო უსწორობა და ნაცვლად ჯარიმისა, მითითებული უნდა ყოფილიყო პროცენტი. ამ კუთხით სასამართლომ მიუთითა აპელანტის მიერ სხდომაზე მიცემულ განმარტებაზე, თუმცა აპელანტს ეს განმარტება არ გაუკეთებია.

ამდენად, სასამართლომ არასწორად განმარტა სამოქალა-

ქო საპროცესო კოდექსის 232¹ და მე-4 მუხლები, არ გამოიყენა სამოქალაქო კოდექსის 276-ე მუხლი.

საკასაციო საჩივრით მხარემ შეამცირა სასარჩელო მოთხოვნა თანხის დაკისრების ნაწილში და განმარტა, რომ ითხოვდა სესხის ძირ თანხას – 8 119,67 აშშ დოლარს, პროცენტს – 4 866,06 აშშ დოლარსა და პირგასამტეხლოს – 200 აშშ დოლარს.

2014 წლის 27 იანვარს წარმოდგენილი განცხადებით კასატორმა დამატებით განმარტა, რომ 2013 წლის 6 ივნისს სს „ს. ბ. ს.“ ჩაბარდა მოსამართლის თანაშემწის მიერ გაგზავნილი გზავნილი, რომლითაც შესაგებლის წარდგენისათვის განესაზღვრა ვადა 7 დღით, გზავნილს არ ერთვოდა განჩინება, რომლითაც იქნებოდა განსაზღვრული ზემოაღნიშნული ვადა. ეს გარემოება კი ადასტურებს, რომ აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარეს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 201-ე მუხლის მე-7 ნაწილისა და მე-200 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არ ეცნობა შესაგებლის წარდგენის თაობაზე, რის გამოც „სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, არ ჰქონდა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესაძლებლობა.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 5 მაისის განჩინებით სს „ს. ბ. ს.“ საკასაციო საჩივარი ცნობილ იქნა დასაშვებად სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად და საქმის განხილვა დაინიშნა ზეპირი მოსმენის გარეშე.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 409-ე მუხლით დადგენილი წესით, საკასაციო საჩივრის ფარგლებში შეისწავლა საქმის მასალები, დაუსწრებელი გადაწყვეტილებისა და ამ გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების თაობაზე გასაჩივრებული განჩინების სამართლებრივი დასაბუთება და მიიჩნევს, რომ სს „ს. ბ. ს.“ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლის თანახმად, საკასაციო სასამართლო არ დააკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს, თუ: ა) კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი; ბ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას საფუძვლად არ უდევს კანონის დარღვევა; გ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად იმისა, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს შესაბამის

დასაბუთებას.

უპირველეს ყოვლისა, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს კასატორის არგუმენტზე, რომ არსებობს გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილებისა და განჩინების გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძველი. დასახელებული ნორმის თანახმად, გადაწყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ სასამართლომ საქმე განიხილა ერთ-ერთი მხარის დაუსწრებლად, რომელსაც არ მიუღია შეტყობინება კანონით დადგენილი წესით ან მისი კანონიერი წარმომადგენლის გარეშე, თუ ასეთი წარმომადგენლობა კანონით იყო გათვალისწინებული, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ასეთი კანონიერი წარმომადგენელი ცნობს სასამართლო პროცესის წარმართვის მართლზომიერებას.

სს „ს. ბ-ი“ მისი არაჯეროვანი ინფორმირების ფაქტს უკავშირებს შემდეგს: 2013 წლის 6 ივნისს სს „ს. ბ-ს“ ჩაბარდა მოსამართლის თანაშემწის მიერ გაგზავნილი გზავნილი, რომლითაც შესაგებლის წარდგენისათვის განესაზღვრა ვადა 7 დღით, გზავნილს არ ერთვოდა განჩინება, რომლითაც იქნებოდა განსაზღვრული ზემოაღნიშნული ვადა. ეს გარემოება კი ადასტურებს, რომ აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარეს 201-ე მუხლის მე-7 ნაწილისა და მე-200 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არ ეცნობა შესაგებლის წარდგენის თაობაზე.

საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს მხარის ამ არგუმენტს და მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 373-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის თანახმადაც, საქმეს სააპელაციო სასამართლოს მთავარ სხდომაზე განსახილველად ამზადებს სააპელაციო სასამართლოს ერთ-ერთი მოსამართლე (მომხსენებელი მოსამართლე), რომელიც ამოწმებს სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობას და გამოაქვს შესაბამისი განჩინება, გადაუგზავნის მოწინააღმდეგე მხარეს სააპელაციო საჩივრისა და თანდართული დოკუმენტების ასლებს და დაუნიშნავს მას ვადას წერილობითი შესაგებლის წარმოსადგენად, რომელიც უნდა შეიცავდეს პასუხებს შემდეგ კითხვებზე: ეთანხმება თუ არა სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნებს; თუ არ ეთანხმება, რა გარემოებებს ემყარება მისი შესაგებელი; ხომ არ აპირებს შეგებებული სააპელაციო საჩივრის შემოტანას, ახალი ფაქტებისა და მტკიცებულებების წარმოდგენას და, თუ აპირებს, რა მიზეზით არ წარმოადგინა ისინი პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას; სურს თუ არა საქმის განხილვა ზეპირი მოსმენის გარეშე. შესაგებელი უნდა უპასუხებდეს ამ კოდექს-

სის 177-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებით დადგენილ მოთხოვნებს. ახალ ფაქტებსა და მტკიცებულებებს სააპელაციო სასამართლო მიიღებს ამ კოდექსის 380-ე და 382-ე მუხლების მოთხოვნათა დაცვით.

კანონის დასახელებული ნორმა წარმოადგენს სააპელაციო სამართალწარმოების ეტაპზე საქმის განსახილველად მომზადების სპეციალურ წესს და ადგენს იმ დოკუმენტების ამომწურავ ჩამონათვალს, რომელთა გადაცემაც წარმოადგენს მონინალმდეგე მხარის ინფორმირებულად მიჩნევის წინაპირობას. ნორმის სანინალმდეგო დათქმას არ შეიცავს ასევე საპროცესო კოდექსის 201-ე მუხლი. ამასთანავე, საქმის განსახილველად მომზადების მიზნით სასამართლო მოხელის მიერ შესრულებული ნებისმიერი საპროცესო მოქმედება, წარმოადგენს საქმის განმხილველი მოსამართლის უშუალო მითითებას და ემყარება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-200 მუხლის მე-2 ნაწილის დათქმას, რომ მოსამართლის დავალებით საქმე სასამართლო განხილვისათვის შეიძლება მოამზადოს მოსამართლის თანაშემწემ.

მოცემულ შემთხვევაში, მხარე სადავოდ არ ხდის რა იმ გარემოებას, რომ მას გადაეცა სააპელაციო საჩივრის ასლი, უწყება სასამართლო სხდომის დროისა და ადგილის შესახებ და მოსამართლის თანაშემწის მიერ ხელმოწერილი გზავნილი, რომლითაც საქმეში წარმოდგენილი 2013 წლის 4 ივნისის განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის შესაბამისადაა განმარტებული შესაგებლის წარდგენის საპროცესო ვადა და მისი წარუდგენლობის ნეგატიური შედეგების თაობაზე, საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, არ არსებობს მხარის არაინფორმირებულად მიჩნევისა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით გადანყვეტილების გაუქმების საფუძველი.

სადავოს არ წარმოადგენს ის გარემოება, რომ სასამართლო შეტყობინება სს „ს. ბ-ის“ უფლებამოსილ თანამშრომელს ჩაბარდა 2013 წლის 6 ივნისს. ასევე სადავო არაა, რომ ბ-მა შესაგებელი სასამართლოში წარადგინა 2013 წლის 17 ივნისს, 7-დღიანი საპროცესო ვადის დარღვევით, რაც წარმოშობს სასამართლოს ვალდებულებას, საქმის განხილვისას ეხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹ მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად.

საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ მოქმედი სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებულია დაუსწრებელი გადანყვეტილების გამოტანის წანამძღვრები, როგორც პირველი ინსტანციის, ისე სააპელაციო სასამართლოებ-

ში, რა დროსაც საქმის განხილვა სააპელაციო სასამართლოში წარმოებს იმ წესების დაცვით, რაც დადგენილია პირველი ინსტანციით საქმეთა განხილვისათვის, XLVI თავში მოცემული ცვლილებებითა და დამატებებით (სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 372-ე მუხლი).

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 387-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილები არეგულირებს სააპელაციო სასამართლოს მიერ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას საქმის განხილვაზე აპელანტისა და მონინალმდეგე მხარის არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობისას, ხოლო ყველა სხვა შემთხვევაში გამოიყენება ამ კოდექსში ჩამოყალიბებული ნორმები პირველი ინსტანციის სასამართლოში დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ. ამავე კოდექსის 232¹ მუხლის მიხედვით, მოპასუხის მიერ ამ კოდექსის 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილ ვადაში პასუხის (შესაგებლის) წარუდგენლობისას, თუ ეს გამონკვეულია არასაპატიო მიზეზით, მოსამართლეს ზეპირი მოსმენის გარეშე გამოაქვს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. ამასთანავე, მოსამართლე დააკმაყოფილებს სარჩელს, თუ სარჩელში მითითებული გარემოებები იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას; წინააღმდეგ შემთხვევაში მოსამართლე ნიშნავს სხდომას, რის შესახებაც ეცნობებათ მხარეებს ამ კოდექსის 70-ე–78-ე მუხლებით დადგენილი წესით. სხდომის ჩატარების შემთხვევაში მოპასუხისაგან მტკიცებულებათა მიღება არ ხდება და სასამართლო მოისმენს მოპასუხის მხოლოდ სამართლებრივ მოსაზრებებს სასარჩელო მოთხოვნასთან დაკავშირებით.

ნორმის დისპოზიციის ანალიზით დასტურდება შესაგებლის შეუტანლობის მოტივით დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისათვის შემდეგი წინაპირობების არსებობის სავალდებულობა: ა) მოპასუხე (მონინალმდეგე მხარე) სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 70-78-ე მუხლების მოთხოვნათა დაცვით უნდა იყოს ინფორმირებული საქმის განხილვის თაობაზე, კერძოდ, მას დადგენილი წესით უნდა ჰქონდეს ჩაბარებული სარჩელი და თანდართული მასალები და ამომწურავად უნდა ჰქონდეს განმარტებული 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის ფარგლებში დანიშნული საპროცესო ვადის არასაპატიოდ დარღვევის ნეგატიური შედეგების თაობაზე; ბ) მოპასუხემ (მონინალმდეგემ მხარემ) ბრალეულად უნდა დაარღვიოს შესაგებლის შეტანისათვის განსაზღვრული ვადა.

ამ ფაქტობრივი წინაპირობების არსებობა განაპირობებს სარჩელში (სააპელაციო საჩივარში) მითითებული გარემოებე-

ბის დადგენილად მიჩნევის აუცილებლობას.

ზემოაღნიშნული საფუძვლების კუმულატიურად არსებობა ქმნის დაუსწრებელი გადანყვეტილების გამოტანის ფორმალურ წინაპირობას, თუმცა იმისათვის, რათა სასამართლომ დაუსწრებელი გადანყვეტილების გამოტანის გზით დააკმაყოფილოს სარჩელი, მოსამართლე ვალდებულია გამოარკვიოს კანონის ძალით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები ამართლებს თუ არა მოსარჩელის მოთხოვნას იურიდიული თვალსაზრისით. მოთხოვნის იურიდიული მართებულობის კვლევა, თავის მხრივ, მოიაზრებს მოსარჩელის მოთხოვნის მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის სწორად განსაზღვრასა და იმის უტყუარად დადგენას, სარჩელში (სააპელაციო საჩივარში) მითითებული და კანონის ძალით დადგენილად მიჩნეული გარემოებების სამართლებრივი თვალსაზრისით შეფასება იძლევა თუ არა მოთხოვნის მარეგულირებელი მატერიალური ნორმის შემადგენლობას. მითითებულ წინაპირობათაგან თუნდაც ერთ-ერთის არარსებობა იწვევს დაუსწრებელი გადანყვეტილების გამოტანაზე უარის თქმასა და მხარეთა დაბარებას სასამართლო სხდომაზე.

ლ. მ-ის სააპელაციო საჩივრის შესწავლით ირკვევა, რომ მხარე მოითხოვდა პირველი ინსტანციის გადანყვეტილების შეცვლას დაკისრებული თანხისა და სახელმწიფო ბაჟის განსაზღვრის ნაწილში, ახალი გადანყვეტილებით კი, ითხოვდა მისთვის სს „ს. ბ-ის“ სასარგებლოდ დაეკისრებინათ 5330 აშშ დოლარი, ხოლო სახელმწიფო ბაჟის სახით – 264 ლარი. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლებით კი ირკვევა, რომ აპელანტი არ ეთანხმებოდა გასაჩივრებული გადანყვეტილებით დადგენილ გარემოებას, რომ მოპასუხის დავალიანება შეადგენს 54860,33 აშშ დოლარს. აღნიშნული თანხიდან სესხის ძირითადი ნაწილია 8 119,67 აშშ დოლარი, პროცენტი – 4866,05 აშშ დოლარი, ხოლო პირგასამტეხლო – 41 374,61 აშშ დოლარი.

აპელანტის გამარტებით, გამომდინარე იქიდან, რომ მოსარჩელემ შესრულების ნაცვლად მიიღო 4 500 აშშ დოლარად შეფასებული გირავნობის საგანი, სასამართლოს მსჯელობა თანხის ოდენობის ნაწილში იყო არასწორი. 2009 წლის ნოემბრისათვის სესხის ძირი თანხა იყო 3619,67 აშშ დოლარი, და სწორედ ამ თანხაზე უნდა მომხდარიყო როგორც პროცენტის ისე პირგასამტეხლოს დარიცხვა, რაც სასამართლოში სარჩელის წარდგენის დროისათვის შეადგენდა 5 330 აშშ დოლარს (ძირი – 3619,67 აშშ დოლარი, ჯარიმა – 1 510,33 აშშ დოლარი, პირგასამტეხლო – 200 აშშ დოლარი).

სააპელაციო საჩივრის ავტორმა ასევე სადავოდ გახადა სა-

ქალაქო სასამართლოს დასკვნა, რომ კრედიტორის მიერ ავტომანქანის ჩამორთმევისა და აღნიშნული სახით საკრედიტო ხელშეკრულებაში ასახული ვალდებულების შესრულების ფაქტი არ დგინდებოდა.

აპელანტის განმარტებით, ავტომობილის ჩამორთმევა წარმოადგენდა დავალიანების ანაზღაურების შესაძლებლობას, ჩამორთმეული ავტომობილის რეალიზაციით დაიფარებოდა დავალიანება, მოსარჩელე ნივთის გადაცემით გახდა მისი მფლობელი და ვალდებული იყო, დაუყოვნებლივ მოეხდინა საგნის რეალიზაცია. მოსარჩელემ უფლების ბოროტად გამოყენებით არ განახორციელა ნივთის არც საკუთრებაში დარეგისტრირება და არც რეალიზაცია. ნივთის გადაცემით მოპასუხემ 4500 აშშ დოლარით შეასრულა ვალდებულება და დარჩენილი დავალიანება იყო 3 619,67 აშშ დოლარი. მოძრავ ნივთზე მოსარჩელეს ნებით გადაეცა ფაქტობრივი ბატონობა ნივთის რეალიზაციის უფლების ჩათვლით, ანუ ნივთი გადაეცა საკუთრებაში რეალიზაციით ამონაგები თანხებით დავალიანების დაფარვისათვის, მოსარჩელემ კი მიიღო შესრულება ამ გზით.

ამდენად, წინამდებარე საქმეზე დადგენილად მიიჩნევა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადასტურებული ის ფაქტები, რომლებიც მხარეს სადავო არ გაუხდია, ხოლო, დადგენილ ვადაში მოწინააღმდეგე მხარის მიერ შესაგებლის წარუდგენლობის გამო, დადგენილად მიიჩნევა ასევე სააპელაციო საჩივარში მითითებული სადავო გარემოებები, კერძოდ:

1. 2008 წლის 7 აგვისტოს სს „ს. ბ-სა“ და ლ. მ-ს შორის დაიდო ხელშეკრულება საბანკო მომსახურების შესახებ, რომლის მიხედვით მოპასუხეს ავტომანქანის შესაძენად გადაეცა კრედიტი 10 000 აშშ დოლარის ოდენობით;

2. კრედიტი გაიცა ორმოცდარვა თვის ვადით, წლიური სარგებლის სახით 18% დარიცხვით, ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში პირგასამტეხლოს ოდენობა მხარეთა მიერ განისაზღვრა 0,5%-ის ოდენობით;

3. 2008 წლის 7 აგვისტოს გირავნობის ხელშეკრულების საფუძველზე მხარეთა შორის შედგენილი საბანკო მომსახურების ხელშეკრულებითა და მის ფარგლებში მოქმედი გარიგებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით დაგირავებული იქნა ლ. მ-ის სახელზე რიცხვული მოძრავი ქონება – ავტომანქანა მერსედეს-ბენცი ჩვვ 230 გამოშვების წელი 1997.

4. მხარეებმა გირავნობის ხელშეკრულების 10.4 პუნქტით განსაზღვრეს, რომ თუ კი გირავნობის საგნის რეალიზაციის შე-

დეგად მიღებული თანხა სრულად არ დააკმაყოფილებს სს „ს. ბ. ის“ მოთხოვნებს მოსარჩელე უფლებამოსილია მოითხოვოს ლ. მ-ის სხვა ქონების რეალიზაციაც;

5. მოვალემ კრედიტორს საკუთრებაში გადასცა გირავნობის საგანი – ავტომანქანა, რომლის ღირებულებაც შეადგენდა 4500 აშშ დოლარს, შესაბამისად, გირავნობის საგნის გადაცემის მონეტში არსებულ დავალიანებას უნდა გამოკლებოდა ზემოხსენებული თანხა და დაჩენილ ძირ თანხაზე უნდა მომხდარიყო როგორც პროცენტის, ისე პირგასამტეხლოს დარიცხვა. მოცემულ შემთხვევაში, მოვალემ კრედიტორისათვის გირავნობის საგნის გადაცემით ნაწილობრივ (4500 აშშ დოლარის ფარგლებში) შეასრულა ბანკის წინაშე არსებული დავალიანება და გადასახდელი დარჩა ძირი თანხა – 3619.67 აშშ დოლარი, რომელსაც დაერიცხა პროცენტი – 1510.33 აშშ დოლარი, ასევე პირგასამტეხლო – 200 აშშ დოლარი. სულ მისი დავალიანება ბანკის წინაშე შეადგენდა 5330 აშშ დოლარს.

საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს კასატორის მოსაზრებას, რომ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანისას სასამართლომ უნდა შეაფასოს საქმის მასალები და განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XLVI თავში მოცემული წესით საქმის განხილვის დროს მტკიცებულებათა გამოკვლევა არ ხდება, არამედ, კანონის ძალით მიიჩნევა დადგენილად სარჩელში (სააპელაციო საჩივარში) მითითებული გარემოებები.

ასევე უსაფუძვლოა მხარის არგუმენტი, რომ უწყების გაგზავნის გამო, მან მიიჩნია, რომ სასამართლო დასაბუთებულად არ ჩათვლიდა სააპელაციო საჩივარს და მას სხდომაზე განიხილავდა. მხარის ეს მოსაზრება არ გამომდინარებს კანონის სწორი განმარტებიდან, ამასთანავე, სააპელაციო პალატამ გასაჩივრებული განჩინებით სავსებით მართებულად მიუთითა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 376-ე მუხლით დადგენილ საქმის განსახილველად დანიშვნის წესზე.

მოცემულ შემთხვევაში კასატორი დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმებას მოითხოვს იმ საფუძვლითაც, რომ სასამართლომ იგი გამოიტანა, როგორც მხარის დასჯის მექანიზმი და არ არსებობდა პრეზუმფცია იმისა, რომ აპელანტის მოწინააღმდეგე მხარე ცნობდა სააპელაციო საჩივარს, ამასთანავე შესაგებლის წარდგენის 7-დღიანი ვადის განსაზღვრით ის არათანაბარ მდგომარეობაში აღმოჩნდა მოპასუხესთან, რომელსაც პირველი ინსტანციის სასამართლომ შესაგებლის წარდგენის ვადა 10 დღით განუხაზღვრა.

პალატა ვერ გაიზიარებს მხარის ამ მოსაზრებას და განმარ-

ტავს, რომ მოპასუხის (მონინალმდევე მხარის) მიერ შესაგებლის დადგენილ ვადაში წარუდგენლობა ყოველთვის წარმოშობს იმ ვარაუდის საფუძველს, რომ მხარე ეთანხმება მის წინააღმდეგ წარდგენილ მოთხოვნას, ვინაიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 63-ე მუხლის ძალით, საპროცესო ვადის დარღვევით წარდგენილი დოკუმენტები სასამართლოს მხრიდან შეფასებას აღარ ექვემდებარება. რაც შეეხება არათანაბარ მდგომარეობას, საქმის მასალებით არ დასტურდება სს „ს. ბ-ის“ მიერ სასამართლოსათვის მიმართვისა და შესაგებლის წარდგენისათვის დადგენილი ვადის გაგრძელების მოთხოვნა, რაც ამ არგუმენტის გაზიარებაზე უარის თქმის საფუძველია, ამასთანავე, პალატა სრულად ეთანხმება გასაჩივრებული დაუსწრებელი გადაწყვეტილებისა და მისი ძალაში დატოვების შესახებ განჩინების დასკვნას, რომ სამოქალაქო კოდექსის 256-ე, 276-ე, 361.2, 427-ე, 428-ე მუხლებიდან გამომდინარე, აპელანტის მოთხოვნა სამართლებრივად გამართლებულია დადგენილად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებებით. აქვე პალატა ყურადღებას გამახვილებს კასატორის პრეტენზიაზე, რომ სასამართლომ დაარღვია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის მოთხოვნები და აპელანტის ნაცვლად თავად გააკეთა დასკვნა სააპელაციო საჩივარში მითითებული თანხებიდან თუ რომელი წარმოადგენდა პროცენტს და რომელი პირგასამტეხლოს. სააპელაციო სასამართლომ, 2013 წლის 2 ოქტომბრის განჩინებაში, მართალია, მიუთითა საჩივრის ზეპირი განხილვისას ლ.მ-ის მიერ მიცემულ განმარტებაზე, თუმცა ამავე განჩინებაში სასამართლომ ასევე საფუძველიანად განმარტა, რომ ჯარიმისა და პირგასამტეხლოს ერთდროულად მითითება წარმოადგენდა მექანიკურ უსწორობას და ეს გარემოება დასტურდებოდა საქმეში წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის პირველი ფაქტობრივი უსწორობის გრაფაში მითითებული ფაქტებით.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ სს „ს. ბ-ის“ მიერ სააპელაციო პასუხის დადგენილ ვადაში წარუდგენლობის გამო სააპელაციო სასამართლომ სავსებით მართებულად მიიღო დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე, ხოლო წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრით არ დასტურდება ამ დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 241-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძველები.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპრო-

ცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა :

1. სს „ს. ბ-ის“ საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 26 ივნისის დაუსწრებელი გადაწყვეტილება და ამ გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების შესახებ 2013 წლის 2 ოქტომბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად.
3. საკასაციო საჩივარზე სახელმწიფო ბაჟი გადახდილია.
4. საკასაციო პალატის განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

განჩინებაში დაშვებული უსწორობის განმარტება

განჩინება

№ას-624-585-2011

1 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ბ. ალავეიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
პ. ქათამაძე

დავის საგანი: ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

მოზინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-მა სარჩელი აღძრა შპს „დ. ე-ის“ დირექტორ ვ. დ-ის მიმართ და მოითხოვა ს. რ-სა და შპს „დ. ე-ს“ შორის დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობა.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2010 წლის 1 ივლისის გადაწყვეტილებით მოზინადრეთა ამხანაგობის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოსარჩელემ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 22 თებერვლის განჩინებით უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-მა, მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილება.

წარმოდგენილ საკასაციო საჩივარზე მხარეს გადახდილი ჰქონდა სახელმწიფო ბაჟი – 300 ლარის ოდენობით, რასაც ადასტურებდა საქმეში წარმოდგენილი სახელმწიფო ბაჟის ჩარიცხვის ქვითარი.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 2 მაისის განჩინებით, საკასაციო სასამართლომ არასაკმარისად მიიჩნია გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი, საკასაციო საჩივარს დაუდგინა ხარვეზი და მის ავტორს დაავალა დავის საგნის ღირებულების დამადასტურებელი დოკუმენტისა და მის შესაბამისად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ჩარიცხვის ქვითრის დედნის წარმოდგენა.

საკასაციო საჩივრის ავტორმა სასამართლოს წარუდგინა აუდიტორული დასკვნა, რომლის შესაბამისადაც, საკასაციო საჩივრის საგნის ღირებულება შეადგენდა 51988 ლარს. ამასთან, კასატორმა იშუამდგომლა სახელმწიფო ბაჟის გადახდის გადავადების თაობაზე.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 21 ივნისის განჩინებით, მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-ს გადაუვადდა სახელმწიფო ბაჟის გადახდა საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე, ხოლო საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებამში.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის განჩინებით, მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად დაუშვებლობის გამო. კასატორს დაუბრუნდა 2011 წლის 6 აპრილს გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 300 ლარის 70% – 210 ლარი.

2014 წლის 11 სექტემბერს სასამართლოს განცხადებით მობართა ნ. მ-მა და მოითხოვა სააღსრულებო ფურცლის გაცემა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო პალატა საქმის მასალების შესწავლის საფუძველზე მიიჩნევს, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის განჩინებაში დაშვებულია უსწორობა, რომელიც უნდა გასწორდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 2 მაისის განჩინებით, კასატორის მიერ წინასწარ გადახდილი ბაჟი სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულებად არ იქნა მიჩნეული და კასატორს დაევალა საკასაციო საჩივრის საგნის ღირებულების განსაზღვრა და მის შესაბამისად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ჩარიცხვის ქვითრის დედნის წარმოდგენა.

2011 წლის 20 ივნისს მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-მა განცხადებით მიმართა სასამართლოს, წარადგინა აუდიტორული დასკვნა, რომლის თანახმადაც, საკასაციო საჩივრის საგნის ღირებულება 51988 ლარით განსაზღვრა, ამასთან იშუამდგომლა სახელმწიფო ბაჟის გადახდის გადავადებაზე.

საქმის მასალებით დასტურდება, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 21 ივნისის განჩინებით, მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-ს გადაუვადდა სახელმწიფო ბაჟის გადახდა საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე, თანახმად სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 48-ე მუხლისა.

საქმეში წარმოდგენილი საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის განჩინებით დასტურდება, რომ მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-ის საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად, ამდენად წინამდებარე საქმეზე წარმოება დასრულდა 2011 წლის 4 ივლისს, რაც ამავე სასამართლოს 2011 წლის 21 ივნისის განჩინებით გადავადებული სახელმწიფო ბაჟის წაგებული მხარისათვის დაკისრების საფუძველს ქმნიდა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 401-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, თუ საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნება მიჩნეული, პირს დაუბრუნდება მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 70 პროცენტი. ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად მიჩნევის შემთხვევაში სახელმწიფო ბიუჯეტში რჩება მხარის მიერ გადასახდელი სახელმწიფო ბაჟის 30%.

როგორც უკვე აღინიშნა, საკასაციო საჩივრის ავტორის მიერ წარმოდგენილი აუდიტორული დასკვნით დასტურდება, რომ განსახილველი საკასაციო საჩივრის საგნის ღირებულება 51988 ლარია, შესაბამისად, გადასახდელი სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა, ღირებულების 5%-ის – 2599.4 ლარის 30% – 779.82 ლარია. იმის გათვალისწინებით, რომ საკასაციო საჩივარზე მხა-

რეს გადახდილი აქვს 300 ლარი, დაუშვებლად ცნობის განჩინებით კასატორს უნდა დაკისრებოდა 479.82 ლარი სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის განჩინებით კი, მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ს“ არასწორად დაუბრუნდა საკასაციო საჩივარზე გადახდილი 300 ლარის 70% – 210 ლარი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია, მხარეთა თხოვნით ან თავისი ინიციატივით გაასწოროს გადაწყვეტილებაში დაშვებული უსწორობანი ან აშკარა არითმეტიკული შეცდომები. თუ სასამართლოს მიზანშეწონილად მიაჩნია, შესწორებათა შეტანის საკითხი შეიძლება გადაწყდეს სასამართლო სხდომაზე. მხარეებს ეცნობებათ სხდომის დრო და ადგილი, მაგრამ მათი გამოუცხადებლობა არ წარმოადგენს დაბრკოლებას გადაწყვეტილებაში შესწორების შეტანის საკითხის განხილვისათვის.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ უნდა გასწორდეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის განჩინების სამოტივაციო და სარეზოლუციო ნაწილებში დაშვებული უსწორობა და ნაცვლად სახელმწიფო ბიუჯეტიდან თანხის დაბრუნებისა კასატორს უნდა დაკისრებოდა გადავადებული სახელმწიფო ბაჟიდან 30%-ის გადახდა სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უკვე გადახდილი 300 ლარის გათვალისწინებით. ამდენად, განჩინების სამოტივაციო და სარეზოლუციო ნაწილის მე-2 პუნქტში მითითებული „მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ს“ დაუბრუნდეს 2011 წლის 6 აპრილს გ. გ-ის მიერ საკასაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 300 ლარის 70% – 210 ლარი“ უნდა გასწორდეს შემდეგი სახით: „კასატორ მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის დარჩენილი ნაწილის – 479.82 ლარის გადახდა. სახელმწიფო ბაჟი ჩაირიცხოს შემდეგ ანგარიშზე: თბილისის არასაგადასახადო შემოსულობების №200122900, სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი – №220101222, საბიუჯეტო შემოსულობების სახაზინო კოდი – №300773150, დანიშნულება – „სახელმწიფო ბაჟი საქართველოს უზენაეს სასამართლოში განსახილველ საქმეებზე“.

რაც შეეხება განმცხადებლის მოთხოვნას სახელმწიფო ბიუჯეტიდან თანხის დაბრუნების ნაწილში საალსრულებო ფურცლის გაცემის თაობაზე, პალატა მიიჩნევს, რომ ეს მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს, რადგანაც, მართალია, სამოქალაქო

საპროცესო კოდექსის 267-ე მუხლის თანახმად, გადანყვეტილების იძულებითი აღსრულება დასაშვებია მხოლოდ მისი კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ, მაგრამ მოცემულ შემთხვევაში, არ დასტურდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან თანხის დაბრუნების ფაქტობრივი საფუძველი. შესაბამისად, პალატა მიიჩნევს, რომ მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-ის განცხადება უსაფუძვლოა და უარი უნდა ეთქვას დაკმაყოფილებაზე.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. „მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ის“ თავმჯდომარე ნ. მ-ის განცხადება სააღსრულებო ფურცლის გაცემის თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს.

2. გასწორდეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2011 წლის 4 ივლისის №ას-624-585-2011 განჩინებაში დაშვებული უსწორობა.

3. განჩინების სამოტივაციო და სარეზოლუციო ნაწილში მითითებული „მობინადრეთა ამხანაგობა „დ-ი 3/5-ს“ დაუბრუნდეს 2011 წლის 6 აპრილს გ. გ-ის მიერ საკასაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის – 300 ლარის 70% – 210 ლარი“ გასწორდეს შემდეგი სახით: „მობინადრეთა ამხანაგობა დ-ს 3/5-ს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის დარჩენილი ნაწილის – 479.82 ლარის გადახდა. სახელმწიფო ბაჟი ჩაირიცხოს შემდეგ ანგარიშზე: თბილისის არასაგადასახადო შემოსულობების №200122900, სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი – №220101222, საბიუჯეტო შემოსულობების სახაზინო კოდი – №300773150, დანიშნულება – „სახელმწიფო ბაჟი საქართველოს უზენაეს სასამართლოში განსახილველ საქმეებზე“.

4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გააჩივრდება.

განჩინებაში დაშვებული უსწორობის გასწორება

განჩინება

№ას-462-438-2013

12 ნოემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: თ. თოდრია (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
ბ. ალავეიძე

საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა გ. დ-ის განცხადება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 8 ნოემბრის №ას-462-438-2013 განჩინებაში და ამ განჩინების საფუძველზე 2014 წლის 24 იანვარს გაცემულ სააღსრულებო ფურცელში დაშვებული უსწორობის გასწორების თაობაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 8 ნოემბრის განჩინებით გ. დ-ის საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად და კასატორს დაუბრუნდა გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 70%. აღნიშნული განჩინების საფუძველზე, 2014 წლის 24 იანვარს გაიცა სააღსრულებო ფურცელი.

გ. დ-მა განცხადებით მიმართა საკასაციო პალატას და მოითხოვა ზემომითებულ განჩინებაში და სააღსრულებო ფურცელში უსწორობის გასწორება იმ საფუძველით, რომ განჩინების დადგენილებითი ნაწილის მეორე პუნქტში და შესაბამისად, სააღსრულებო ფურცელში განჩინების სარეზოლუციო ნაწილის მეორე პუნქტში, არასწორად არის მითითებული სახაზინო კოდი.

სამოტივაციო ნაწილი:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია მხარეთა თხოვნით ან თავისი ინიციატივით გაასწოროს გადაწყვეტილებაში დაშვებული უსწორობანი ან აშკარა არითმეტიკული შეცდომები. თუ სასამართლოს მიზანშეწონილად მიაჩნია, შესწორებათა შეტანის საკითხი შეიძლება გადაწყდეს სასამართლო სხდომაზე. მხარეებს ეცნობებათ სხდომის დრო და ადგილი, მაგრამ მათი გა-

მოუცხადებლობა არ წარმოადგენს დაბრკოლებას გადანყვეტი-
ლებაში შესწორების შეტანის საკითხის განხილვისათვის.

მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო პალატამ მიზანშეწონი-
ლად არ მიიჩნია სასამართლო განჩინებაში დაშვებული უსწო-
რობის გასწორების საკითხის გადანყვეტა სასამართლო სხდო-
მაზე.

ზემოაღნიშნული ნორმის საფუძველზე, საკასაციო პალატა
თვლის, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქა-
ლაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 8 ნოემბრის №ას-462-438-
2013 განჩინებაში და ამ განჩინების საფუძველზე 2014 წლის 24
იანვარს გაცემულ სააღსრულებო ფურცელში უნდა გასწორდეს
უსწორობა, კერძოდ, განჩინების დადგენილებითი ნაწილის მე-
ორე პუნქტში და შესაბამისად, სააღსრულებო ფურცელში გან-
ჩინების სარეზოლუციო ნაწილის მეორე პუნქტში სახაზინო კო-
დი „300773150“ უნდა გასწორდეს კოდით „300533150“.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამო-
ქალაქო საპროცესო კოდექსის 399-ე, 372-ე, 260-ე, 284-ე მუხ-
ლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. გ. დ-ის განცხადება დაკმაყოფილდეს.
2. გასწორდეს 2013 წლის 8 ნოემბრის №ას-462-438-2013 გან-
ჩინებაში და ამ განჩინების საფუძველზე 2014 წლის 24 იანვარს
გაცემულ სააღსრულებო ფურცელში დაშვებული უსწორობა.
3. განჩინების დადგენილებითი ნაწილის მეორე პუნქტში და
შესაბამისად, სააღსრულებო ფურცელში განჩინების სარეზო-
ლუციო ნაწილის მეორე პუნქტში სახაზინო კოდი „300773150“
გასწორდეს კოდით „300533150.“
4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გა-
საჩივრდება.

განჩინებაში დაშვებული უსწორობის გასწორება

განჩინება

№ას-1061-1016-2014

5 ნოემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ

მოსამართლე: ვ. როინიშვილი

საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ოქტომბრის განჩინებაში შესწორების შეტანის საკითხი.

პალატამ გამოარკვია:

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ოქტომბრის განჩინებით ა. ღ-ის კერძო საჩივარი დარჩა განუხილველად. განჩინებაში არასწორადაა მიითვებული საქმის ნომერი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 260.1 მუხლის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია მხარეთა თხოვნით ან თავისი ინიციატივით გაასწოროს გადაწყვეტილებაში დაშვებული უსწორობანი ან აშკარა არითმეტიკული შეცდომები.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ უნდა გასწორდეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ოქტომბრის განჩინების შესავალ ნაწილში დაშვებული უსწორობა და ნაცვლად „№ას-1094-1043-2014“-ისა მიეთითოს საქმის ნომერი №ას-1061-1016-2014.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-ე, 260-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. გასწორდეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 2 ოქტომბრის განჩინების შესავალ ნაწილში დაშვებული უსწორობა და განჩინების პირველ გვერდზე საქმის ნომერი №ას-1094-1043-2014 შეიცვალოს საქმის ნომრით №ას-1061-1016-2014;

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

ხარვეზის შავსეზის ვადის გაგრძელება

განჩინება

№ას-904-866-2014

1 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა

შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ლ. მურუსიძე

დავის საგანი: თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

ნ. შ-მა თბილისის საქალაქო სასამართლოში შპს „ე. გ-ის“ წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა მოპასუხისათვის სესხის ძირი თანხის – 55000 აშშ დოლარისა და პროცენტის – 63950 აშშ დოლარის გადახდის დაკისრების მოტხოვნით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 27 მაისის გადაწყვეტილებით ნ. შ-ის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, შპს „ე. გ-ს“ მოსარჩელის სასარგებლოდ 7692,50 აშშ დოლარის გადახდა დაეკისრა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება მოსარჩელემ სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში სააპელაციო წესით გაასაჩივრა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 17 ივლისის განჩინებით ნ. შ-ს განჩინების ჩაბარებიდან 10 დღის ვადაში სახელმწიფო ბაჟის – 1912 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა დაევალა.

განჩინების პასუხად, ნ. შ-მა 3000 ლარის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი წარადგინა და დარჩენილი 350 ლარის გადახდის გადავადება ითხოვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 5 აგვისტოს განჩინებით ნ. შ-ის სააპელაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა. სააპელაციო სასამართლოს მითითებით, აპელანტმა ხარვეზი სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში სრულად არ გამოასწორა, სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, თავისი ინიციატივით გააგრძელოს ხარვეზის შევსების ვადა, ხოლო ბაჟის გადახდის გადავადების საფუძველი არ არსებობს.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება მოსარჩელემ კერძო

საჩივრით გაასაჩივრა. მისი მითითებით, აპელანტმა სახელმწიფო ბაჟის 90% გადაიხადა. მიუხედავად ფინანსური ტვირთისა, მას არ ამოუთხოვია ბაჟის გადახდისაგან მთლიანად ან ნაწილობრივ გათავისუფლება. სააპელაციო სასამართლომ კი, ხარვეზის შევსების ვადაც კი არ გააგრძელა, მაშინ, როდესაც სხვა არაერთ საქმეზე, სააპელაციო სასამართლო საპროცესო ვადას მხარის მოთხოვნის არარსებობის პირობებშიც კი აგრძელებს.

კერძო საჩივრის წარმოაბეში მიღების შემდეგ ნ. შ-ის წარმომადგენელმა გ. დ-ამ საქართველოს უზენაეს სასამართლოს განცხადებით მომართა და სასარჩელო მოთხოვნა 75000 ლარამდე შეამცირა, რომლის 4% 3000 ლარია.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა კერძო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები და მიიჩნევს, რომ ნ. შ-ის კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 368-ე მუხლის თანახმად, თუ სააპელაციო საჩივარი არ უპასუხებს ზემოჩამოთვლილ მოთხოვნებს ან სახელმწიფო ბაჟი არ არის გადახდილი, სასამართლო ავალებს საჩივრის შემტან პირს შეავსოს ხარვეზი, რისთვისაც მას ვადას უნიშნავს. თუ ამ ვადაში ხარვეზი არ იქნება შევსებული, სააპელაციო საჩივარი აღარ მიიღება.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 17 ივლისის განჩინებით ნ. შ-ს განჩინების ჩაბარებიდან 10 დღის ვადაში სახელმწიფო ბაჟის – 1912 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა დაევალა.

განჩინების პასუხად, ნ. შ-მა 3000 ლარის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი წარადგინა და დარჩენილი 350 ლარის გადახდის გადავადება ითხოვა.

საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს, რომ ამ შემთხვევაში, სახელმწიფო ბაჟის გადახდის გადავადების საფუძველი არ არსებობდა. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 47-48 მუხლების საფუძველზე, სასამართლოს შეუძლია, მიიღოს დასაბუთებული გადაწყვეტილება სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან გათავისუფლების, ოდენობის შემცირების ან გადავადების თაობაზე, რაც მხარის მძიმე ფინანსური მდგომარეობის დამადასტურებელ უტყუარ მტკიცებულებებს უნდა ემყარებოდეს. სახელმწიფო ბაჟის გადახდის გადავადების ან კანონით გათვალისწინებული სხვაგვარი შეღავათის გაწევის საფუძველი არის მხოლოდ მხარის მძიმე ქონებრივი მდგო-

მარეობა, შესაბამისი მტკიცებულებები კი, თავად მხარემ უნდა წარადგინოს.

მოცემულ შემთხვევაში, ნ. შ-ის ბაჟის გადახდის შეუძლებლობის დამდასტურებელი მტკიცებულებები სასამართლოსათვის არ წარუდგენია, რის გამოც, მისი შუამდგომლობა მართებულად არ დაკმაყოფილდა.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს ხარვეზის შევსების ვადა უნდა გაეგრძელებინა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 368.7 მუხლის თანახმად, სააპელაციო საჩივარზე ხარვეზის შესავსებად სააპელაციო სასამართლოს მიერ დანიშნული ვადა სასამართლომ შეიძლება გააგრძელოს მხოლოდ მხარეთა თხოვნით.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მითითებული ნორმა ზღუდავს სააპელაციო სასამართლოს მიერ თავისი ინიციატივით ხარვეზის შესავსებად დანიშნული საპროცესო ვადის გაგრძელებას, თუ მხარე ამგვარ შუამდგომლობას არ აყენებს. ეს ნორმა, განსაკუთრებით ისეთ შემთხვევებს ეხება, როდესაც მხარე ხარვეზის განჩინების პასუხად, საერთოდ არ მიმართავს სასამართლოს, ან აშკარად უსაფუძვლო განცხადებებით საქმის განხილვის გაჭიანურებას ცდილობს და ხარვეზის შევსების რეალურ ნებას არ ავლენს. განსახილველ შემთხვევაში კი, მხედველობაში მისაღებია ის გარემოება, რომ აპელანტმა დაკისრებული 3350 ლარიდან 3000 ლარი გადაიხადა და დარჩენილი 350 ლარის გადავადების თხოვნით მიმართა სასამართლოს.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სააპელაციო საჩივრის განუხილველად დატოვება სასამართლო ხელმისაწვდომობის უფლების შეზღუდვას ნიშნავს, შესაბამისად, ამგვარი შეზღუდვა ყოველთვის უნდა იყოს საფუძვლიანი, დასაბუთებული და მართლზომიერი.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებით, სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ვალდებულება, როგორც ასეთი, არ წარმოადგენს შეზღუდვას, რომელიც ეწინააღმდეგება სამართლიანი სასამართლოს უფლებას, თუმცა მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა, კონკრეტული საქმის გარემოებების, მათ შორის მხარის გადახდისუნარიანობისა და საქმის წარმოების ეტაპის გათვალისწინებით (FC MRETEBI v. GEORGIA, PODBIELSKI AND PPU POLPURE v. POLAND). სასამართლო ხარჯების ინსტიტუტი, ზოგადად, მართლმსაჯულების ადმინისტრირების მიზანს ემსახურება კერძოდ, სასამართლო სისტემის საქმიანობის პროცესის დაფინანსებასა და აშკარად უსაფუძვლო, არასერიოზული სასარჩელო განცხადე-

ბებისაგან დაცვას. კონვენციის მე-6 მუხლი ყველას ანიჭებს უფლებას თავისი სამოქალაქო უფლებებსა და ვალდებულებებთან დაკავშირებული ნებისმიერი დავა სასამართლომდე მიიტანოს. ამ თვალსაზრისით, აღნიშნული მუხლი ადგენს „სასამართლოს უფლებას“, რომლის მხოლოდ ერთი ასპექტია სასამართლოს ხელმისაწვდომობა. სამართლიანი სასამართლოს უფლება არ არის აბსოლუტური, იგი შეიძლება შეიზღუდოს, რადგანაც ხელმისაწვდომობის უფლება, თავისი ბუნებიდან გამომდინარე, სახელმწიფოს მიერ მოწესრიგებას მოითხოვს (KREUZ v. POLAND). აქვე გასათვალისწინებელია, რომ ევროპული სასამართლო განსხვავებულად უდგება პირველ და ზემდგომ ინსტანციებში გადასახდელ სახელმწიფო ბაჟსა და სხვა სასამართლო ხარჯებს. სასამართლოს პოზიციით, კონვენციის მე-6 მუხლი არ აკისრებს ხელშემკვერელ სახელმწიფოს სააპელაციო ან საკასაციო სასამართლოს შექმნის ვალდებულებას, მაგრამ თუ აპელაციის სისტემა გათვალისწინებულია, სახელმწიფო ვალდებულია უზრუნველყოს, რომ მათ იურისდიქციაში დაცული იყოს კონვენციით გათვალისწინებული გარანტიები, იმგვარად, როგორც ეს პირველი ინსტანციის სასამართლოს შემთხვევაშია დადგენილი (PODBIELSKI AND PPU POLPURE v. POLAND). გასათვალისწინებელია, რომ კონვენციის მე-6 მუხლით გათვალისწინებული პრინციპების გამოყენება ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მიმართ დამოკიდებულია საქმის წარმოების თავისებურებებზე, მხედველობაში მისაღებია პროცესის ერთიანობა შიდა კანონმდებლობის მიხედვით და სააპელაციო სასამართლოს როლი ამ პროცესში. ცალკეულ შემთხვევებში, განსაკუთრებით როცა შეზღუდვა აპელაციის დასაშვებობას შეეხება, ან როცა მართლმსაჯულების ინტერესები მოითხოვს, რომ აპელანტმა, თავისი სააპელაციო საჩივართან მიმართებით უზრუნველყოს იმ ხარჯების დაფარვა, რომელსაც მეორე მხარე განიცდის პროცესის ფარგლებში, შესაძლებელია ცალკეული შეზღუდვების, მათ შორის ფინანსური ხასიათისა, დაწესება სასამართლოს ხელმისაწვდომობის უფლებისათვის. ამგვარი შეზღუდვები კანონიერ მიზანს უნდა ემსახურებოდეს, ასევე დაცული უნდა იყოს ბალანსი გამოყენებულ საშუალებასა და მისაღწევ შედეგს შორის (PODBIELSKI AND PPU POLPURE v. POLAND).

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ისეთ პირობებში, როდესაც აპელანტმა დაკისრებული ბაჟის უდიდესი ნაწილი გადაიხადა და დარჩენილი ბაჟის გადახდის გადავადება მოითხოვა (არა შემცირება ან გათავისუფლება), სააპელაციო საჩივრის გაუხილველად დატოვება ხარვეზის შევსების ვადის ერთჯერა-

დად გაგრძელების გარეშეც კი, გაუმართლებლად ზღუდავს სასამართლო ხელმისაწვდომობის უფლებას. კერძო საჩივრის ავტორი ასევე მართებულად მიუთითებს, რომ სააპელაციო სასამართლო ხშირ შემთხვევაში, აგრძელებს ხარვეზის შესავსებად მიცემულ ვადას მაშინაც კი, როდესაც აპელანტი პირდაპირ ვადის გაგრძელებას არ მოითხოვს.

საკასაციო სასამართლო აქვე აღნიშნავს, რომ კერძო საჩივრის წარმოებაში მიღების შემდეგ მოსარჩელემ სასარჩელო მოთხოვნა 75000 ლარამდე შეამცირა. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 83.4 მუხლის საფუძველზე, მოსარჩელეს საქმის განხილვის დასრულებამდე ნებისმიერ დროს შეუძლია სასარჩელო მოთხოვნის შემცირება. 75000 ლარის 4% 3000 ლარია, შესაბამისად, ნ. შ-ის სააპელაციო საჩივარზე ბაჟი სრულადაა გადახდილი და მისი განუხილველად დატოვების წინაპირობა არ არსებობს.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 39.1(დ) მუხლის თანახმად, სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა კერძო საჩივარზე – 50 ლარს შეადგენს. ნ. შ-ის კერძო საჩივარზე კი გადახდილია ბაჟი 150 ლარი. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 42-ე მუხლი ითვალისწინებს ზედმეტად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის დაბრუნების შესაძლებლობას, შესაბამისად, ნ. შ-ს ზედმეტად გადახდილი 100 ლარი უნდა დაუბრუნდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ნ. შ-ის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 5 აგვისტოს განჩინება და საქმე ნ. შ-ის სააპელაციო საჩივარზე ხარვეზის დადგენის ეტაპიდან ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს;
3. ნ. შ-ს დაუბრუნდეს 15/08/2014 წლის №1 საგადახდო დავალებით გ. დ-ას მიერ ზედმეტად გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი – 100 ლარი შემდეგი ანგარიშიდან: ქ. თბილისი, სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 3 0077 3150;
4. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადა

განჩინება

№ას-1008-969-2014

29 დეკემბერი, 2014 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ვ. როინიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბ. ალავიძე,
ლ. მურუსიძე

დავის საგანი: სამკვიდრო მონუმობის ნაწილობრივ ბათილად ცნობა, სამკვიდრო ქონების თანამესაკუთრედ ცნობა

აღწერილობითი ნაწილი:

ს. გ-მ ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში ე. გ-ის წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა მის სახელზე გაცემული სამკვიდრო მონუმობის ნაწილობრივ ბათილად ცნობისა და ქონების თანამესაკუთრედ აღიარების მოთხოვნით.

ე. გ-მ შეგებებული სარჩელი წარადგინა 2012 წლის 10 თებერვლისა და 2012 წლის 6 ნოემბრის სანოტარო აქტების ბათილად ცნობის მოთხოვნით.

ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 14 მაისის გადაწყვეტილებით ს. გ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი ე. გ-ის სახელზე გაცემული სამკვიდრო მონუმობა □ ნაწილში და ს. გ-ე ცნობილ იქნა 1984 წლის 11 აპრილს გარდაცვლილი დედის – მ. გ-ის დანაშთი ქონების □-ის მესაკუთრედ. ე. გ-ის შეგებებული სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

აღნიშნული გადაწყვეტილება ე. გ-მ სააპელაციო წესით გაასაჩივრა.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 3 ივლისის განჩინებით ე. გ-ის სააპელაციო საჩივარი განუხილველად დარჩა. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ ვინაიდან აპელანტი კანონით დადგენილ ვადაში საქალაქო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად არ გამოცხადდა, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადის ათვლა გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს დაიწყო და 26 ივნისს ამოიწურა. სააპელაციო საჩივარი კი, 27 ივნისსაა შეტანილი.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება მოპასუხემ კერძო საჩივრით გაასაჩივრა. მისი მითითებით, სასამართლომ არასწორად

დაიწყო ვადის ათვლა 30-ე დღიდან, ვინაიდან აპელანტმა დასაბუთებული გადანყვეტილება სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღეს ჩაიბარა და ვადის ათვლა მომდევნო დღიდან უნდა დაწყებულიყო.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ განიხილა კერძო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები და მიიჩნევს, რომ ე. გ-ის კერძო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 369-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადაა 14 დღე. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია და იგი იწყება მხარისათვის დასაბუთებული გადანყვეტილების გადაცემის მომენტიდან. დასაბუთებული გადანყვეტილების გადაცემის მომენტად ითვლება დასაბუთებული გადანყვეტილების ასლის მხარისათვის ჩაბარება ამ კოდექსის 70-ე–78-ე მუხლების ან 259¹ მუხლის შესაბამისად, ასევე 259¹ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ.

იმავე კოდექსის 259¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ გადანყვეტილების გამოცხადებას ესწრება გადანყვეტილების გასაჩივრების უფლების მქონე პირი, ან თუ ასეთი პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ცნობილი იყო გადანყვეტილების გამოცხადების თარიღი, გადანყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე (მისი წარმომადგენელი) ვალდებულია გადანყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადანყვეტილების ასლი; წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადანყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

აღნიშნული ნორმიდან გამომდინარე, გადანყვეტილების გასაჩივრებისათვის დადგენილი ვადის დენა გადანყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში დაიწყება, თუ მხარე ამავე მუხლით განსაზღვრულ ვადაში სასამართლოში არ გამოცხადდება და გადანყვეტილებას არ ჩაიბარებს.

საკასაციო სასამართლოსათვის გაუგებარია სააპელაციო სასამართლოს მითითება, რომ მხარემ დასაბუთებული გადანყვეტილება კანონით დადგენილ ვადაში არ ჩაიბარა და გასაჩივრების ვადის ათვლა სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღიდან უნდა დაიწყო.

საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 259¹-ე მუხლის საფუძველზე, გასაჩივრების მსურველ მხარეს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 30-ე დღის ჩათვლით შეუძლია სასამართლოში გამოცხადდეს და გადაწყვეტილება ჩაიბაროს. ამ შემთხვევაში ვადის ათვლა არა გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღიდან, არამედ ჩაბარებიდან დაიწყება.

მოცემულ შემთხვევაში, პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება 2014 წლის 14 მაისს გამოცხადდა, ე. გ. სათვის ცნობილი იყო სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადების თარიღი, შესაბამისად, მხარე არა უადრეს 3 და არა უგვიანეს 13 ივნისისა სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩასაბარებლად უნდა გამოცხადებულიყო. ე. გ. ის წარმომადგენელმა დასაბუთებული გადაწყვეტილება ამ ვადაში – 13 ივნისს ჩაიბარა, ამდენად, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-60.2 მუხლის საფუძველზე, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადის ათვლა 14 ივნისიდან დაიწყო და 27 ივნისს ამოიწურა. სააპელაციო საჩივარი ამ ვადაშია შეტანილი და სააპელაციო სასამართლომ გაუხილველად არასწორად დატოვა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ე. გ. ის კერძო საჩივარი საფუძვლიანი და უნდა დაკმაყოფილდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 420-ე, 412-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ე. გ. ის კერძო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2014 წლის 3 ივლისის განჩინება და საქმე ე. გ. ის სააპელაციო საჩივრის დასაშვებობის შემოწმების ეტაპიდან ხელახლა განსახილველად იმავე სასამართლოს დაუბრუნდეს;
3. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**ახალი მტკიცეულებაების წარდგენა სააპელაციო
სასამართლოში**

განჩინება

№ას-865-823-2013

14 აპრილი, 2015 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო
საქმეთა პალატა
შემადგენლობა: ბ. ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ვ. როინიშვილი,
პ. ქათამაძე

დავის საგანი: თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი:

ლ. კ-მ სარჩელი აღძრა სასამართლოში ე. ბ-ის მიმართ 7 000 ლარის მოპასუხისათვის დაკისრების მოთხოვნით შემდეგ გარემოებათა გამო:

მოსარჩელის განმარტებით, ე. ბ-ის თხოვნით ის დედასთან ერთად საცხოვრებლად გადავიდა მოპასუხესთან, ქ.თბილისში, ა-ის ქ. №30-ში, იმ პირობით, რომ ეზოში მდგომ შენობას საკუთრებაში გადასცემდათ მოპასუხე.

2011 წლის 20 ოქტომბერს მოსარჩელემ მოპასუხეს სამი თვით ასესხა 7 000 ლარი და თავის დაზღვევის მიზნით, დაწერა ხელწერილი, რადგანაც ე. ბ-ი ხელით ვერ წერდა. ხელწერილი შედგენილია მოპასუხის კარნახით, რასაც ნაკითხვის შემდეგ მოაწერა ხელი ე.ბ-მა.

მოპასუხეს სესხი არ დაუბრუნებია.

ე. ბ-მა სარჩელი არ ცნო და მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა შემდეგი საფუძვლებით მოითხოვა:

მხარეთა შორის სესხის ხელშეკრულება არ დადებულა, მოპასუხეს საქმეში წარმოდგენილ ხელშეკრულებაზე ხელი არ მოუწერია, შესაბამისად, მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი ხელწერილი ყალბია, რასაც ის გარემოებაც მონიშნავს, რომ ხელწერილის თანახმად, მსესხებელმა წერა არ იცის, ხოლო მასზე შესრულებული ხელმოწერა არის არა ინიციალები, არამედ სრული ტექსტი. მოსარჩელე ასევე აღნიშნავს, რომ ნასესხები თანხა გამიზნული იყო ბინის გადასაფორმებლად, რაც არასწორია, რადგანაც ბინის გადაფორმებისთვის 7 000 ლარის არაა საჭირო, გარდა აღნიშნულისა, მოსარჩელე სოციალურად დაუცველია და მას ამ ოდენობის თანხის სესხად გაცემა არ შეეძლო. მოპასუ-

ხეს არავითარი თანხა არ მიუღია ლ.კ-ისგან.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილებით ლ. კ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა. ე. ბ-ს ლ. კ-ის სასარგებლოდ დაეკისრა 7 000 ლარის გადახდა, რაც სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპა-სუხემ.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 23 ივლისის განჩინებით ე. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილება შემდეგი დასაბუთებით:

სააპელაციო საჩივრით აპელანტმა სადავოდ გახადა 2011 წლის 20 ოქტომბერს გაფორმებულ სესხის ხელშეკრულებაში მის მიერ გამოვლენილი ნება იმ საფუძველით, რომ: ა) 2011 წლის 20 ოქტომბრის ხელწერილი არ იყო დაწერილი და ხელმოწერილი მის მიერ, ასევე, მას ლ. კ-ისაგან არ მიუღია 7 000 ლარი; ბ) იგი გარიგების დადების მიზნით მოატყუეს, ამასთან, მოხუცებულობისა და ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობის გამო ვერ გაერკვა თუ რაზე აწერდა ხელს.

პალატამ არ გაიზიარა აპელანტის მტკიცება, რომ 2011 წლის 20 ოქტომბრის ხელწერილი არ იყო ხელმოწერილი მის მიერ, რადგანაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 და 102-ე მუხლების შესაბამისად, მას სასამართლოსათვის არ წარუდგენია მტკიცებულება, რაც დაადასტურებდა 2011 წლის 20 ოქტომბრის ხელწერილზე დაფიქსირებული ხელმოწერის შეუსრულებლობას. აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ კი, საქმეში წარმოდგენილი ლევან სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 4 დეკემბრის დასკვნით დასტურდებოდა სადავო ხელწერილზე არსებული ხელმოწერა – ეთ.ბ-ი შესრულებული იყო ე. ბ-ის მიერ.

სამოქალაქო კოდექსის 50-ე მუხლის თანახმად სასამართლომ განმარტა, რომ მარტოოდენ ნების არსებობა არ იწვევს გარიგების დადებას, აუცილებელია ნება გამოვლენილ იქნას. გარდა ამისა, ნება მიმართული უნდა იყოს სამართლებრივი შედეგის წარმოშობის, შეცვლის ან შეწყვეტისკენ. ნება შინაგანი სუბიექტური კატეგორიაა და იგი სამართლებრივ შედეგებს იწვევს მხოლოდ მისი გარეგანი გამოხატვის შედეგად, რაც იმას ნიშნავს, რომ სამართლებრივი შედეგისადმი მიმართული ნება იურიდიულად ქმედითი ხდება მისი გამოვლენის შედეგად. ნების გამოვლენის ფორმებს უაღრესად დიდი პრაქტიკული დატ-

ვირთვა გააჩნია გარიგებებში, ვინაიდან გამოხატული ნებისადმი არსებობს კონტრაჰენტის მიერ გამოვლენილი ნდობის დაცვის ღირსი ინტერესი, ამიტომ მხედველობაში არ იქნა მიღებული პირის მტკიცება, რომ მას ის ნება არ ჰქონდა, რომელიც გამოხატა, თუ მისი ნების გარეგანი გამოხატულებით მეორე მხარემ კეთილსინდისიერად ირწმუნა, რომ იგი უფლებებით აღიჭურვა. სასამართლოს განმარტებით, ნების გამოხატვა, რომელიც გარკვეული სამართლებრივი შედეგების დადგომისკენ არის მიმართული, დაკავშირებულია არა მხოლოდ უფლებების, არამედ მოვალეობების წარმოშობასთან, შესაბამისად, საწინააღმდეგოს დადასტურებამდე, ივარაუდება, რომ პირის მიერ გამოვლენილი ნება შეესაბამება მის ნამდვილ ნებას. აღნიშნული პრეზუმფცია ქარწყლდება, თუ დადასტურდება, რომ ნება გამოვლენილ იქნა ისეთ პირობებში, რომელიც გამოვლენილი ნების ნამდვილი ნებისადმი შესაბამისობას გამოორიცხავს. მაგალითად, პირის ქმედუნარობა, სულიერი აშლილობა, ფსიქიკური, ფიზიკური იძულება, მოტყუება, და ა.შ. სასამართლოს შეფასებით, ეს ისეთი გარემოებებია, როდესაც პირი მოკლებულია შესაძლებლობას, მართოს ნების გამოხატვის ფორმები. როდესაც პირს შეზღუდული აქვს ე.წ. „მოქმედების ნება“, ანუ ასეთ ვითარებაში იგულისხმება, რომ დაუძლეველ გარემოებათა გამო, პირი იმ ნებას გამოხატავს, რომელიც მის ნებას არ შეესაბამება (სულიერი ავადმყოფობა) ან პირი გამოხატავს სხვა პირის და არა თავის რეალურ ნებას (მოტყუება, იძულება და ა.შ.). ასეთ შემთხვევაში, ნების გამომვლენი, დაცული უნდა იყოს გამოვლენილი არანამდვილი ნების თანამდევი შედეგებისგან.

სესხის ხელშეკრულებაში გამოვლენილი ნების ნაკლის მტკიცების ტვირთი მოპასუხეს ეკისრებოდა, რომელმაც ვერ შეძლო მის მიერ მითითებული გარემოებების (ქმედუნარობის) დამადასტურებელი მტკიცებულებების წარმოდგენა.

სასამართლომ მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის მე-12 მუხლის მე-5 ნაწილზე და აღნიშნა, რომ, მართალია, ე. ბ-ის მიერ საქმეში წარმოდგენილია თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 6 ივნისის განჩინება, რომლითაც დასტურდება სამოქალაქო საქმეზე (ლ. ბ-ის განცხადებაზე ბეზის ე. ბ-ის ქმედუნაროდ აღიარების შესახებ) ექსპერტიზის დანიშვნის ფაქტი, მაგრამ აღნიშნული არ წარმოადგენს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ ისეთ მტკიცებულებას, რის საფუძველზეც სასამართლო მივიდოდა დასკვნამდე, რომ ე. ბ-ის მიერ გამოვლენილი ნება იყო ნაკლიანი. ასეთ მტკიცებულებას,

სასამართლოს შეფასებით, წარმოადგენს კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილება პირის ქმედუწუნაროდ აღიარების შესახებ, რაც აპელანტს არ წარუდგენია. ამასთან, იმისათვის, რომ მხარემ სადავოდ გახადოს გარიგება იმ საფუძვლით, რომ იგი დადებული იყო ქმედუწუნარო პირის მიერ, საჭიროა, რომ გარიგების ნების ნაკლი (მოცემულ შემთხვევაში ქმედუწუნარობა) ვლინდებოდეს სადავო გარიგების დადების დროს, და არა სადავო საკითხის სასამართლო წესით განხილვისას.

სააპელაციო საჩივრის არგუმენტზე, რომ მხარე გარიგების შინაარსში მოატყუეს, პალატამ აღნიშნა, რომ ამ გარემოების შესახებ აპელანტს არ მიუთითებია არც შეპასუხებაში და არც პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას. ეს საკითხი დააყენა მხოლოდ სააპელაციო საჩივარში. აპელანტი (მოპასუხე) პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას შეპასუხებაში და შემდეგ ახსნა-განმარტების ეტაპზე აპელირებდა მხოლოდ იმ გარემოებაზე, რომ: ა) 2011 წლის 20 ოქტომბრის ხელწერილი არ იყო დაწერილი და ხელმოწერილი მის მიერ, და ბ) მოსარჩელემ მას სადავო ხელშეკრულებაზე ხელი მოაწერინა ფსიქოტროპული პრეპარატების ზემოქმედებისა და უგონო მდგომარეობაში მყოფს, ამდენად, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ დავა განიხილა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილი ნორმების დაცვით, რაც გამოიხატა მხოლოდ მხარეთა მიერ მიუთითებული ფაქტობრივი გარემოებების თაობაზე მსჯელობაში. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, სააპელაციო საჩივარში მოყვანილი ფაქტები და გარემოებები შემოიფარგლება იმ ფაქტებითა და გარემოებებით, რომლებიც აღნიშნულია შესაგებელში. ზემოხსენებული მოტივების მიუხედავად, აპელანტს ხელწერილის ბათილობის საკითხი სასამართლო წესით არ მოუთხოვია.

ე. ბ-ი სადავოდ ხდიდა 2011 წლის 20 ოქტომბრის სესხის ხელშეკრულებით განსაზღვრული სესხის თანხის – 7 000 ლარის ლ. კ-ის მიერ გადაცემის ფაქტს და უთითებდა, რომ სასამართლოს აღნიშნული გარემოება დადგენილად არ უნდა მიეჩნია მხოლოდ სადავო სესხის ხელშეკრულების საფუძველზე, რაც პალატამ სამოქალაქო კოდექსის 623-ე და 624-ე მუხლების, ასევე სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის შესაბამისად, არ გაიზიარა. პალატის განმარტებით, სესხის ხელშეკრულება რეალური ხელშეკრულებაა და იგი დადებულად ითვლება მსესხებლისათვის თანხის ან გვაროვნული ნივთის გადაცემის მომენტიდან. სესხის ხელშეკრულების არსიდან გამომდინარე, გასეს-

ხებულის თანხის გადაცემის დამტკიცების მოვალეობა აქვს გამსესხებელს. ზეპირი სესხის ხელშეკრულების დროს თანხის გადაცემის და, შესაბამისად, სესხის ხელშეკრულების დადების ფაქტი არ შეიძლება დადასტურდეს ზეპირი მტკიცებულებებით – მოწმის ჩვენებით, მხარის ახსნა-განმარტებით. კანონმდებელი სესხის ხელშეკრულების წერილობით ფორმას გარკვეულ უპირატესობას ანიჭებს, რადგან ხელშეკრულების სადავოდ გახდომისას მხარეთა ინტერესების დაცვა უფრო მეტადაა გარანტირებული, გამსესხებელი მოთხოვნის დასადასტურებლად მიუთითებდა წერილობით დადებულ სესხის ხელშეკრულებაზე, მსესხებელს კი, უნდა დაედასტურებინა ამ საბუთის უსწორობა, რაც საქმეში წარმოდგენილი 2011 წლის 20 ოქტომბრის ხელწერილის, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის შესაბამისად, შესწავლით არ დგინდებოდა.

სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 317-ე მუხლით, 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და ვინაიდან ე. ბ-ს ლ. კ-ისათვის არ ჰქონდა დაბრუნებული სესხად აღებული თანხა, ჩათვალა, რომ სამოქალაქო კოდექსის 623-ე და 624-ე მუხლების საფუძველზე, სწორად დააკმაყოფილა საჩივრი.

არ იქნა გაზიარებული აპელანტის არგუმენტი იმის შესახებ, რომ სასამართლო ვალდებული იყო, მოეწვია ადვოკატი სახელმწიფოს ხარჯზე, რადგანაც, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 47-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სახელმწიფოს ხარჯზე ადვოკატის მოწვევისათვის საჭიროა შემდეგი პირობების ერთდროულად არსებობა: ა) უნდა არსებობდეს მხარის შუამდგომლობა სახელმწიფოს ხარჯზე ადვოკატის მოწვევის შესახებ; ბ) საქმის მასალებიდან უნდა ჩანდეს, რომ მას ქონებრივი მდგომარეობის გამო არ შეუძლია ადვოკატის ხარჯების ანაზღაურება; გ) განსახილველი საქმე მნიშვნელოვანი და რთულია.

პალატის შეფასებით, მართალია, საქმის მასალებით დასტურდებოდა ის გარემოება, რომ ე. ბ-ი დადგენილი წესით რეგისტრირებული იყო სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში და იღებდა საარსებო შემწეობას, თუმცა არ იკვეთებოდა ზემოაღნიშნული მუხლის გამოყენების მეორე ნინაპირობა – საქმის სირთულე. მოპასუხეს ამ სახის შუამდგომლობით პირველი ინსტანციის სასამართლოსათვის არ მიუმართავს და არ მოუთხოვია სახელმწიფოს ხარჯზე ადვოკატის მოწვევა. სასამართლოს შეფასებით, გარემოებები იმის შესახებ, რომ ე. ბ-ი მონაწილეობდა საქმის განხილვაში პირველი ინსტანციის სასამართლოში და ასევე ის, რომ მან წარადგინა შესაგებელი,

მიუხედავად იმისა ჰყავდა თუ არა ადვოკატი, მიუთითებდნენ იმაზე, რომ მოპასუხემ ამა თუ იმ ფორმით მიიღო მონაწილეობა საქმის განხილვაში, განახორციელა საპროცესო მოქმედებები და დაიცვა საკუთარი უფლებები.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა ე.ბ-მა, მოითხოვა მისი გაუქმება და საქმის იმავე სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება შემდეგი საფუძვლებით:

სასამართლოს მსჯელობა მთლიანად ეფუძნება გრაფიკული ექსპერტიზის დასკვნას, რომლითაც ხელწერილზე ხელმოწერა ე.ბ-ის ხელმოწერადაა მიჩნეული და ამ გარემოებას კასატორი სადავოდ არ ხდის, თუმცა ხელწერილში არაა დაფიქსირებული მსესხებლის მიერ თანხის მიღების ფაქტი, ასევე არ არსებობს პირი, რომელიც დაადასტურებდა კასატორისათვის თანხის გადაცემის ფაქტს. საქმე ეხება კრედიტორის მიერ შედგენილ ხელწერილს, რომელიც სარჩელით არ უარყოფს იმ ფაქტს, რომ ე.ბ-მა წერა-კითხვა არ იცის, ხოლო ხელწერილში სესხის ოდენობად 7 000 ლარია აღნიშნული, სააპელაციო სასამართლოს წარედგინა შპს „ფსიქიკური ჯანმრთელობისა და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის“ კომისიური დასკვნა, რომლის თანახმადაც ე.ბ-ი ქმედუწუნაროა, მისი ეს მდგომარეობა არსებობდა ხელწერილის შედგენის დროსაც, შესაბამისად, ეჭვს ბადებს იურიდიული ფაქტუალური სტუდენტის მიერ 81 წლის ქმედუწუნარო მოხუცისათვის, მოწმის დასწრების გარეშე სესხად 7 000 ლარის იმგვარ ვითარებაში გადაცემა, რომ ეს სესხი არ ყოფილა უზრუნველყოფილი. სასამართლოს არ გამოუკვლევია ის გარემოებაც, რეალურად გადაეცა თუ არა კასატორს თანხა, რაც სესხის, როგორც რეალური გარიგების ნამდვილობის განმსაზღვრელი წინაპირობაა. კასატორის განმარტებით, გამსესხებლისათვის კარგადაა ცნობილი, თუ როგორ უნდა გაიცეს იპოთეკით უზრუნველყოფილი სესხი, ამგვარი გარიგება ლ.კ-სა და მის დედას სხვა პირთანაც აქვთ გაფორმებული. მოსარჩელემ ბოროტად ისარგებლა კასატორის ნდობით და მოტყუებით მოაწერინა მას ხელწერილზე ხელი. ამ კუთხით კასატორმა მიუთითა სხვა ვითარებაში მოპასუხის ხელმოწერის მოტყუებით მიღებაზეც (ე.ბ-ს მოსარჩელემ რამდენჯერმე გამოართვა პირადობის მოწმობა; მის სახელზე დარეგისტრირდა ტელეფონის აბონენტად, შეიყვანა ინტერნეტი და დავალიანება არ გადაუხდია, ხელი მოაწერინა საჩივრებზე პოლიციაში და სხვა).

კასატორის განმარტებით, სასამართლო არ დაინტერესდა იმგვარი გარემოებების დადგენით, ხელმოწერა მოპოვებული

იყო თუ არა კანონიერი გზით, ამ ეჭვს მეტად საფუძვლიანს ხდის ის ფაქტი, რომ გამსესხებელს, ვადაგადაცილების გამო, არასოდეს შეუხსენებია მოვალისათვის თანხის დაბრუნების თაობაზე, საქმის კურსში არ ჩაუყენებია ოჯახის სხვა წევრები, არამედ სასამართლოს მიმართა მას შემდეგ, რაც დადგა სესხის გადახდის ვადა, ამასთანავე, სასამართლომ მხედველობაში არ მიიღო აპელანტის ავადმყოფობის ფაქტი, თითქმის უსინათლო მოხუცი, რომელიც სრულფასოვნად ვერ აცნობიერებს მის გარშემო არსებულ ვითარებას, შეძლებდა თუ არა ხელწერილის შინაარსის გაცნობას.

კასატორის განმარტებით, მოპასუხეს, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, არ შეეძლო საქმის პირველი ინსტანციის წესით განხილვისას ჰყოლოდა წარმომადგენელი და ჯეროვნად განეხორციელებინა საკუთარი საპროცესო უფლებები, სასამართლო წარმოების დროს ამით დაირღვა შეჯიბრებითობისა და მხარეთა თანასწორობის პრინციპები.

სასამართლოს წინამდებარე დავა განსჯადობით უნდა გადაეცა და განხილულიყო სისხლის სამართლის წესით, სადაც ადვილად გაირკვეოდა სიმართლე.

სააპელაციო სასამართლომ აპელანტის მიერ წარდგენილი, არც ერთი დასაშვები მტკიცებულება საქმეს არ დაურთო, სხდომები გრძელდებოდა მცირე ხანს და არსებითად არ გამოკვლევულა სადავო გარემოებები, სასამართლომ დაარღვია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და 162-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნები, როდესაც უარი განაცხადა შპს „ფსიქიკური ჯანმრთელობისა და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის“ დასკვნის საქმისათვის დართვაზე, დასკვნაში გადმოცემული ფაქტი პაციენტის ჯანმრთელობის მდგომარეობის თაობაზე ერთდროულად წარმოადგენს, როგორც მტკიცებულების წარდგენის საპატიო მიზეზს, ისე სარჩელის უსაფუძვლობის დამადასტურებელ გარემოებას. პალატამ ასევე დაარღვია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 279-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტისა და 280-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტის მოთხოვნები, როდესაც არ დააკმაყოფილა აპელანტის მუამდგომლობა საქმის წარმოების შეჩერების თაობაზე. სასამართლოს ამ მოქმედებით აპელანტი მოესპო შესაძლებლობა, წარედგინა ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის დაშვების შემთხვევაში, მიღებული გადაწყვეტილება განსხვავებული იქნებოდა.

სამოტივაციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საკასაციო საჩივრის სა-

ფუძვლები, შეამოწმა გასაჩივრებული განჩინების იურიდიული დასაბუთებულობა და მიაჩნია, რომ ე. ბ-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

განსახილველი დავის საგანს წარმოადგენს სესხის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება, სარჩელის ფაქტობრივ საფუძვლად კი, მოსარჩელე მიუთითებს, რომ მხარეთა შორის 2011 წლის 20 ოქტომბერს დაიდო სესხის ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც მოპასუხეს სამი თვის ვადით სესხად გადაეცა 7 000 ლარი. სესხის ხელშეკრულება მოვალის კარნახით დაწერა კრედიტორმა და მოვალემ ხელწერილს ხელი მას შემდეგ მოაწერა, რაც მისი შინაარსი წაიკითხა.

საქმეში წარმოდგენილი შესაგებლით მოპასუხემ სარჩელის საფუძვლიანობა უარყო იმით, რომ ხელშეკრულებაზე არსებული ხელმოწერა მას არ ეკუთვნოდა, შესაბამისად, მიუთითა დოკუმენტის სიყალბეზე, რაც ჩატარებული საექსპერტო კვლევით არ დადასტურდა, კერძოდ, საქმეში წარმოდგენილი ლ.სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2012 წლის 4 დეკემბრის დასკვნის თანახმად, „ხელმოწერა ე. ბ-ის სახელით ტექსტის სახით, განლაგებული უთარილო ხელწერილზე სიტყვების შემდეგ: „ნავიკითხე ხელს ვანერ ჩემს ნაკარნახებლს“ შესრულებულია ე. ბ-ის მიერ“.

სარჩელის უსაფუძვლობის მტკიცების თვალსაზრისით მოპასუხემ ასევე მიუთითა, რომ მას ეს თანხა არ ესაჭიროებოდა; მხარეებს აქვთ დაძაბული ურთიერთობა; მოვალეს ხელწერილში მითითებული თანხა არ მიუღია.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა.

საქალაქო სასამართლოს ამ გადაწყვეტილების გაუქმება მოპასუხემ ითხოვა სააპელაციო წესით.

საქმის სააპელაციო სასამართლოში განხილვის ეტაპზე სააპელაციო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა აპელანტის წარმომადგენლის შუამდგომლობები მტკიცებულებების საქმისათვის დართვის თაობაზე, ხოლო 2013 წლის 23 ივლისის განჩინებით გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

საკასაციო საჩივრის შესწავლით პალატა მივიდა დასკვნამდე, რომ კასატორი გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებას ძირითად იმგვარი საპროცესო დარღვევების მოტივით მოითხოვს, რასაც შედეგად არასწორი გადაწყვეტილების გამოტანა მოჰყვა. წინამდებარე საკასაციო საჩივრის არსებითად განხილვისათვის დაშვების წინაპირობაც სწორედ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი გან-

და, რის გამოც, საკასაციო პრეტენზიების ფარგლებში, შემომნმების საგანი საპროცესო დარღვევები და საქმის შედეგის მიმართ მათი გავლენა იქნება.

უპირველეს ყოვლისა, პალატა მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე, რომლის მიხედვითაც, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

აღნიშნული ნორმა იმპერატიულად ადგენს საკასაციო სასამართლოს ვალდებულებას, დასაბუთებული საკასაციო საჩივრის (პრეტენზიის), შემთხვევაში, შეამომნმოს სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შესაბამისობა საქმეში არსებულ მტკიცებულებებთან, ანუ შეამომნმოს, გადაწყვეტილების გამოტანისას დაცულია თუ არა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე და 249-ე მუხლების მოთხოვნები.

გასაჩივრებული განჩინებით სააპელაციო პალატამ დადასტურებულად არ ჩათვალა აპელანტის მტკიცება გარიგების მოტყუებით დადებისა და სესხის თანხის მიუღებლობის თაობაზე, იმ საფუძველით, რომ მხარემ ხელწერილის შედგენისას მისი ქმედუუნარობა ხელწერილის შედგენის დროს მოქმედი რედაქციის სამოქალაქო კოდექსის მე-12 მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული მტკიცებულების წარდგენით ვერ დაადასტურა.

კასატორის განმარტებით, ხელწერილში გამოვლენილი ნება არ შეესაბამება სინამდვილეს, რადგანაც ე. ბ-ს თანხა არ მიუღია, მოსარჩელე სარჩელშივე უთითებს, რომ ე. ბ-ს არ შეუძლია წერა-კითხვა. ამ ფაქტობრივი გარემოების დადასტურების მიზნით, სააპელაციო სასამართლოში აპელანტის წარმომადგენელმა წარადგინა ფსიქიკური ჯანმრთელობისა და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის კომისიური სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის საფუძველზეც ე. ბ-ს დაუდგინდა და ქმედუუნარობა. ეს არ არის ახალი გარემოება, და ამავე მტკიცებულებით დასტურდება, რომ 2011 წელს, ხელწერილის შედგენის დოსაც მოვალე იყო ქმედუუნარო. კასატორს, ავადმყოფობის გამო, საქმის პირველი ინსტანციის წესით განხილვისას წარმომადგენელი არ ჰყოლია, მან ვერ შეძლო დაცვის უფლების ჯეროვანი გამოყენება, რის გამოც დაირღვა შეჯიბრებითობის პრინციპი. სააპელაციო სასამართლომ აპელანტის მიერ წარდგენილი არც ერთი დასაშვები მტკიცებულება არ დაურთო საქმეს, მტკიცებულებათა წარდგენისას დასტურდებოდა მათი ზემდგომ სასამართლოში წარდგენის საპატიო მიზეზი, სააპე-

ლაციო სასამართლომ დაარღვია სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნა, როდესაც არ გაითვალისწინა ის გარემოება, რომ ე. ბ.-ს ავადმყოფობის გამო, არ ჰქონდა ამ მტკიცებულების პირველი ინსტანციის სასამართლოში წარდგენის შესაძლებლობა, თავის მხრივ, ქმედუნარობა წარმოადგენდა საქმისათვის საჭირო მტკიცებულებასაც და მისი წარდგენის შეუძლებლობის საპატიო მიზეზსაც.

აღნიშნულით კასატორმა სადავო გახადა სააპელაციო სასამართლოს დასკვნები, რომლებიც გამოვლენილი ნების ნამდვილად მიჩნევასა და სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმას დაედო საფუძვლად.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 404-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლოს განხილვის საგანი შეიძლება იყოს აგრეთვე სასამართლოს ის განჩინებები, რომლებიც წინ უსწრებს სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილებას, იმისგან დამოუკიდებლად, დასაშვებია თუ არა მათ მიმართ კერძო საჩივრის შეტანა. დასახელებული ნორმიდან გამომდინარეობს საკასაციო სასამართლოს უფლებამოსილება, მხარის პრეტენზიის არსებობის შემთხვევაში, სამართლებრივად შეაფასოს ქვემდგომი წესით საქმის განხილვისას მიღებული იმ განჩინებების მართებულობა, რომელთა დამოუკიდებლად გასაჩივრების შესაძლებლობასაც საპროცესო კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს.

კასატორის პრეტენზიათა შემონმების მიზნით, პალატა ყურადღებას გაამახვილებს რამდენიმე გარემოებაზე:

საქმის მასალებით დასტურდება, რომ დავის პირველი ინსტანციის წესით განხილვისას ე. ბ.-ს წარმომადგენელი არ ჰყოლია, საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება გამოტანილია 2013 წლის 25 იანვარს, ხოლო საქმეში წარმოდგენილი რწმუნებულება, რომლითაც ე. ბ.-ის ინტერესების დაცვა მიენდო მ. ლ.-ს, გაცემულია 2013 წლის 25 თებერვალს;

მოსარჩელის განმარტებით ირკვევა, რომ სესხის ხელწერილი მან, როგორც გამსესხებელმა, მსესხებლის კარნახით დაწერა, რადგან ე. ბ.-ი საკუთარი ხელით ვერ წერს;

წარმომადგენლის მიერ შეტანილ სააპელაციო საჩივარში, დავის ახალ ფაქტობრივ გარემოებად მითითებულია ე. ბ.-ის ჯანმრთელობის მდგომაროებაზე – მოპასუხე ათეროსკლეროზითა და სხვა ქრონიკული დაავადებებითა და დაავადებული. აპელანტი ასევე აღნიშნავს, რომ ე. ბ.-მა კარგად არ იცის წერა-კითხვა, ამასთან, სააპელაციო საჩივარში მითითებულია შუამდგომლობა, სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნის მოგ-

ვიანებით წარდგენის თაობაზე;

2013 წლის 18 აპრილს სასამართლოს განცხადებით მიმართა აპელანტის წარმომადგენელმა და ითხოვა სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნის საქმისათვის დართვა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 21 მაისის საოქმო განჩინებით აპელანტის შუამდგომლობა დამატებითი მტკიცებულებების წარმოდგენის თაობაზე არ დაკმაყოფილდა, მხარეს დაუბრუნდა მის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებები, მათ შორის შპს „ფსიქიკური ჯანმრთელობისა და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის“ დასკვნა.

საოქმო განჩინების თანახმად, მტკიცებულებათა ნაწილს საქმესთან შეხება არ ჰქონდა, ხოლო ჯანმრთელობის მდგომარეობის ამსახველი დოკუმენტები სასამართლომ იმ საფუძველით არ მიიღო, რომ დარღვეული იყო სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილისა და 219-ე მუხლების მოთხოვნები, რადგან პირველი ინსტანციის წესით საქმის განხილვაში ე.ბ-ის პირადად მონაწილეობა და შესაგებლის წარდგენა, სასამართლომ ჩათვალა მოპასუხის მიერ საპროცესო უფლებების ჯეროვან რეალიზაციად.

საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს სასამართლო სხდომის გადადების შესახებ ე.ბ-ის წარმომადგენლის შუამდგომლობაზე, რომელსაც ერთვის სადავო შპს „ფსიქიკური ჯანმრთელობისა და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის“ 2013 წლის 10 აპრილის დასკვნა.

დასკვნის თანახმად, პაციენტ ე. ბ-ის ანამნეზურ მონაცემებში მითითებულია, რომ პაციენტს სკოლაში საერთოდ არ უფლია; №.... შერეული პოლიკლინიკა-საოჯახო მედიცინის სასწავლო კლინიკური ცენტრის დასკვნით, ე.ბ-ს დადგენილი აქვს ასაკობრივი კატარაქტა, ათეროსკლეროზი, დისცირკულარული ენცეფალოპათია მე-2 ხარისხის, მეზობლის ხელნერილის თანახმად, ბოლო 4-5 წელია ე. ბ-ს მკვეთრად დაუქვეითდა მეხსიერება.

ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, გამოსაკვლევემა პირმა არ იცის წერა-კითხვა, დეზორიენტირებულია დროში, ადგილში, საკუთარ თავში, მეხსიერება მკვეთრად აქვს დაქვეითებული, ფიქსაცია და რეპროდუქცია დაქვეითებული, ყურადღება გაფანტული, უჭირს სააზროვნო ოპერაციების შესრულება, ინტერესთა სფერო მკვეთრად დაქვეითებული, უჭირს თვითმომსახურება, საჭიროებს დახმარებას, ქცევები – იმპულსური, გაუნონასწორებელი, აგრესიული, კრიტიკა თავის მდგომარეობის მი-

მართ არ გააჩნია.

კომისია მივიდა დასკვნამდე, რომ ე. ბ-ი დაავადებულია ფსიქიკური დაავადებით, რომელიც მიმდინარეობს რამდენიმე წელია, ვითარდება მდგრადად და შეუქცევადად, დაწყებულია მოგვიანებით ასაკში. დაავადების დინამიკიდან და სპეციფიკიდან გამომდინარე, 2011 წლის 20 ოქტომბერს ე. ბ-ს, თავისი ფსიქიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, არ შეეძლო სრულად გაეცნობიერებინა თავის მოქმედების მნიშვნელობა და განეგო იგი (ქმედუუნარო), საჭიროებს მეურვეს.

ამავე დოკუმენტის წარდგენის მიზნით აპელანტის წარმომადგენელმა სასამართლოს მოგვიანებითაც მიმართა და დაასაბუთა, რომ მოპასუხის ფსიქიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, ის ექსპერტიზის დასკვნას, რომლის თანახმადაც, სადავო ხელწერილზე ხელმოწერის დროისათვის ე. ბ-ი იყო ავად, საქმის პირველი ინსტანციით განხილვისას ვერ წარადგენდა, თუმცა სასამართლომ 2013 წლის 11 ივნისის საოქმო განჩინებით მტკიცებულების მიღებაზე განაცხადა უარი.

მითითებული მტკიცებულების ანალიზის საფუძველზე, საკასაციო პალატა სრულად იზიარებს კასატორის მოსაზრებას, სააპელაციო პალატის მიერ მტკიცებულების დართვის აუცილებლობის თაობაზე და ყურადღებას გაამახვილებს სააპელაციო სამართალწარმოების ეტაპზე ახალი მტკიცებულებების მიღების საპროცესო წესზე. სააპელაციო სასამართლო, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველი ნაწილის დისპოზიციიდან გამომდინარე, წარმოადგენს ფაქტების დამდგენ ზემდგომ სასამართლოს, რომელიც უფლებამოსილია გადაწყვეტილების კანონიერება შეამოწმოს პირველი ინსტანციის წესით საქმის განხილვისას მიღებული და დასაშვებად ცნობილი მტკიცებულებების, ფაქტებისა და სამართლებრივი შეფასებების ფარგლებში, თუმცა ამ ზოგადი წესისაგან გამონაკლისია დაშვებული: როგორც ფაქტების დამდგენი ზემდგომი სასამართლო, სააპელაციო პალატა უფლებამოსილია, შესაბამისი წინაპირობების არსებობისას, მიიღოს ახალი ფაქტები და გარემოებები. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლი გვთავაზობს ამ საკითხის შემდეგი სახით რეგულირების შესაძლებლობას: სააპელაციო სასამართლოში საქმის განხილვისას შეიძლება მოყვანილ იქნეს ახალი ფაქტები და წარდგენილ იქნეს ახალი მტკიცებულებები. სააპელაციო სასამართლო არ მიიღებს ახალ ფაქტებსა და მტკიცებულებებს, რომლებიც მხარეს შეეძლო წარედგინა პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას, მაგრამ არასაპატიო მიზეზით არ წარადგინა.

ნორმის შინაარსიდან გამომდინარე, ახალი ფაქტების/მტკიცებულებების საქმეზე დაშვება შეფასების გონივრულ სტანდარტზეა დამოკიდებული და სასამართლო ამ საკითხს წყვეტს იმ გარემოების გამორიცხვით, რომ მხარეს მათი ქვემდგომ სასამართლოში წარდგენის ფაქტობრივი შესაძლებლობა არ გააჩნდა. სანინაალმდეგო ვითარებაში, თუკი დადგინდა, რომ მხარეს ამგვარი შესაძლებლობა ობიექტურად ჰქონდა, თუმცა მან მტკიცებულება არასაპატიოდ არ წარადგინა, ამ მტკიცებულების საქმისათვის დართვით სასამართლო დაარღვევს ამავე კოდექსის მე-4 მუხლით უზრუნველყოფილ შეჯიბრებითობის პრინციპს.

თავის მხრივ, 215-ე მუხლის მე-3 ნაწილით კანონმდებელმა დაადგინა ის კრიტერიუმები, თუ რა შეიძლება იქნას მიჩნეული საპროცესო-სამართლებრივი ურთიერთობისათვის საპატიო მიზეზად. ნორმის თანახმად, საპატიო მიზეზად ჩაითვლება მხარის მიერ შუამდგომლობისა და განცხადების წარდგენის შეუძლებლობა, რაც გამოწვეულია ავადმყოფობით, ახლო ნათესავის გარდაცვალებით ან სხვა განსაკუთრებული ობიექტური გარემოებით, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით შეუძლებელს ხდის სასამართლო პროცესზე გამოცხადებას ან/და შუამდგომლობისა და განცხადების წარდგენას. ავადმყოფობა და დასტურებულ უნდა იქნეს სამედიცინო დანესებულების ხელმძღვანელის მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტით, რომელიც პირდაპირ მიუთითებს სასამართლო პროცესზე გამოცხადების შეუძლებლობაზე.

ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებული გარემოებებისა და კასატორის პრეტენზიათა გათვალისწინებით, სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, დასტურდება მტკიცებულების წარდგენის შეუძლებლობის „სხვა საპატიო მიზეზი“, თავის მხრივ, ამ დოკუმენტის სადავო გარემოებებთან ერთობლივად შეფასების გარეშე საქმეზე ობიექტური გადაწყვეტილების მიღება შეუძლებელია.

შესაბამისად, სამართლებრივ დასაბუთებასაა მოკლებული გასაჩივრებული განჩინების დასკვნა, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 380-ე მუხლის შესაბამისად, ახალი მტკიცებულებების განსახილველად დაშვებაზე უარის თქმის შესახებ, ასევე გარიგების დადებისას მხარის ქმედუუნარობის ფაქტის დაუდასტურებლობის თაობაზე.

საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წინამდებარე დავის სწორად გადაწყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობისაა იმ საკითხის დადგენა, ხელწერილში გამოვლენილი გარეგანი ნება შე-

ესაბამება თუ არა ნების გამომვლენის ნამდვილ სურვილს, რამდენადაც სამოქალაქო კოდექსის 58-ე მუხლი (რომელმაც საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 8 ოქტომბრის გადაწყვეტილების შემგომ გარკვეული რედაქციული ცვლილება განიცადა) გარიგების ნამდვილობას სწორედ ნების გაცნობიერებულ გამოვლენას უკავშირებს.

ამასთანავე, საკასაციო პალატა მხედველობაში იღებს იმ გარემოებასაც, რომ საკასაციო საჩივარს ერთვის 2013 წლის 19 ივლისის ლ.სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს დასკვნა, რომლის თანახმადაც ე. ბ.-ს აღენიშნება ჭკუასუსტობა, თავის ფსიქიური მდგომარეობით ე. ბ.-ს არ შეუძლია შეიგნოს თავისი მოქმედების მნიშვნელობა და განაგოს იგი. დასკვნის კლევითი ნაწილის თანახმად, ე. ბ.-ს აღენიშნება ინტელექტუალურ-მნესტიკური ფუნქციების მკვეთრი დეფიციტი; დეზორიენტაცია, მიზანმიმართული და პროდუქტიული კონტაქტის გაძნელება, შეკითხვის არსის წვდომა-გააზრებისა და ყურადღების კონცენტრაციის უაღრესად გაძნელება; დაშლილი, უკიდურესად შენელებულ-გალარიბებული აზროვნება; ოლიგოფაზიური (ნელი, მონოტონური, გრამატიკულად გასადავებული) მეტყველება; ამნეზიური აფაზია; გუნება-განწყობის აპათიური ფონი; ერთფეროვანი, ზედაპირული, ზერელე, გასადავებული ემოციური რეაქციები; უკრიტიკობა.

ბუნებრივია, საკასაციო პალატა ითვალისწინებს იმ გარემოებას, რომ ამ ინსტანციის სასამართლოში მტკიცებულებათა წარმოდგენას მოქმედი კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს, თუმცა, გასათვალისწინებელია, რომ ეს მტკიცებულება მოპოვებულია თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიმართვით ჩატარებული საექსპერტო კვლევის გზით და სწორედ ამ ექსპერტიზაზე დაყრდნობით დაადგინა საქალაქო სასამართლომ 2013 წლის 12 ნოემბრის განჩინებით ე. ბ.-ის ქმედუუნარობა, რაც საკასაციო წესით საქმის განხილვისას, კასატორისათვის წარმომადგენლის დანიშვნამდე, საქმის წარმოების შეჩერების საფუძველი გახდა.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ საპროცესო ნორმების დარღვევის კუთხით კასატორმა დასაშვები პრეტენზია წარმოადგინა, რაც გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების საფუძველია, რამდენადაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევა მხოლოდ მაშინ შეიძლება გახდეს გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველი, თუ ამ დარღვევის შედეგად საქმეზე არასწორი გადაწ-

ყვეტილება იქნა გამოტანილი.

საკასაციო სასამართლო ასევე სრულად იზიარებს კასატორის პრეტენზიას, რომლის თანახმადაც სააპელაციო სასამართლომ არასწორად არ დააკმაყოფილა აპელანტის შუამდგომლობა საქმის წარმოების შეჩერების თაობაზე. ამ თვალსაზრისით საქმეში წარმოდგენილია თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2013 წლის 6 ივნისის განჩინება, რომლის თანახმადაც ლ. ბ-ის განცხადებაზე ბებიის - ე. ბ-ის ქმედუწუნაროდ აღიარების შესახებ, დაინიშნა სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზა.

სააპელაციო სასამართლომ შუამდგომლობის შესწავლით დაადგინა, რომ სახეზე არ იყო საქმის წარმოების შეჩერების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 279-ე და 280-ე მუხლებით გათვალისწინებული საფუძვლები.

საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს ქვემდგომი სასამართლოს მსჯელობას, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 279-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლით საქმის წარმოების შეჩერებისათვის სავალდებულო წინაპირობას წარმოადგენს კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილების არსებობა პირის ქმედუწუნაროდ აღიარების თაობაზე, რაც საქმის სააპელაციო წესით განხილვის ეტაპზე წარდგენილი არ ყოფილა, თუმცა გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ შუამდგომლობას აპელანტმა დაურთო საქალაქო სასამართლოს განჩინება, რომლითაც ირკვევა, რომ ე. ბ-ის ქმედუწუნაროდ აღიარების საკითხის გადაწყვეტის მიზნით დაინიშნა სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზა.

საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, წარდგენილი მტკიცებულება იძლეოდა საქმის წარმოების შეჩერების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 279-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საფუძველს (საქმის განხილვა შეუძლებელია სხვა საქმის გადაწყვეტამდე, რომელიც განხილულ უნდა იქნეს სამოქალაქო სამართლის ან ადმინისტრაციული წესით), რადგანაც სხვა შემთხვევაში, შეუძლებელი გახდება ამავე კოდექსის მე-5 მუხლით განმტკიცებული მხარეთა თანასწორობის პრინციპის შენარჩუნება, რა დროსაც სათანადოდ იქნება დაცული ქმედუწუნარო მხარის ინტერესები, კანონით გათვალისწინებული წესით შეძლოს საკუთარი უფლების ჯეროვანი დაცვა. სააპელაციო სასამართლოს საოქმო განჩინება ამ კუთხით არ შეიცავს დამაჯერებელ მსჯელობას.

საკასაციო სასამართლო მხედველობაში იღებს იმ გარემოებასაც, რომ მ. ლ-ნის სახელზე 2013 წლის 28 თებერვალს გაცე-

მული მინდობილობა ხელმონერილია ე. ბ-ის მიერ, რაც ექსპერტიზის დასკვნის გათვალისწინებით, მისი ნამდვილად მიჩნევის გამომრიცხავი გარემოებაა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 394-ე მულის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად გადანყვეტილება ყოველთვის ჩაითვლება კანონის დარღვევით მიღებულად, თუ სასამართლომ საქმე განიხილა ერთ-ერთი მხარის დაუსწრებლად, რომელსაც არ მიუღია შეტყობინება კანონით დადგენილი წესით ან მისი კანონიერი წარმომადგენლის გარეშე, თუ ასეთი წარმომადგენლობა კანონით იყო გათვალისწინებული, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ასეთი კანონიერი წარმომადგენელი ცნობს სასამართლო პროცესის წარმართვის მართლზომიერებას. ამავე კოდექსის 412-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საკასაციო სასამართლო აუქმებს გადანყვეტილებას და საქმეს ხელახლა განსახილველად აბრუნებს სააპელაციო სასამართლოში, თუ:

ა) საქმის გარემოებები საპროცესო ნორმების ისეთი დარღვევითაა დადგენილი, რომ ამ დარღვევების შედეგად საქმეზე არასწორი გადანყვეტილება იქნა გამოტანილი და საჭიროა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა;

ბ) არსებობს ამ კოდექსის 394-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლები, გარდა აღნიშნული მუხლის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებისა.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან სახეზეა, როგორც მტკიცებულებათა ხელახალი გამოკვლევის აუცილებლობა, ასევე გადანყვეტილების გაუქმების აბსოლუტური საფუძველი, საკასაციო სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას, თავად მიიღოს გადანყვეტილება დავაზე, ხოლო სააპელაციო სასამართლომ საქმის ხელახლა განხილვისას მტკიცებულებათა ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური განხილვის შედეგად უნდა დაადგინოს დავის გადანყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივი გარემოებები და ამ გარემოებების შესაბამისად გადანყვეტის სარჩელის საფუძვლიანობა.

რაც შეეხება საკასაციო საჩივარზე დართულ მტკიცებულებებს, როგორც განიმარტა, საკასაციო პალატა არაა უფლებამოსილი მიიღოს ისინი სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის ფარგლების გათვალისწინებით (გარდა ლ.სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ბიუროს დასკვნისა, რომელიც საქალაქო სასამართლოს განჩინებასთან ერთად საქმის წარმოების შეჩერებას დაედო საფუძვლად), ამავე კოდექსის 104-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გამომდინარე

კი, სასამართლო არ მიიღებს, არ გამოითხოვს ან საქმიდან ამოიღებს მტკიცებულებებს, რომლებსაც საქმისათვის მნიშვნელობა არა აქვთ. ამ გარემოების გათვალისწინებით, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ე. ბ-ს უნდა დაუბრუნდეს საკასაციო საჩივარზე დართული მტკიცებულებები 31 ფურცლად, ასევე 2013 წლის 7 ოქტომბრის №ა-3126-13 განცხადებაზე დართული მტკიცებულებები 2 ფურცლად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ე. ბ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს.
2. გაუქმდეს მოცემულ საქმეზე თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 23 ივლისის განჩინება და საქმე ხელახლა განსახილველად დაუბრუნდეს იმავე სასამართლოს.
3. კასატორს დაუბრუნდეს საკასაციო საჩივარზე დართული მტკიცებულებები 31 ფურცლად, ასევე 2013 წლის 7 ოქტომბრის №ა-3126-13 განცხადებაზე დართული მტკიცებულებები 2 ფურცლად.
4. ე. ბ-ი სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლებულია.
5. საკასაციო პალატის განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

საკიეპელი

სასამართლო სიტყვის თავისუფლება	3
დავის საგნის ფასის განსაზღვრა	8
საპროცესო მოქმედების შესრულების ვადა	16; 19
ხარვეზის განჩინების მხარისათვის ჩაბარება	25
მტკიცების ტვირთი	28; 43
ფაქტები, რომლებიც არ საჭიროებენ მტკიცებას	59
სარჩელის უზრუნველყოფის ლონისძიების გამოყენება	75; 78; 85; 88; 93
ქონების რეალიზაციის შეჩერება	96
სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიების გაუქმება	102
სასამართლო სხდომაზე გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზები	106
დაუსრულებელი გადაწყვეტილება	110
განჩინებაში დაშვებული უსწორობის გასწორება	126; 131; 133
ხარვეზის შევსების ვადის გაგრძელება	134
სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადა	139
ახალი მტკიცებულებების წარდგენა სააპელაციო სასამართლოში	142

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №32
ტელ.: (995 32) 2982103
www.supremecourt.ge